

POLITIETS
FELLESFORBUND

ÅRSMELDING 2017

INNHOOLD

DETTE ER POLITIETS FELLESEFORBUND	3
FORORD	4
POLITIETS FELLESEFORBUND SOM KRIMINALPOLITISK AKTØR	6
MEN SKULLE VI IKKE KOMME NÆRMERE DA?	8
UTVALG ØNSKER IKKE BEVÆPNING AV NORSK POLITI	14
EN PREMATUR SÆRORGANUTREDNING	16
STUDENTLØFTET SOM IKKE BLE INNFRIDD	18
ARENDALSUKA	20
NY STRAFFEPROSESSLOV	22
POLITIETS FELLESEFORBUND SOM FAGFORENING	24
HOVEDSATSINGSOMRÅDE LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR	26
STRAMMERE BUDSJETT OG MINDRE HANDLINGSROM I POLITIDISTRIKTENE	30
BEMANNING I POLITIET	34
STATSBUDSJETTET	38
REISETIDSSAKEN	40
DELTAKELSE UNDER OSLO SKEIVE DAGER 2017	44
VARSLERVERNET ER FORTSATT USIKKERT	46
JURIDISK BISTAND	48
KOMPETANSE OG TILLITSVALGTOPPLÆRING 2017	49
HOVEDSAMMENSLUTNINGEN UNIO	52
INTERNASJONALT FAGFORENINGSARBEID	54
POLITIETS FELLESEFORBUND SOM ARBEIDSPASS	58
ORGANISASJONSUTVIKLING I PF	60
UTVIKLING AV FORBUNDSKONTORET	64
KOMMUNIKASJON	67
ÅRSMELDING FRA UTVALGENE	68
POLITILEDERNE	70
SIVILUTVALGET	72
LIKESTILLINGS- OG MANGFOLDSUTVALGET	74
MERKANTILUTVALGET	76
POLITIFORUM	78
VEDLEGG	80
ANSATTE OG TILLITSVALGTE PÅ FORBUNDSKONTORET	81
SENTRALE TILLITSVALGTE	82
ÆRESMEDLEMMER OG HEDERSTEGNINNEHAVERE	83
LANDSMØTEVEDTAK	84

DETTE ER POLITIETS FELLESEFORBUND

Politiets Fellesforbund er den største fagforeningen i politi- og lensmannsetaten med over 16 800 medlemmer. Vi organiserer flere yrkesgrupper og nivåer innenfor justissektoren.

Politiets Fellesforbund er en sentral premissleverandør for regjeringen og de ulike partienes kriminalpolitikk. Både fordi vi er størst og fordi vi organiserer de aller fleste, er vi tett på alt som skjer i etaten som har betydning for våre medlemmer.

Forbundet er en ansvarlig fagforening som er opptatt av politirollen og dens utvikling på den ene siden, og våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår på den andre siden. Vår oppfatning er at det er en nær sammenheng mellom disse, og det er derfor nødvendig at vi jobber både med å skape best mulig resultater for medlemmene, og for politiet som en viktig samfunnsaktør.

Politiets Fellesforbund har et svært godt utbygd tillitsmannsnettverk med godt skolerte tillitsvalgte på arbeidsplassene til hvert enkelt medlem. De tillitsvalgtes ansvar er å ta vare på medlemmene i deres hverdag og sikre gode lønns- og arbeidsvilkår, samtidig som de skal fronte forbundet i lokalsamfunnet og media.

Politiets Fellesforbund arbeider både i og utenfor etaten og på alle plan, fra den enkeltes arbeidsplass og den lokale politikken, til de øverste påvirkningsarenaene; Stortinget, Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet. Vår visjon er at vi er den beste fagforeningen i politi- og lensmannsetaten, med fornøyde og engasjerte medlemmer.

Det er mot dette Politiets Fellesforbund skal strekke seg i den daglige virksomheten. Vi har en overordnet strategi der dialog og samarbeid skal være hovedlinjen. Samtidig er vi fortsatt en tradisjonell fagforening som setter ned

Vår visjon

Politiets Fellesforbund – den beste fagforeningen i politi- og lensmannsetaten, med fornøyde og engasjerte medlemmer.

foten når vi mener det er nødvendig. Når det gjelder prioritering av saker har forbundet ett hovedsatsingsområde og to fokusområder.

Hovedsatsingsområdet er lønns- og arbeidsvilkår. Da de første fagforeningene ble etablert på slutten av 1800-tallet, var hovedgrunnen at fabrikkarbeiderne ble utnyttet av fabrikkene da industrien vokste fram som følge av den industrielle revolusjonen. Takket være fagforeningenes innsats kom sentrale faktorer som sykekaske, lønn til å leve av og mer kontrollert arbeidstid på plass. Men fortsatt er grunnpilaren for enhver fagforening å sikre medlemmene gode lønns- og arbeidsvilkår. Vi opplever et stadig tøffere angrep på allerede opparbeidede rettigheter, og at den nordiske modellen, med treparts-samarbeid er under press. Det er derfor fortsatt svært viktig for oss som fagforening å kjempe for medlemmenes arbeidsvilkår.

Fokusområdene er ressurser og ledelse. Politiets Fellesforbund opplever at nok ressurser, både i form av mennesker og penger, er grunnleggende for å kunne levere et godt politiprodukt til befolkningen. Vi har også i denne landsmøteperioden sett at driftsbudsjettene i politidistriktene blir stadig strammere, og

at handlingsrommet reduseres. Nyutdannede politifolk ansettes, men ikke raskt nok, og vi opplever også at stillinger som blir ledige ikke fylles fordi man må spare penger. Vi er opptatt av at politireformen skal føre publikum og politiet nærmere hverandre. Skal vi lykkes i å få det til, må det være nok penger lokalt til at man kan ansette nok politifolk til å være til stede for befolkningen der de bor.

Ledelse er det andre fokusområdet vårt. I omstilling er ledere svært viktige. De skal sørge for at omstillingen blir gjennomført på sitt nivå, samtidig som de selv kan bli berørt av selve omstillingen. Internt i forbundet har lokallag blitt slått sammen som følge av politireformen og nye kulturer har måtte smelte sammen og bygges opp.

Politiets Fellesforbund jobber i alle ledd for medlemmenes beste. Vi vil ivareta helheten for hvordan fremtidens politi skal være, både til det beste for hver eneste ansatt og for at Norges befolkning kan oppleve trygghet, lov og orden i samfunnet.

FORORD

Vår viktigste sak er våre medlemmers lønns- og arbeidsvilkår. Vi merker at arbeidsgiver strammer mer og mer til når det gjelder særavtaler og kompensering, og at medlemmenes arbeidsrettigheter er under stadig større press.

Heldigvis merker vi også at det lønner seg å stå på. Tre ganger har vi tatt lønnsutjevning til Statens lønnsutvalg, og to ganger har vi vunnet, sist gang med medhold fra et enstemmig utvalg. Når ATB-avtalen nå reforhandles og vi går inn i lokale lønnsforhandlinger kan vi love at vi i Politiets Fellesforbund jobber knallhardt for rettferdige og gode løsninger for våre medlemmer.

Nærpolitireformen har preget mye av arbeidet til Politiets Fellesforbund også i denne landsmøteperioden. Den største endringen i politi- og lensmannsetaten noensinne er krevende for alle deler av politiet.

Våre medlemmer rammes av at politikerne ikke har tatt inn over seg at omstilling koster. Den største feilen med reformen er at den ikke er fullfinansiert og at innsparingene er forventet å skje samtidig om distriktene er i omstilling. Vi har brukt mye tid på å få politikerne til

Sigve Bolstad
Forbundsleder

Sigve Bolstad

å ta inn over seg at det må mer penger til for at man skal få den nærpolitireformen man var lovet, med et lokalt forankret politi med god hverdagsberedskap.

Etterslepet i norsk politi er enormt. Det er rett og slett ikke rom i distriktenes driftsbudsjett til å investere i nye biler og nytt IT-utstyr. Et eget investeringsbudsjett er helt nødvendig for at distriktene skal ha råd til dette. Før valget lovet Høyre 551 nye politibiler til en verdi av 700 millioner, 640 millioner ekstra til oppdatering av utdaterte datasystemer for hele perioden, og i snitt å bruke en halv milliard kroner årlig på IKT-investeringer. I forslaget til statsbudsjett som ble lagt frem i oktober er ikke lovnadene innfridd. Det er kun små beløp som er foreslått til IKT-satsning og politibiler. Budsjettet er meget stramt og betyr at politiet ikke kan ansette i tråd med intensjonene om to betjenter per tusen innbygger. Det er spesielt beklagelig at regjeringen ikke

har bevilget penger til å kunne ansette studenter fra Politihøgskolen i 2018.

Et lokalt forankret politi krever mer folk i hvert politidistrikt. Politikernes mål om to politibetjenter per 1000 innbygger skal nås innen 2020, men vi i Politiets Fellesforbund frykter at dette ikke blir tilfellet med budsjettet som er bevilget for 2018.

Jobb til studentene etter endt utdanning er fortsatt en svært viktig sak for oss. Vi ser at det tar for lang tid fra de nyutdannede politibetjentene går ut av skolen til de er i jobb, og altfor få er i fast stilling. Justisminister Per-Willy Amundsen kom med en lovnad om at alle studentene for 2016-kullet skulle være i jobb innen 1. juli og alle i 2017-kullet innen utgangen av året. Vi har fulgt opp disse løftene, og vært tydelige på at vi forventer at studentene skal få mer enn en liten smak på politiyrket. De må få trygge og faste jobber. Det

er justisministerens oppgave å sørge for at løftene innfris.

I mai la Særorganutredningen frem sin rapport, som foreslår store omveltninger i dagens særorgan. Vi i Politiets Fellesforbund er kritiske til at det foreslås så store endringer i særorganene før politidistriktene får satt seg, og vet hva de trenger av bistand og spisskompetanse fremover. Det gjøres en utrolig god og viktig jobb i særorganene i dag. Vi mener at endring ikke skal skje for endringens skyld, og må kun gjennomføres hvis situasjonen blir bedre enn den er i dag.

Vårt landsmøtevedtak fra 2012 om generell bevæpning av norsk politi er viktigere enn noen gang. Med den samfunnsutviklingen vi har sett, og de tragiske terrorhendelsene flere steder i Europa det siste året har debatten blitt aktualisert flere ganger i løpet av denne landsmøteperioden. Et delt bevæpningsutvalg leverte i våres sin vurdering til

justisministeren, og deres anbefaling var dessverre et fortsatt ubevæpnet politi. Utvalget understreket at økt bemanning i politiet er viktigere enn bevæpning. Politiets Fellesforbund mener også at vi trenger økt bemanning i norsk politi, men mener likevel at politiet bør få bære våpen permanent for å trygge seg selv og befolkningen. Vi håper politikerne vil støtte vårt vedtak når avgjørelsen om hvorvidt fremtidens politi skal være bevæpnet eller ikke skal tas.

Som forbundsleder er jeg takknemlig for den jobben som gjøres av våre tillitsvalgte, både lokalt og sentralt, og vil takke alle som står på til det beste for Politiets Fellesforbund og det vi jobber for. Jeg er også utrolig stolt av medlemmene våre som gjør en fantastisk jobb for befolkningen, selv når de selv kjenner omorganiseringen og usikkerheten på kroppen.

FOTO: TORKJELL VIK

POLITIETS FELLESEFORBUND SOM KRIMINALPOLITISK AKTØR

FOTO: ADNE SINNES

Politiets Fellesforbund er en sentral premissleverandør i kriminalpolitikken

Vi mener at forbundet, gjennom å være en aktiv deltaker i diskusjonene om hvilken kriminalpolitikk som skal gjelde, legger grunnlaget for gode lønns- og arbeidsvilkår for våre medlemmer. Hva som bevilges av penger til politiet er av betydning også for hvert enkelt medlem. Hvis budsjettene i politidistriktene er for lave vil det være liten mulighet til å øke lønnen eller ansette nok folk til at arbeidshverdagen blir best mulig for hver ansatt i politiet. Derfor skriver vi skriftlige innspill til statsbudsjettet hvert år, vi stiller på Stortinget i de ulike høringene om budsjettet og vi uttaler oss i media både om våre forventninger og våre vurderinger i etterkant. Når det er klart hva det enkelte politidistrikt sitter igjen med, følger våre lokallagsledere opp med å gi sine vurderinger av budsjettet i sitt distrikt.

Vi er medspilleren som sier i fra

Vi har et tett og godt samarbeid med justis- og beredskapsdepartementet, stortingspolitikere og Politidirektoratet. Og Politiets Fellesforbund ønsker å være en konstruktiv medspiller. Politikerne og andre skal oppleve at vi er en seriøs aktør, som har godt begrunnede faglige meninger som kan bringe diskusjonene videre. Vi vil være en aktør som politikerne og andre hører på fordi de opplever at vi har noe viktig å bidra med. Men vi er også tydelige på at vi som fagforening ikke finner oss i å bli avspist med fine ord og formuleringer. Vi vil ha resultater, og får vi ikke det, sier vi i fra.

Vi vil ha et lokalt forankret politi

Vår viktigste politiske sak også denne landsmøteperioden har vært oppfølging av nærpolitireformen. Vi vil ha et lokalt forankret politi med en god hverdagsberedskap, slik intensjonen med reformen har vært. Det mener vi både politiet og publikum fortjener å sitte igjen med etter historiens største omstilling i norsk politi.

Vi har flere ganger fått varsler om at reformen er på vei i feil retning, og at den kan ende med sentralisering i stedet for lokal forankring. Politiets Fellesforbund har vært opptatt av å formidle at politiets kjerneoppgave løses i kontakt med publikum der hvor folk bor og oppholder seg. Da trengs det flere politifolk i lokalmiljøene. Dessverre ser vi at distriktenes handlingsrom er redusert og at det ikke er penger til å ansette de politifolkene som trengs.

Samtidig har Politidirektoratet vokst til en atskillig tyngre byråkratisk enhet enn tidligere. Direktoratet trenger tyngde for å kunne lede en stor og komplisert etat som politiet gjennom den største omstillingen noen gang, men vi både forstår og deler bekymringen for store og tunge sentraliserte enheter, mens de lokale enhetene blir sulteforet. Vi har derfor flere ganger denne landsmøteperioden varslet om bekymringen vår for sentralisering i stedet for nærhet. Politiet trenger nok penger og nok folk for å gjennomføre den nærpolitireformen vi har lovet befolkningen.

MEN SKULLE VI IKKE KOMME NÆRMERE, DA?

Gjennomføringen av politireformen har naturligvis preget politi- og lensmannsetaten dette året. Politiets Fellesforbund har vært opptatt av å ivareta de ansatte i etaten i reformprosessen, men også bidra til at intensjonen rundt nærpolitireformen innfris, nemlig tettere på publikum. Dessverre ser vi at vi er på vei i feil retning. Og om vi ikke snur nå ender vi vekk fra publikum, med en ulik polititjeneste utfra hvor du bor i landet og for få politibetjenter til å ivareta folks trygghet.

Politireformen gjennomføres for fullt i politiet i disse dager. Det er liten tvil om at reformens hovedaktiviteter er krevende for både ledere og ansatte. Stor gjennomføringshastighet og høye ambisjoner for reformen fra politisk side og mange igangsatte endringsinitiativ fra Politidirektoratet, gjør det krevende. Partsforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstakersiden har også dette året, ved flere anledninger, blitt satt på prøve.

Politiets Fellesforbund har underveis i prosessen kommet med innspill og påvirket med vårt budskap gjennom jevnlig møter med justis- og beredskapsministeren Per-Willy Amundsen, samt ulike politiske partier. Politiets Fellesforbund har deltatt i ulike styringsgrupper, og forsøkt å påvirke med vårt mål bilde i forskjellige møter med Politidirektoratet. På tross av dette er vi bekymret for om vi vil nå målene som er satt for reformen.

MANGLENDE MEDBESTEMMELSE

Alle politidistriktene er nå ferdige med opprettelse av funksjonelle driftsen-

heter, samt staber og personalløp på disse enhetene. Erfaringer fra første fase i prosjekt nye politidistrikt (PNP) viste at forbedringspotensialet var stort for gjennomføring av spesielt personalløp. Politiets Fellesforbund var tidlig inne i denne fasen, og var tydelige på at det måtte sikres tilstrekkelig tid til gjennomføring – med fokus på ivaretagelse av medarbeidere. Politiets Fellesforbund var over lenger tid svært kritisk til manglende medbestemmelse i disse prosessene, og erfaringer viste også at medarbeidere ikke ble tilstrekkelig ivare tatt grunnet blant annet tidspress.

I mars 2017 ble det fattet vedtak hvor Stortinget ba regjeringen sørge for at arbeidsmiljøloven og hovedavtalens intensjoner knyttet til ansattes og organisasjoners medbestemmelse blir fulgt med tanke på implementering av politireformen. Politiets Fellesforbund mener dette er et sterkt signal om manglende involvering, eierskap og medbestemmelse i reformgjennomføringen, noe som er svært alvorlig for politiet og norsk arbeidsliv.

FRA 340 TIL 221 TJENESTESTEDER

Fase to, som gjennomføres i disse dager, innbefatter blant annet gjennomføring av organisasjonsløp for geografiske driftsenheter og personalløp for den store andelen av ledere og medarbeidere. Prosess for utforming av tjenestestedstruktur ble iverksatt.

Et samlet storting gav politiet i oppdrag å gjennomgå sin lokale organisering. Politidirektøren fikk mandat til å beslutte endringer i den lokale tjenestestedstrukturen, hvor det var politisk føring om at kommuner skulle være involvert i de lokale prosessene. I januar 2017 kom beslutningen, som innebar en kraftig reduksjon i antallet tjenestesteder fra 340 til 221. Det ble sagt at dette antallet gjenspeilet innstilling fra politidistriktene. Politiets Fellesforbund sin opplevelse var at innstillingene fra politidistriktene er et resultat av trangt handlingsrom, og at de derfor kan være et uttrykk for noe annet enn politiets løsning av samfunnsoppdraget. Berørte kommuner hadde anledning til å klage på Politidirektoratets

FOTO: KÅRE M. HANSEN, POLITIDIREKTORATET

Politidirektør Odd Reidar Humlegård fikk mandat til å beslutte endringer i den lokale tjenestestedstrukturen, og det var politisk føring om at kommuner skulle være involvert i de lokale prosessene.

«Politiets Fellesforbund har hele tiden vært, og er, tydelig på at kvalitet skal prioriteres.»

beslutning om ny tjenestestedstruktur, noe som førte til at Justis- og beredskapsdepartementet omgjorde Politidirektoratets vedtak for fire tjenestesteder.

Våre toppstillingsvalgte var representert i styringsgrupper sammen med kommuner og lokal ledelse, men Politiets Fellesforbund opplevde at det var ulik involvering og eierskap til de lokale prosessene innad i de enkelte politidistriktene. Forbundet har fått flere henvendelser fra lokalpolitikere som har vært kritiske til prosessene og rettet stor kritikk mot reformen som ikke sikrer tilstrekkelig tid til involvering og deltakelse.

SVEKKET TJENESTETILBUD OG TRYGGHET

Politiets Fellesforbund er bekymret for at den kraftige reduksjonen i antallet tjenestesteder vil kunne gi et svekket tjenestetilbud, en svekket opplevelse av trygghet i det daglige og at dette kan gå utover politiets beredskap og evne til å håndtere samfunnsoppdraget. Politiets Fellesforbund mener at det er avgjørende at innholdet på de gjenværende tjenesteenhetene og tjenestestedene sikrer et bredt spekter av tjenester til samfunnet. Det må være en reell forpliktelse om at det skal være et godt lokalt forankret nær-

politi med tilstrekkelig kompetanse og ressurser til blant annet kriminalitetsforebyggende arbeid. Dette innebærer også at de gjenværende kontorene må styrkes.

KREVER LØFT FOR ETTERFORSKERE

Politiets Fellesforbund har hele tiden vært, og er, tydelig på at kvalitet skal prioriteres. Etterforskningsløftet er, slik forbundet ser det, kvalitetsdelen av reformen. I mars 2017 hadde lokallagslederne i Politiets Fellesforbund besøk av representanter fra Politidirektoratet som holdt gode foredrag om delprosjektene politiarbeid på stedet og ledelse og kompetanse.

Politiets Fellesforbund er positive til de faglige tiltakene som iverksettes i etterforskningsløftet, men savner fremdeles at arbeidsgiver prioriterer karriereveier og lønnsincentiver for etterforskere. Fakta er at anseelse og lønnsnivå for etterforskere ikke er på et levelig nivå i dag. Våren 2017 krevde Politiets Fellesforbund særavtale for hovedinstruktører som skal drive opplæring av lokale instruktører i etterforskningsfaget. Arbeidsgiver ønsket ikke dette, noe forbundet mener er sterkt beklagelig. Nye beredskapsplanverk har kommet

på plass i etaten. Politiets Fellesforbund mener dette er et godt faglig tiltak som viser viktigheten av å systematisere det politifaglige etterforskningsansvaret. I vårt høringsvar til forslag på ny straffeprosesslov var vi tydelige på viktigheten av ivaretagelse av det politifaglige etterforskningsansvaret, som må tydeliggjøres i en ny lov.

FJERNER SEG FRA PUBLIKUM

6. februar 2017 arrangerte Politiets Fellesforbund og Fagforbundet konferansen «Politikere i utakt med folket». Konferansen tok for seg Politireformen, Nav-reformen og Kommune og region-reformen. Fellesnevneren på reformene er det økte sentraliseringsfokus og at man fjerner seg fra publikum.

Politiets Fellesforbund har gjennom det nordiske samarbeidet tett dialog og ulike arenaer for erfaringsutveksling med våre naboer. Danmark og Sverige er foran Norge i reformarbeidet, og Politiets Fellesforbund er derfor opptatt av at vi lytter til deres erfaringer. Tilbakemeldinger og forskningsrapporter fra våre naboland viser at politiet har fjernet seg mer fra publikum, at konsulenter styrer utviklingen og at samfunnets borgere blir skade-

«Den svenske reformen har ført til at politiet er i krise, antallet problemområder har økt og flere tusen politifolk slutter i jobben.»

lidende. Erfaringer fra spesielt svensk politi viser skrekkeksampler som Politiets Fellesforbund tidlig har advart mot at kan bli en realitet også i Norge. Den svenske reformen har ført til at politiet er i krise, antallet problemområder har økt og flere tusen politifolk slutter i jobben. Dette har skjedd som følge av at man i reformgjennomføringen blant annet ikke har lyttet til kritikk, det nasjonale ble prioritert på bekostning av det lokale og at politiet ikke er synlig lenger.

TROR IKKE PÅ NÆRPOLITIREFORMEN

Det har vært gjennomført en rekke undersøkelser om reformen i norsk politi. Resultatene av Politiforums spørreundersøkelse viste at det store flertallet ikke har troen på at politiet vil komme raskere fram eller nærmere publikum. Det ble framhevet at det ikke er rom for å si sin mening og påvirke, og at man har svært liten tillit til Politidirektoratets gjennomføring av «Nærpolitireformen». Difi, som på oppdrag fra Justis- og bered-

skapsdepartementet evaluerer reformen gjennom et fireårsløp, kom i februar med første statusrapport med vurderinger av reformarbeidet som ble gjennomført i 2016. Difi pekte på fire hovedutfordringer som langt på vei samsvarer med Politiets Fellesforbunds bekymring, hvor blant annet både ansatte i politiet og i kommunene har liten tiltro til at reformen skal lykkes, nærpolibegrepet er krevende når både ansatte og befolkningen ser at det sentraliseres, og at målene for reformen er for ambisiøse og til dels motstridende.

REFORMEN MÅ FULLFINANSIERES

Flere toppledere i politi- og lensmannsetaten har vært ute og kommentert i media hvor krevende, for ikke å si umulig, det er å drive endringsarbeid når de økonomiske rammevilkårene er så begrensede. Dette til tross for at politiet utropes til å være en budsjettvinner. Politiets Fellesforbund har vært svært tydelig på at for å kunne lykkes med reformen så må den fullfinansieres. I dag er det

slik at politi- og lensmannsetaten midt i reformgjennomføringen får mindre penger på grunn av effektivisering og avbyråkratiseringsreformen, samtidig som det er krav om oppbemanning. Politiets Fellesforbund har vært tydelige på at dette regnestykket ikke går opp. Det er et sterkt og unisont behov for at handlingsrommet må økes, det må bli en reduksjon i øremerking og politiet må få egne investeringsbudsjett.

NOK POLITI OVER HELE LANDET

Politiets Fellesforbund mener at det må være en tilstrekkelig bemanning som står i forhold til forventninger, krav og framtidens polititrolle. Derfor må det være minimum to tjenestemenn per 1000 innbygger i alle politidistrikt, for å sikre lik polititjeneste i hele landet. I Møre og Romsdal er politidekningen per i dag på 1,29 tjenestemenn per 1000 innbyggere, mens Innlandet bare har 1,42 per 1000 innbygger. Det hjelper ikke innbyggerne her om andre distrikt trek-

ker snittet opp. Vi kan ikke få forskjeller i politidekningen utfra hvor du bor i landet.

VIKTIG PÅVIRKNINGSARBEID

Gjennom en rekke medieoppslag har Politiets Fellesforbund, på alle nivå, arbeidet målrettet og systematisk for å få fram vårt budskap. Mange lokallag har arbeidet godt med å få fram budskapene lokalt. Flere har hatt medieoppslag som har fått mye oppmerksomhet og lagt premisser for videre diskusjon. Blant annet har Politiets Fellesforbund i siste del av landsmøteperioden hatt stort fokus på hvilke konsekvenser stramme budsjetter i politidistriktene gir og ressurs- og bemanningsspørsmålet.

Som et ledd i Politiets Fellesforbunds politiske påvirkningsarbeid, deltok vi på Arendalsuka i august. Her ble det arrangert justisministerduell og kriminalpolitisk debatt med sentrale politikere hvor tema var blant annet reform, bemanning og bevæpningsspørsmålet.

LOKAL FORANKRING OG HVERDAGSBEREDSKAP ER VIKTIG

Politiets Fellesforbund har gjennom de siste årene hatt fokus på at politiet må bygges nedenfra og være lokalt forankret. Forbundet har fremmet vår oppfatning om at strukturelle endringer alene ikke vil skape et politi som kan løse samfunnsoppdraget på en bedre måte. Kvalitet i oppgaveløsningen, kompetanse, ansvar og ledelse i det ytterste leddet er avgjørende for at samfunnet får den tje- nesten de har krav på. Et viktig prinsipp for Politiets Fellesforbund er at politiet må ledes der oppgaven skal løses, og kompetansen må ligge i det ytterste leddet. Lokal forankring er en forutsetning for god hverdagsberedskap.

REFORMEN PÅ VEI I FEIL RETNING

Gjennom Politiets Fellesforbunds målbilde for framtidens politi har vi hatt fokus på politiets samfunnsrolle. Vi mener at forebygging og kriminalitetsbekjempelse er nøkkelfaktorer for at

publikum skal oppleve trygghet. Et økt trusselbilde i Europa krever at Norge må være rustet til å forebygge og håndtere kriser. Dette krever at forutsetningene for forebygging, beredskap og samhandling må være på plass.

Politiets Fellesforbund vil at befolkningen i Norge skal ha høy tillit til politiet. Dette må skje gjennom tilgjengelighet og tilstedeværelse i lokalsamfunnene i det daglige. Den politiske enigheten fra 2015 (Prop. 61LS, (2014–2015) Endringer i politiloven, Nærpolitireformen) befester at samfunnet har krav på et nærpolti som er tilgjengelig. Slik det ser ut nå er reformen på vei i feil retning. Det er færre politifolk i gata i dag enn før reformen ble igangsatt. For å lykkes med reformen må politikerne satse på, og prioritere, at politiet har ressurser med kvalitet og kompetanse i det ytterste leddet.

FOTO: SHUTTERSTOCK

UTVALG ØNSKER IKKE BEVÆPNING AV NORSK POLITI

Bevæpningsutvalget la i mars frem sin rapport til Justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen. Utvalget fraråder generell bevæpning av norsk politi, stikk i strid med hva Politiets Fellesforbund mener er det beste for å trygge den enkelte tjenestemann og -kvinne, og befolkningens sikkerhet.

Rapporten «Politi og bevæpning – legalitet, nødvendighet, forholdsmessighet og ansvarlighet.» (NOU 2017:9) ble lagt frem for Justis- og beredskapsdepartementet 29. mars i år. Det regjeringsoppnevnte utvalget hadde da siden mai 2016 jobbet med sin utredning.

Daværende justisminister Anders Anundsen la til grunn at et endret kriminalitets- og trusselbilde gjorde det nødvendig å utrede behovet for om politiet skulle være bevæpnet på mer permanent

Justisministeren fikk i mars overlevert rapporten fra bevæpningsutvalgets leder, Anne Kari Lande Hasle.

basis, og at det var viktig å få et faglig godt grunnlag for fremtidige valg når det gjelder bevæpning av norsk politi. Utvalget skulle se hen til den generelle kriminalitetsutviklingen, andre lands praksis og erfaring og ta i bruk relevant forskning i tillegg til å vurdere hvordan bevæpning påvirker politiets oppgaveløsning.

POLITIETS FELLEFORBUND HAR DELTATT MED SYNSPUNKT

Utvalget la opp til en bred tilnærming i sitt svar på oppdraget. Grunnlaget for den 283 siders rapporten er møter og intervjuer med relevante personer i og utenfor politiet, studier av tilgjengelig forskning og studieturer til Sverige, Skottland og Storbritannia. Politiets Fellesforbund deltok på to obligatoriske møter med personellorganisasjonene som utvalget var pålagt gjennom mandatet. Utover dette leverte Politiets Fellesforbund to skriftlige innspill, og har både før og etter utvalgets arbeid deltatt i debatter rundt politiets bevæpningsordninger.

ANBEFALER FORTSATT UBEVÆPNET POLITI

Utvalgets flertall endte på en videreføring av dagens ordning med et ubevæpnet politi. Et mindretall bestående av ett medlem anbefalte en ordning med uladd våpen på tjenesteperson.

Videre anbefalte utvalget:

- At elektrosjokkvåpen utprøves i politiet.
- Politidistriktenes operative kapasitet styrkes.
- All maktbruk utført av politiet registreres og brukes til erfaringslæring.
- Systematisk evaluering av situasjoner der politiet har benyttet skytevåpen.
- Politiet gis kunnskap og ferdigheter som gir trygghet i håndteringen av psykisk ustabile personer.
- Det etableres systemer og rutiner for innrapportering av vold mot tjenestepersoner. Våpeninstruksens system for bevæpningsbeslutning følges også i tilfelle av ny periode med midlertidig bevæpning.
- At det som hovedregel skal være patruljerende politi på Norges hovedflyplass.

Bevæpningsutvalgets rapport er sendt på høring, med høringsfrist 1. november 2017. Politiets Fellesforbund vil innen fristen sende et høringsvar basert på blant annet innspill fra lokallagene.

UTVALGET FIKK FOR LITEN TID

Utvalgets mandat sier eksplisitt at dagens ordning med fremskutt lagring av skytevåpen skal evalueres. Utvalget skriver i sin rapport at de på grunn av tidsmangel

Politiets Fellesforbund håper politikerne likevel ser viktigheten av at norsk politi blir generelt bevæpnet.

ikke har fått gjennomført en slik evaluering. Politiets Fellesforbund finner det svært beklagelig, og er undrende til at tidsfristen har vært så knapp. Forbundet er ikke kjent med at utvalget har bedt om utvidet tidsfrist, og etter vår vurdering ville man vært bedre tjent med å utsette fristen og gjennomføre oppgavene i mandatet. Fristen gjorde også at et forskningsprosjekt på Politihøgskolen om perioden med midlertidig permanent bevæpning ikke var fullt tilgjengelig for utvalget. Denne perioden representerer en unik mulighet til å evaluere og vurdere konsekvensene av permanent bevæpning, og Politiets Fellesforbund synes det er synd denne mulighet ikke utnyttet.

NÆRHET TIL PUBLIKUM VIKTIG

I sin rapport bruker utvalget en del plass på drøfting av ulike tilnærminger til politiarbeid, der man skiller mellom en anglosaksisk tradisjon («policing by consent») og en kontinental («policing by force»), der man anfører at norsk politi tradisjonelt har vært på linje med en anglosaksisk tradisjon der samarbeid og nærhet til publikum og legitimitet i befolkningen er bærende elementer. Politiets Fellesforbund er glade for denne presiseringen av norsk polititradisjon, og er helt enig med utvalget at dette er den

foretrukne modellen for norsk politi. Forbundet er derimot uenig med utvalget i at spørsmålet om bevæpning er styrende for dette, og anser at momenter som lokal forankring og sivilt preg gjennom noen sivile oppgaver betyr langt mer for politiets forhold til befolkningen.

TONET NED TERRORFAREN

Utvalget vurderer om bevæpning av politiet er nødvendig blant annet i lys av utvikling av internasjonal terrorisme og har studert noen hendelser som oppsto i perioden med permanent bevæpning. I begge tilfeller får vi inntrykk av at det er gjort et utvalg som passer utvalgets konklusjoner mer enn å tegne et korrekt bilde. I forhold til terrorisme legges det tilsynelatende stor vekt på handlingsmønster som ikke lenger er like relevant, samtidig som betydning av og sannsynlighet for de mest aktuelle scenario i dag tones kraftig ned. Eksempelvis gir utvalget uttrykk for at permanent bevæpning vi ha liten effekt i forhold til terrorhendelser, til tross for at terroranslag i blant annet Nice ble stanset nettopp av politimannskaper med permanent bevæpning.

JOBBER VIDERE FOR GENERELL BEVÆPNING

Politiets Fellesforbund vil fortsette å jobbe for en permanent bevæpning av

norsk politi, slik landsmøtevedtaket fra 2012 sier. Bevæpning var derfor også et tema under den politiske debatten under Arendalsuka i august. Dessverre er det fortsatt bare Frp av de politiske partiene som vil ha en generell bevæpning av politiet. Politiets Fellesforbund oppfatter det likevel slik at med det samfunnsbildet vi har i dag, så går debatten mer og mer i retning av at det med sannsynlighet vil bli en generell bevæpning av norsk politi.

SYNLIG I MEDIEBATTEN

Gjennom landsmøteperioden har Politiets Fellesforbund også vært svært synlig i mediebildet rundt bevæpning av politiet. Debatten aktualiseres dessverre hver gang det er en ny terrorhendelse rundt oss i våre europeiske naboland. Politiets Fellesforbund er opptatt av at disse hendelsene ikke skal brukes for å fremme vårt syn i debatten, men samtidig må behovet for bevæpning av norsk politi også sees opp mot disse hendelsene og det endrede trusselbildet rundt oss.

EN PREMATUR SÆRORGANUTREDNING

Politiets Fellesforbund reagerer på at Særorganutvalget, midt i gjennomføringen av historiens største reform i politi- og lensmannsetaten, foreslår omfattende omlegging av dagens særorgan. Politidistriktene må få satt seg og behovet må kartlegges før særorganenes fremtid avgjøres.

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

Særorganutvalget ble oppnevnt 11. mai 2016, og leverte sin rapport 18. mai 2017. Bakgrunnen for opprettelsen av utvalget var beslutningen om og gjennomføringen av nærpoltireformen. Regjeringen fant det da naturlig å utrede eventuelle endringer i særorganstrukturen i politiet i sammenheng med denne. Rapporten som ble overlevert Justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen heter «Bedre bistand. Bedre beredskap». (NOU 2017:11)

NÆRPOLITIREFORMEN LAGT TIL GRUNN

Utgangspunktet for utvalget har vært intensjonen i Nærpoltireformen, om at reformen skal gjøre politidistriktene mer robuste og dermed mindre avhengige av bistand fra sentrale enheter. Utgangspunktet til utvalget er at politioppgaver som kan løses lokalt også skal løses lokalt, men når det er sagt gis det rom for en dynamisk tilnærming der politidistrikt overtar oppgaver og ansvar fra særorgan etter hvert som de blir robuste og kompetente nok til det.

Utvalget har innhentet opplysninger og data til sitt arbeid ved å gjennomføre en spørreundersøkelse, gjennomføre intervjuer og møter, og dokumentstudier av relevante dokumenter og rapporter. Utvalget har også gjennomført studiereiser til Sverige, Nederland, Danmark og Finland.

DE FORESLÅTTE ENDRINGENE

I tråd med de uttalte målsetningene om at distriktene skal overta oppgaver fra særorgan foreslår utvalget denne organisasjonsmodellen for norsk politi (med unntak av PST m. fl):

- Politidirektoratet
- Politidistrikt
- Politihøgskolen
- Nasjonal bistand og etterforskning
- Nasjonal beredskap

Denne modellen skal erstatte dagens modell med særorgan. Konkret for det enkelte særorgan foreslår utvalget:

- Politihøgskolen: Utvalget anbefaler å vurdere om Politihøgskolen bør slås sammen med andre utdanningsinstitusjoner, og de anbefaler å vurdere sammenslåing med Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS). Videre anbefaler utvalget at Politidirektoratets eierrolle til Politihøgskolen styrkes ved at Politidirektoratet bør oppnevne Politihøgskolens styre, med unntak av ansatt- og studentrepresentanter. Dessuten foreslår utvalget endringer i styret, med blant annet fast plass til Riksadvokatembetet. Utvalget sier eksplisitt at det ikke er noen forutsetning at Politihøgskolen må ligge i Oslo.

- Kripos: Utvalget anbefaler en gjennomgang av oppgaver, med sikte på utflytting av oppgaver til politidistriktene og klargjøring av operative og strategiske grenseflater mot Politidirektoratet, blant annet i forbindelse med internasjonale operasjoner. Videre anbefales avklaring av Kripos sin fagansvarsrolle. Det bør videre etableres et nasjonalt cyberkriminalitetscenter i Kripos.

- Økokrim: Den delen av Økokrim som omhandler økonomisk kriminalitet foreslår utvalget at legges til Kripos, slik at Økokrim og Kripos sammen danner enheten «Nasjonalt bistand og etterforskning». Ansvar for etterforskning av alvorlig miljøkriminalitet, som i dag ligger under Økokrim, vil utvalget overføre til Trøndelag politidistrikt. Dette begrunnes med nærheten til Miljødirektoratet og Arbeidstilsynet, som begge er lokalisert i Trøndelag. I spørsmålet om Økokrim er utvalget delt, og et mindretall ønsker å opprettholde dagens Økokrim.

- Utrykningspolitiet: Utvalget ønsker at trafikkikkerhetsområdet overføres fra UP til politidistriktene. Begrunnelsen synes ikke primært å være kvalitet i dette arbeidet, men et ønske om å utnytte politiresurser fleksibelt og styrke politimesterens territoriale kontroll og ansvar. Utrykningspolitiet sine oppgaver utover trafikkikkerhet er tilsynelatende ikke tillagt vekt. Teknologisk utvikling vil etter utvalgets oppfatning redusere behovet og formen på politiets trafikkjeneste, slik at tekniske løsninger på sikt vil redusere behovet for polititjenestemenn i trafikkjeneste.

- Politiets Utlendingsenhet: Særorganutvalget stiller spørsmålsteget ved om PUs hovedoppgaver utgjør en viktig del

av politiets kjerneoppgaver. Politidistriktene bør få tilbakeført oppgaver fra PU, som foreslås avvirket.

- De nasjonale beredskapsressursene: Utvalget foreslår å samle de nasjonale beredskapsressursene i et eget politiorgan som skal hete «Nasjonalt beredskap». Organet underlegges Politidirektoratet, på linje med Politihøgskolen, Nasjonal bistand og etterforskning og politidistriktene. Teknisk taktisk sporing (TTS) og undercovertjenesten foreslås fortsatt plassert i Oslo politidistrikt. Den kongelige politiskorte bør vurderes sammenslått med livvaktjenesten i PST, for mer effektiv utnyttelse av livvaktene.

- Utvalget peker videre på en rekke punkter som de mener bør gjennomføres/vurderes:
- Alt identitetsarbeid bør samles, enten i Nasjonalt ID-senter eller Kripos.
  - Det vedtatte målet om to polititjenestemenn pr 1000 innbygger bør avvikles, da det kan være til hinder for optimal ressursutnyttelse.
  - Samtlige av dagens særorgan bør gjennomgå sine oppgaver, med sikte på overføring til politidistrikt.
  - Politidirektoratet bør «rydde i eget hus». Med dette menes tilsynelatende at det er behov for bedre utviklede strategier og at Politidirektoratet i større grad leder på et strategisk nivå.

PREMATUR UTREDNING

Rapporten er sendt på høring, med høringsfrist 1. desember 2017. Politiets Fellesforbund vil levere et hørings svar.

Foreløpig er det naturlig å påpeke at de omfattende endringene tilsynelatende ikke er basert på noe uttalt behov for endring, og at nærpoltireformen fortsatt ikke er gjennomført i den grad at det er mulig å si noe sikkert om politidistriktenes behov for bistand i fremtiden. Videre er

omkostninger og risiko ved gjennomføring av de foreslåtte tiltakene tilsynelatende ikke berørt.

Politiets Fellesforbund synes derfor utredningen om fremtiden til særorganene er prematur, og at regjeringen må vente til de nye politidistriktene har fått satt seg og sett på sine behov før det tas en avgjørelse i saken.

ENDRINGER MÅ VÆRE TIL DET BEDRE

Politiets Fellesforbund har i løpet av våren 2017 besøkt flere av særorganene, blant annet Kripos og Utrykningspolitiet, og fått en god gjennomgang av arbeidet som gjøres her. Politiets Fellesforbund mener særorganene gjør en sær viktig jobb i dag, og eventuelle forslag til endringer må derfor kunne begrunnes med at alternativet blir enda bedre enn i dag. Før behovet til politidistriktene er kartlagt mener altså Politiets Fellesforbund at en endring i særorganene ikke kan begrunnes i dette. Forbundet krever også at det er gode prosesser der de ansatte er involvert og har medbestemmelse hele veien frem til særorganenes fremtid er bestemt.

BISTAND FOR BERØRTE MEDLEMMER

For å støtte de medlemmene som ble berørt av utvalgets konklusjon hadde Politiets Fellesforbund en gruppe tilgjengelig på kontoret utover kvelden den dagen utredningen ble offentlig. Dette var for å raskt få et overblikk over de foreslåtte endringene i rapporten, men også for å kunne følge opp eventuelle spørsmål knyttet til utfallet i rapporten. Forbundsstyret hadde også et ekstraordinært telefonmøte samme kveld som utredningen kom for å diskutere utfallet av rapporten.

Politiets Fellesforbund vil i starten av kommende landsmøteperiode ferdigstille vårt hørings svar i denne saken.

STUDENTLØFTET SOM IKKE BLE INNFRIDD

Det tar stadig lengre tid før studentene som går ut av Politihøgskolen får jobb. Ved starten av 2017 var det bare halvparten av 2016-kullet som hadde fått fast stilling eller vikariat. Dette er en utvikling som bekymrer Politiets Fellesforbund, og som har vært på agendaen flere ganger i denne landsmøteperioden.

FOTO: ERIK INDERHAUG

Situasjonen for studentene som fullfører Politihøgskolen er en ganske annen enn den jobbgarantien Frp-leder Siv Jensen gikk til valg med i 2013. Det ble den gang sagt at alle studenter som besto Politihøgskolen hadde krav på jobb i politiet, og at politidistriktene skulle få tilført midler slik at det ble gjennomførbart.

Men slik ble det altså ikke. Ved utgangen av 3. kvartal hadde 90,2 prosent av studentene som gikk ut av Politihøgskolen i 2016 jobb, en nedgang på nesten to prosent fra 2. kvartal. Bare 53,9 prosent av 2016-kullet er i fast jobb. For studentene som fullførte utdanningen i 2017 er flere i jobb ved utgangen av 3. kvartal enn 2016-kullet var på samme tid i fjor, men likevel er situasjonen svært alvorlig. Bare 51,9 prosent av 2017-kullet har fått jobb, og 11,9 prosent av disse er i faste stillinger. Halvparten av årets kull venter altså på jobb i politiet når vi går inn i årets siste tre måneder.

BESTILT AV STATEN

Politiets Fellesforbund har flere ganger, både gjennom media og i direkte møter med Justisdepartementet og Politidirektoratet påpekt at situasjonen til studentene er uholdbar.

Særlig reagerer Politiets Fellesforbund på at disse studentene er bestilt av staten for å nå målet om to polititjenestemenn og -kvinner per 1000 innbygger innen 2020. Da er det ikke riktig at studentene blir gående uten jobb i flere måneder etter endt utdanning, og at noen av de til og med velger seg bort fra politiyrket for i det hele tatt å komme seg ut i arbeid.

IKKE PENGER TIL Å ANSETTE

Justisminister Per-Willy Amundsen har bedt Politidirektoratet lage en forpliktende plan for å få alle studentene ut i jobb, men dette er nær sagt umulig all den tid politidistriktene ikke har penger til å ansette.

Med ansettelsesstopp i flere politidistrikt ble situasjonen særskilt vanskelig for studentene som var ferdig utdannet i 2016. For selv om Justisdepartementet gir distriktene bevilgninger til flere stillinger fører den økonomiske situasjonen i politidistriktene til at mange ikke har mulighet til å ansette i de stillingene de blir tildelt. Et eksempel på dette er

Innlandet politidistrikt, som i mars ble omtalt som en av vinnerdistriktene når de nye stillingene ble fordelt. Distriktet har foreløpig kun ansatt en av de 41 stillingene de ble tildelt for 2017, dette er en lederstilling i PST. I begynnelsen av august hadde distriktet akkurat kommet i mål med de 27 stillingene de fikk i 2016.

Midlene som politidistriktene styrkes med for å ansette flere er for små til å dekke opp for utgiftene, og når etterslepet på investeringer er så stort som nå, må ansettelser vente til slutten av året for å beholde noe handlingsrom i budsjettene. Stillinger som folk slutter i blir heller ikke erstattet, så bemanningen i distriktene øker ikke i takt med nye stillinger som bevilges.

Til tross for at politiet har blitt tildelt mer midler i år og stadig trekkes frem som budsjettvinner har Politiets Fellesforbund flere ganger advart om at økonomien i politidistriktene er så stram at bemanningsmålene til politikerne ikke vil bli nådd.

FIKK NY LOVNAD I FEBRUAR

Jobb til alle som går ut av Politihøgskolen har selvsagt også vært PF studentenes hovedfokus i år, og studentleder Elisa Hugvik satte blant annet fokus på situasjonen i NRK Her og Nå i februar. Dette gav resultater.

I begynnelsen av februar hadde nemlig kun 51 prosent av studentene som gikk ut av Politihøgskolen i 2016 fått jobb, og bare 17 av disse var i faste stillinger. Dette førte til at justisminister Amundsen kom med et nytt jobbløfte til studentene. «Alle som gikk ut av PHS i 2016 skulle være i jobb innen 1. juli, og alle som gikk ut i 2017 i løpet av året.»

ANDELEN FASTE ANSATTE ER FOR LAV

Ved utgangen av juni hadde 92 prosent av studentene fra 2016 fått jobb i politiet, men bare 39,2 av disse var i faste stillinger.

Politiets Fellesforbund er fornøyd med at andelen av 2016-kullet som har fått jobb i politiet økte betraktelig fra februar og frem til sommeren, men det som er urovekkende er den svært lave andelen faste ansatte. Dette gjør at Politiets Fellesforbund mener tallene gir et falskt bilde, og at

mange av 2016-studentene nå vil kjempe om de samme jobbene som 2017-kullet. At bare 39 prosent var i fast jobb da ansettelsesløftet skulle vært innfridd er svært lavt sammenlignet med de som gikk ut i 2013 og 2014. Også for 2015-studentene gikk tallet på faste ansatte ned, og dette er en faretruende trend, mener forbundet.

STUDENTENE HAR VÆRT I DIALOGMØTER

PF studentene har hatt flere dialogmøter med blant annet tidligere justisminister Anders Anundsen, justisminister Per-Willy Amundsen, tidligere leder i justiskomiteen Hadia Tajik (Ap), rektor ved Politihøgskolen og forbundsleder og lokallagsledere i Politiets Fellesforbund gjennom landsmøteperioden for å sette fokus på studentenes jobbsituasjon.

Studentorganisasjonen har vært svært fornøyd med disse møtene, og synes dette gav dem muligheten til å få informasjon om situasjonen fra ulike hold, og også få fremmet sitt syn og bekymring til de ulike aktørene.

STOPPET NEDTREKK PÅ POLITIHØGSKOLEN

Politidirektoratet foreslo tidligere i år å redusere antallet studieplasser ved Politihøgskolen. Men under Politiets Fellesforbunds justisministerduell under Arendalsuka i august, kunne justisminister Per-Willy Amundsen bekrefte at regjeringen vil opprettholde samme antall studenter i 2018 som i 2017. Amundsen sa også at regjeringen trolig vil nå målet om to politibetjenter per 1000 innbygger allerede i 2019, men at de vil fortsette utover dette ved å utdanne flere.

I statsbudsjettet som ble lagt frem 12. oktober ble det imidlertid kjent at det ikke bevilges penger til å ansette de studentene som er ferdigutdannet i 2018. Politiets Fellesforbund frykter dette kan bety at man utdanner et helt kull til arbeidsledighet, så stram som økonomien i distriktene nå er.

Ifølge justisministeren skal hele 2017-kullet være i jobb innen årsskiftet. Da begynner det å haste når halvparten fortsatt er uten jobb per 1. oktober.

ARENDALSUKA 2017

Politiets Fellesforbund deltok også i år på den viktige påvirkningsuka i Arendal. Vi arrangerte blant annet en justisministerduell og en justisdebatt der vi fikk tydelig frem hva politikernes viktigste oppgaver er fremover.

Arendalsuka er en årlig arena hvor aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og privatpersoner for debatt og utforming av politikk. Det er en sentral påvirkningsarena og et viktig sted å være, særlig i år før høstens stortingsvalg. Politiets Fellesforbund deltok i år med en delegasjon på ni personer.

VELLYKKET DUELL OG JUSTISDEBATT

Politiets Fellesforbund hadde sitt arrangement onsdag 16. august. Det startet med en justisministerduell mellom justisminister Per-Willy Amundsen (Frp) og tidligere leder av justiskomiteen Hadia Tajik (Ap). Diskusjonen gikk særlig på nærpolitireformen, jobb til studentene og størrelsen på Politidirektoratet.

Etter justisministerduellen ble det debatt mellom Amundsen, Tajik, Anders Werp (H), Ola Borten Moe (Sp), Kjell Ingolf Ropstad (KrF) og forbundsleder Sigve Bolstad. Her var det viktig for Politiets Fellesforbund at politikere svarte på om de ville binde seg til at målet om to politibetjenter per 1000 innbyggere skulle gjelde som et minimum for hvert

eneste politidistrikt for å sikre nærpolitireformen og ett likt politi over hele landet. Det ville ingen av politikere kvittere på. Politiets Fellesforbund var også opptatt av å få frem viktigheten av en fullfinansiering av reformen, å styrke politidistriktenes økonomi og at man må få på plass et eget investeringsbudsjett. Dette var flere av partiene positive til. I tillegg kom diskusjonen om bevæpning opp, og til tross for at det fortsatt bare er Frp som støtter Politiets Fellesforbunds vedtak om generell bevæpning av norsk politi går debatten mer i dreining av løsninger mot dette.

STREAMET PÅ NETT

Justisministerduellen ble streamet på NRK Sørlandet og Politiets Fellesforbund sendte duellen og debatten i sin helhet direkte på Facebook, hvor vi også mottok spørsmål fra seerne underveis. Noen av disse ble stilt politikere på tampen av debatten. Det ble sendt ut SMS til medlemmene i forkant, slik at de som var interessert kunne følge med. 3000 personer var innom livesendingen på Facebook i løpet av debatten.

FIKK VIKTIG MEDIEOMTALE

I forkant av debatten var det viktig for Politiets Fellesforbund å sette fokus på den vanskelige bemanningssituasjonen i politidistriktene, og dementere politikernes skryt om at de har økt politikraften med 1800 personer i siste regjeringssperiode. Joakim Dyrdal og Erik Vinje fra Oslo Politiforening stilte opp på TV 2 Nyhetene og fortalte om sine erfaringer og hvordan de slett ikke har merket noe til økningen i antall politibetjenter ute på gata som politikere snakker om. Forbundsleder Bolstad deltok også i saken og fortalte om tilbakemeldingene forbundet får fra distriktene, om at det ikke er nok folk å ta av for å få en forsvarlig tjeneste alle steder. Politiets Fellesforbund hadde i forkant gått igjennom tallene på bemanning og gitt kommentarer rundt dette til TV 2. Saken ble sendt i 21-nyhetene dagen før debatten og satte dermed saken på dagsorden i forkant av arrangementet.

ANDRE DEBATTER VI DELTOK I

Under Arendalsuka deltok også forbundsleder Bolstad i en debatt om New public management, med spørsmål om vi

FOTO: SHUTTERSTOCK

Arendalsuka er en viktig arena for å fremme saker som angår våre medlemmer til beslutningstakerne. Politiets Fellesforbund arrangerte justisdebatt og overleverte vårt kriminalpolitiske handlingsprogram under Arendalsuka.

trenger en tillitsreform i offentlig sektor og i en debatt i regi av Akan og Unio, om hva som skjer når ansatte trår feil og mister autorisasjonen.

Lokallagsleder i Vest, Kjetil Rekdal, og politioverbetjent og varsler Robin Schaefer deltok i en debatt i regi av Unio om varsling i arbeidslivet. De la vekt på viktigheten av å få på plass et godt varslervern.

DELTOK PÅ POLITIDIREKTORATET- OG UNIO-ARRANGEMENT

I tillegg til egne arrangement deltok hele delegasjonen på Politidirektoratets arrangement «Lokal trygghet for unge når de ferdes på gata og opererer på data», som tok for seg politiets arbeid og utfordringer på nett. Politidirektoratet hadde også stand på Kanalplassen som Politiets Fellesforbund besøkte flere ganger.

Forbundet deltok også på Juristforbundets brunsj om ungdom og personvern på nett. I tillegg var det viktig for Politiets Fellesforbund å delta på alle arrangementene i regi av andre forbund i Unio, og vi hadde i forkant delegert de

ulike arrangementene slik at vi skulle rekke over alt. Det var mange spennende og lærerike debatter.

DELTE UT VÅR KRIMINALPOLITISKE HANDLINGSPLAN

I forkant av Arendalsuka hadde Politiets Fellesforbund ferdigstilt vår kriminalpolitiske handlingsplan for 2017–2019. Den inneholder konkrete krav til politikere og hva forbundet mener politikere må gjøre for å gi landet et så godt politi som mulig de neste årene.

Forbundsleder Sigve Bolstad fikk overrakt dette både til statsminister Erna Solberg og partileder i Arbeiderpartiet Jonas Gahr Støre. I tillegg ble handlingsprogrammet delt ut til justispolitikere som deltok på vår debatt, samt andre politikere og rådgivere. Politiets Fellesforbund håper politikere bruker handlingsplanen fremover når de skal legge til rette for norsk kriminalpolitikk etter valget.

NY STRAFFEPROSESSLOV

Politiets Fellesforbund har denne landsmøteperioden levert sitt høringssvar til ny straffeprosesslov. Politiets Fellesforbund er kritisk til utvalgets behandling av problemstillinger som berører integrert påtale, og mener lov og forarbeider må anerkjenne betydningen av det politifaglige ansvaret for taktiske og tekniske etterforskningskritt.

I juni 2014 ble straffeprosessutvalget oppnevnt for å se på hvordan straffesaker skal etterforskes og forfølges i og utenfor retten. Utvalget leverte NOU 2016:24, om ny straffeprosesslov i november 2016, og Politiets Fellesforbund var egen høringsinstans til denne. Politiets Fellesforbund leverte sitt høringssvar 30. juni 2017.

EGEN ARBEIDSGRUPPE

Straffeprosessutvalgets utredning var svært omfattende og Politiets Fellesforbund nedsatte derfor en arbeidsgruppe med representanter fra flere lokallag for å kunne vurdere følgene av forslagene på best mulig måte. I tillegg ble både forbundsstyret og lokallagslederne løpende involvert, og mange av medlemmene i PF Politilederne kom med verdifulle bidrag.

Naturlig for Politiets Fellesforbund var å fokusere mest på det som særlig berører forbundets medlemmers lønns- og arbeidsvilkår. Andre høringsinstanser er nærmere til å berøre det fagspesifikke, men Politiets Fellesforbund valgte også å kommentere noen momenter vedrørende rett til representasjon og bruk av lyd og bilde i politiavhør.

KONKLUSJONER PÅ SVIKTENDE GRUNNLAG

Politiets Fellesforbund er svært kritisk til utvalgets behandling av problemstillinger som berører den integrerte påtaleordningen. Forbundet mener her at utvalgets sammensetning og deres arbeid savner tilstrekkelig bredde, og at dette tilsynelatende har ført til at konklusjoner er trukket på sviktende grunnlag.

Om ansvarsfordelingen i etterforskning mener Politiets Fellesforbund at lov og forarbeider må anerkjenne betydningen av det politifaglige ansvaret for taktisk og teknisk gjennomføring av etterforskningskritt. Utvalget fører isteden argumentasjon og foreslår endringer som er egnet til å skape tvil om hvorvidt den integrerte påtaleordningen bør videreføres.

JURIDIKUM IKKE NØDVENDIG FOR GOD LEDELSE

Politiets Fellesforbund mener at god ledelse ikke betinges av juridisk utdanning og at den nye straffeprosessloven ikke må være til hinder for ivaretagelse av alle de viktige fagområdene i politi- og lensmannsetaten. Politiets Fellesforbund er uenig i at politiinspektørstillingen skal forbeholdes påtalemyndigheten.

Forbundet er også mot en generell lovfesting av instruksjons- og omgjøringsmyndigheten innenfor påtalemyndighetens nivåer i politiet. Større distrikter tilsier at ansvaret må delegeres. Detaljstyring vil virke hemmende i forhold til produktivitet.

ØDELEGGENDE FOR POLITIARBEID PÅ STEDET

Politiets Fellesforbund mener at utvalgets forslag knyttet til lyd- og bildeopptak og representasjon i politiavhør vil skape utfordringer som ikke oppveies av de gode hensyn som ligger bak. Forslagene vil i særdeleshet kunne ha svært negative følger for arbeidsmetodikken «politiarbeid på stedet» som har vist meget gode resultater.

ANONYMISERING NØDVENDIG

Politiets Fellesforbunds medlemmer har gjennom landsmøtevedtak gitt uttrykk for et behov for beskyttelse av sin identitet i særlige tilfeller under yrkesutøvelsen. Utvalgets utredning berørte ikke dette temaet og Politiets Fellesforbund har i høringssvaret redegjort for bakgrunnen for dette behovet. Det er etter dagens regelverk ikke mulig å sikre seg fullt ut mot at gjerningspersonen på ett eller annet trinn i saken kan bli kjent med identiteten til tjenestepersonen. Politiets Fellesforbund mener den nye straffeprosessloven må sikre at full anonymitet for politiets tjenestemenn blir mulig der behovet tilsier det. Politiets Fellesforbund ønsker derfor at regler vedrørende anonymisering blir nøye behandlet i det videre lovarbeidet.

PÅTAEANALYSEN PÅ HØRING

Politianalysen uttalte at det skulle foretas en utredning av om påtalemyndigheten har riktig kapasitet og kompetanse. Som følge av dette ble «Påtaleanalyseutvalget» oppnevnt i statsråd 4. mars 2016. Ledelsen i Politiets Fellesforbund var i november 2016 i møte med utvalget. Politiets Fellesforbund kom da med innspill på hvordan påtalemyndigheten i politiet bør se ut. I mars kom Påtaleanalyseutvalget med sin innstilling, med høringsfrist 1. oktober.

I høringssvaret fra Politiets Fellesforbund gjentas noen av de samme momentene som i kritikken til Straffeprosessutvalget. Politiets Fellesforbund har et landsmøtevedtak om å arbeide for at det gjennomføres en politistudie som utreder det tosporede systemet. Politiets Fellesforbund forutsatte at utredningen skal gjennomføres av en partssammensatt gruppe som kan ivareta mangfoldet i politi- og påtalemyndighet, med et objektivt og fremtidsrettet perspektiv. Dessverre kan vi ikke se at Påtaleanalysens mandat, og dermed utredningen, ivaretar dette, selv om den er grundig og informativ på svært mange områder.

Politiets Fellesforbund savner en fullt ut objektiv tilnærming på de områder der utredningen berører det politifaglige. Politiets Fellesforbund mener herunder at bedre rolleavklaring mellom politi- og påtalefag i etterforskning bør oppnås gjennom konsekvent begrepsavklaring og skille mellom «etterforskningsleder» og «påtalejurist». Høringssvaret går også nærmere inn på hva som kreves av ledelseskompentanse i politiet fremover og stiller i den anledning spørsmål ved om påtalekompetanse er nødvendig for politimestre og visepolitimestre.

POLITIETS FELLESEFORBUND SOM FAGFORENING

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

- Den første fagforeningen for politiet i Norge ble stiftet i 1905. Politiets Fellesforbund er en nær slektning av landets første politiorganisasjon, og vi feiret dermed 100-års jubileum i 2005.
- Med en så lang fagforeningshistorie, har vi med oss hva en tradisjonell fagforening er. Vi vet at våre forgjengere, både blant medlemmene og tillitsvalgte, kjempet for solidaritet og samhold, mer likhet og mindre forskjeller. Dette er sentrale fagforeningsverdier også i dag. Den gangen forhandlet fagforeningene om avtaler som regulerer forholdet mellom arbeidstid og fritid. Det gjør vi nå også. Den gangen stilte fagforeningene på arbeidstakers side i tvister på arbeidsplassen. Det gjør vi også nå.
- Samtidig har arbeidslivet gjennomgått en enorm forvandling siden da. Det som er forskjellig fra våre forgjengeres kamp, er at mens de den gang kjempet for å oppnå rettigheter, kjemper vi i dag for å beholde rettigheter. Vi kjemper for å beholde den medbestemmelsen avtaler og regelverk gir oss.
- Vi merker dessverre at det er en stadig større motstand mot det vi ser på som allerede opparbeidede og innarbeidede rettigheter for norske arbeidstakere. Det er større press på krav om fleksibilitet, arbeidstid, medbestemmelse, særavtaler og skillet mellom jobb og fritid. Vår rolle som fagforening er derfor viktigere enn på lenge. Vi finner oss ikke i angrep på medlemmenes arbeidsrettigheter – vi er her for dere!

HOVEDSATSINGSOMRÅDE LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR

Politi- og lensmannsetaten er en personellintensiv virksomhet. Hovedtyngden av budsjettet i etaten brukes på lønn. Landsmøtet i 2016 redefinerte lønns- og arbeidsvilkår som Politiets Fellesforbunds viktigste satsingsområde.

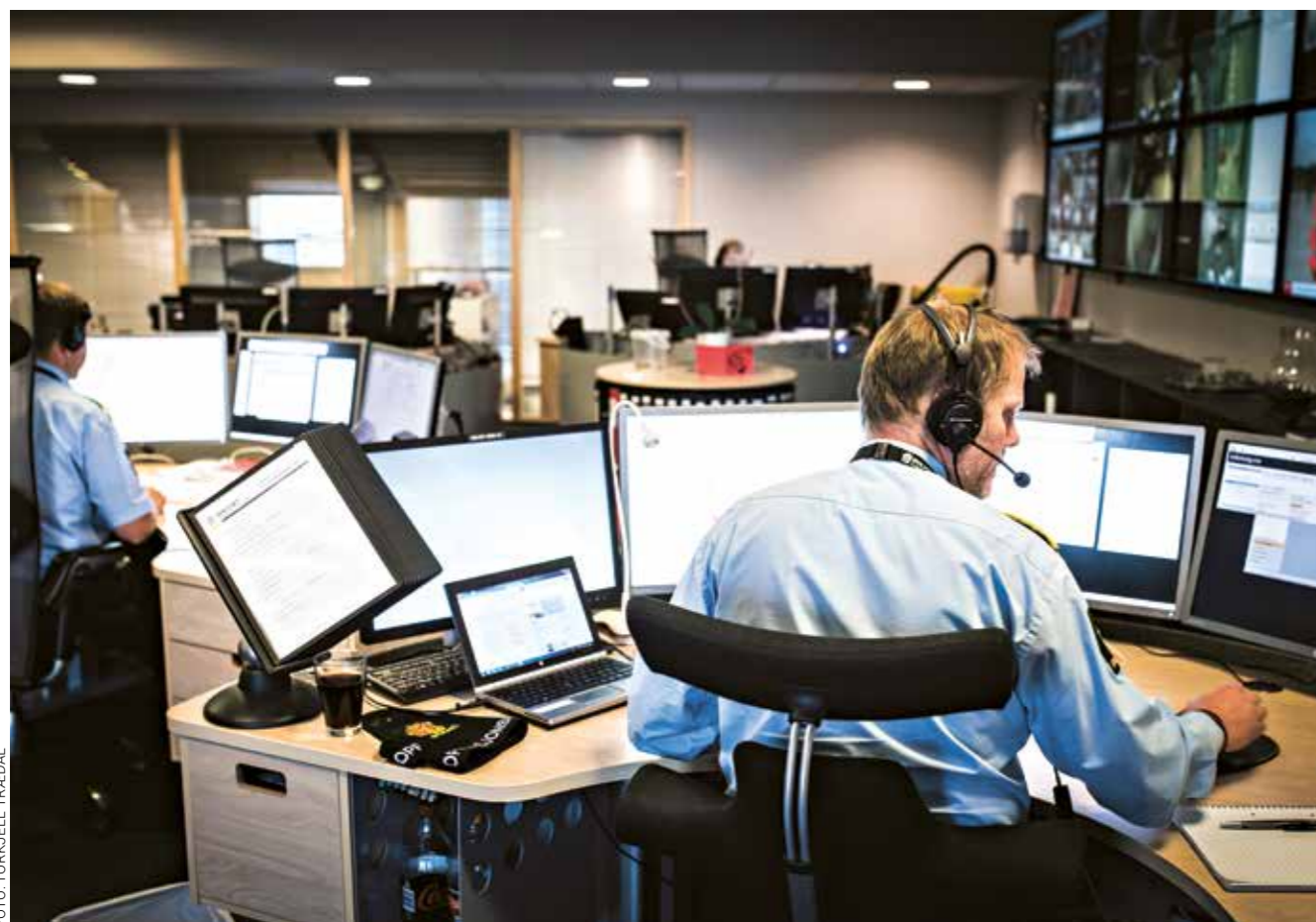

FOTO: TORKJELL TRÅDAL

«Motiverte og dedikerte medarbeidere, som opplever at lønnsnivået stemmer med det ansvaret og den kompleksiteten politijobben har, er avgjørende.»

Motiverte og dedikerte medarbeidere, som opplever at lønnsnivået stemmer med det ansvaret og den kompleksiteten politijobben har, er avgjørende for at politiet skal kunne nå de målene samfunnet har satt. Landsmøtet i 2016 redefinerte derfor lønns- og arbeidsvilkår som Politiets Fellesforbunds viktigste satsingsområde. Arbeidet for gode lønns- og arbeidsvilkår foregår på mange fronter i løpet av en landsmøteperiode, både sentralt og lokalt.

IKKE ENIGHET OM NYTT LØNSSYSTEM

Det har i landsmøteperioden vært gjennomført mellomoppgjør i staten. Normalt handler mellomoppgjør om justering av lønnsnivåer som er i tråd med rammen for oppgjøret. Det er først og fremst forholdet mellom avsetninger til sentrale tillegg og midler til lokale forhandlinger som behandles i et mellomoppgjør. Spesielt for årets mellomoppgjør var en protokolltilførsel fra hovedlønnsoppgjøret i 2016, som tok utgangspunkt i at partene har sett behovet for modernisering av lønnsystemet i staten. Dette gjorde at det i årets mellomoppgjør også var mulig å gjøre endringer i selve lønnsystemet, dersom partene var enige i dette. Partene

kom ikke til enighet rundt dette, men mandatet for å gjøre endringer er videreført til hovedlønnsoppgjøret neste år.

NYE UTREDNINGSGRUPPER

Landsmøtet i 2016 vedtok at man i landsmøteperioden skulle følge opp forhold som var knyttet til pensjonsgivende variable tillegg. Dette er fulgt opp, og inngår nå som protokolltilførsel frem mot neste hovedlønnsoppgjør.

Forbundsstyret besluttet i landsmøteperioden å erstatte lønnsutvalg og pensjonsutvalg med utredningsgrupper på disse områdene. Bakgrunnen for endringen er å organisere dette arbeidet på en mer hensiktsmessig måte, slik at forbundsstyret kan ta strategiske beslutninger basert på godt utredet saksunderlag. Arbeidet blir viktig i forhold til hovedlønnsoppgjøret i 2018.

INTERNT LØNNSARBEID

Det er viktig for Politiets Fellesforbund å sikre at organisasjonen til enhver tid har kompetanse i alle ledd for å kunne drive godt lønnsarbeid. Kompetanseutvikling er en av kjernevirksomhetene i forbundet, og det brukes relativt store ressurser på å utvikle de tillitsvalgte til å kunne for-

valte hovedtariffavtalen på en måte som sikrer medbestemmelse og innflytelse i politidistrikter, særorgan og forvaltningsorgan. Denne landsmøteperioden har Politiets Fellesforbund økt kursvirksomheten. Antall basiskurs er økt og Lønn- og tariffkurs, samt nyvinningen Lønn- og tariff 2-kurs. I tillegg avholdes det basiskurs for ledermedlemmer og LSI-kurs for teknikere i lønnsarbeidet lokalt.

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER

Lokale lønnsforhandlinger ble etter hovedlønnsoppgjøret i 2016 delegert til politidistriktene, særorgan og forvaltningsorgan. De fleste kom i mål innen fristen 30. november. Noen lokallag kom ikke til enighet, hovedsakelig med bakgrunn i temaet lønnsutjevning.

UENIGHET RUNDT LØNNSUTJEVNING

Politiets Fellesforbund har denne landsmøteperioden tvistet tre saker som omhandler lønnsutjevning inn for Statens lønnsutvalg. Forbundet har vunnet to saker, den siste med full enighet i utvalget, og tapt en sak. For Politiets Fellesforbund er det grunnleggende at lønnsforskjeller som oppstår som følge av fusjon må utjevnes. Lik

«Lik lønn for likt arbeid i samme politidistrikt er et grunnleggende prinsipp.»

lønn for likt arbeid i samme politidistrikt er et grunnleggende prinsipp. Politiets Fellesforbund opplever ikke at politidirektoratet er uenige i det, men at man er uenig i hvordan lønnsutjevningen skal finansieres, og hvor fort den skal gjennomføres. Lokallagene opplever at det er større vilje til å lønnsutjevne dersom man kan benytte de frie midlene som fordeles til lokale lønnsforhandlinger. I prinsippet vil dette si at de midlene som stilles til rådighet for at ansatte i politi- og lensmannsetaten skal kunne følge lønnsutviklingen i samfunnet for øvrig (rammen for oppgjøret) skal finansiere lønnsforskjeller som har oppstått som følge av fusjoner som er politisk bestemt i nærpoltireformen.

Politiets Fellesforbund har hatt tett samarbeid med Unio i forbindelse med tvister som har blitt bragt inn for Statens lønnsutvalg. For forbundet er dette en prinsipiell sak, som egentlig har til hensikt å avdekke om en fremforhandlet forhandlingsbestemmelse i hovedtariffavtalen er reell eller ikke. Politiets Fellesforbund ønsker svar på når denne bestemmelsen kan anvendes om ikke under tidenes største reform i politiet.

DÅRLIG LØNNSUTVIKLING I POLITIET

Politiets Fellesforbund og Politidirektoratet gjennomførte i forrige landsmøteperiode en analyse av lønnsutviklingen i politi- og lensmannsetaten sammenlignet med staten for øvrig. Rapporten tegner et bilde av en etat som har hatt en mindrelønnsutvikling sammenliknet med staten for øvrig. Hvor stor denne mindrelønnsutviklingen er, og innenfor hvilke områder den gjør seg mest gjeldende er det knyttet noe uenighet til, uten at vi har fått konkretisert hva denne uenigheten innebærer. Det jobbes nå med å få et omforent bilde mellom alle fagforeningene i politiet og Politidirektoratet rundt dette. Politiets Fellesforbund har vært en pådriver for å intensivere dette arbeidet i landsmøteperioden. Forhåpentligvis foreligger det et resultat før landsmøtet 2017. Rapporten vil være viktig i forhold til å få korrigeret en påstått mindrelønnsutvikling.

ARBEIDSTIDSBESTEMMELSENE REFORHANDLET

Arbeidstidsbestemmelsene i politi- og lensmannsetaten utløper ved utgangen av 2017, og skal forhandles innen utgangen av året. Forberedelsene er godt i rute. Det har vært jobbet aktivt med arbeidstidsrelaterte saker i perioden. Reisetids-

saken som har endt i EFTA-domstolen er den viktigste. I tillegg har arbeidstid vært aktualisert på områder som «blankdag» og «kompdag» for ukefridag som faller på helligdag. Arbeidstid som tema er høyaktuelt. Politiets Fellesforbund deltar aktivt i arbeidsgrupper på tvers av forbund og hovedsammenslutninger vedrørende temaet arbeidstid.

TILPASNINGSAVTALEN

Det er fremforhandlet ny tilpasningsavtale til hovedavtalen for Politi- og lensmannsetaten. En tilpasningsavtale er en egen avtale om hvordan hovedavtalen i staten skal praktiseres i vår etat. Partssammensetning i sentrale og lokale Informasjons-, drøftings- og forhandlingsmøter (IDF) er endret, og er nå mer i tråd med hovedavtalens intensjoner. Endringer er krevende når de inntreffer, og noen fagforeninger har fått forringet sin representasjon. Som forbund har vi intensjoner om fortsatt godt og konstruktivt samarbeid på tvers av hovedsammenslutningene.

REFORHANDLET HUNDEAVTALEN

Arbeidsgiver har valgt å si opp hundevtalen til reforhandling. Dette har

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

bakgrunn i at man nå har gått over fra privateid hund til statseid hund. Forhandlingsutvalg er etablert, og forberedelsene til forhandlinger er i gang. Forhandlingene vil starte høsten 2017.

ØVRIGE SENTRALE FAGSPESIFIKKE SÆRAVTALE

Politiets Fellesforbund vurderer jevnlig hvorvidt det er grunnlag for å reforhandle eller si opp andre sentrale særavtaler. Vurderingene har resultert i at det ikke har blitt tatt initiativ til reforhandlinger eller oppsigelser i landsmøteperioden. Satser for eksisterende avtaler reguleres fortløpende.

Politiets Fellesforbund har fremsatt krav om forhandlinger på sentralt nivå for medarbeidere som skal ha nøkkelroller i forhold til etterforskningsløftet, og besørge utdanning av instruktører i den forbindelse. Kravet har blitt avvist av Politidirektoratet, men man har funnet alternative konstruksjoner for kompensasjon.

INGEN AVTALE FOR MANSKAPER UNDER SYKKEL-VM

Planlegging og gjennomføring av Sykkell-VM i Bergen i september har aktualisert forholdet mellom beordringsfullmakten til Politidirektoratet etter

Politilovens §21, og kompensasjon og vilkår for innbeordrede mannskaper. Politiets Fellesforbund er ikke tilfreds med posisjonen Politidirektoratet nå har inntatt, som innebærer at man benytter beordringsfullmakten i full bredde, uten at manskapene har noe økonomisk igjen for den fleksibiliteten de viser. Etter Politiets Fellesforbunds syn er dette direkte kontraproduktivt, og har potensiale til å utfordre den fleksibilitet manskapene tradisjonelt utviser i forbindelse med behov for massemobiliseringer. Forhandlinger om særavtale for mannskaper til Sykkell-VM endte med uenighet, og skal i skrivende stund behandles av uavhengig nemnd som tvisteløsningsorgan.

FAGDAG OM PENSJON

Politiets Fellesforbund deltar i samarbeidsorganer i Unio i forhold til pensjonsspørsmålet. Pensjon var ikke tema i mellomoppgjøret. Det er forventet at temaet kan aktualisere seg i forbindelse med hovedlønnsoppgjøret i 2018. Politiets Fellesforbund har arrangert fagdag om temaet pensjon i landsmøteperioden, noe som fikk svært gode tilbakemeldinger.

MELLOMOPPGJØRET 2017

Rammen for oppgjøret var om lag 2,4 prosent

Fordelingen mellom sentral og lokal pott:
 - 0,33% av lønsmassen fordeles prosentvis som generelle sentrale tillegg (pr. 1. mai)
 - 0,8 % av lønsmassen avsettes til lokale forhandlinger (pr. 1. juli)

A-tabellen består

Pensjon har ikke vært tema mellom partene i årets mellomoppgjør

STRAMMERE BUDSJETT OG MINDRE HANDLINGSROM I POLITIDISTRIKTENE

Budsjettsituasjonen til landets politidistrikt er for de aller fleste strammere enn tidligere. Omstilling koster, og til tross for at politiet gang på gang blir utropt som budsjettvinner har distriktenes handlingsrom blitt redusert. Dette bekymrer Politiets Fellesforbund.

Tidligere justisminister Anders Anundsen ba høsten 2016 om en gjennomgang av pengeflyten i politiet. Årsaken var blant annet at pengene han bevilget til å ansette mer politi ikke resulterte i flere politifolk ute i distriktene. Rapporten, som ble offentliggjort i mai 2017, viser at politidistriktene har fått redusert økonomisk handlingsrom de siste årene.

Dette bildet stemmer svært godt overens med tilbakemeldingen som Politiets Fellesforbund får fra medlemmer og tillitsvalgte i distriktene.

Et av hovedfunnene i den økonomiske gjennomgangen, som ble gjennomført av konsultantselskapene BDO og Menon Economics, viser at distriktenes reelle budsjettmessige handlingsrom har blitt redusert med 426 millioner kroner over en tre-års periode.

REDDET INN AV DE 295 MILLIONENE

Politiet blir gang på gang trukket frem som budsjettvinnere, og politikerne er raskt ute med å fortelle hvor mye penger som er blitt bevilget til norsk politi.

Politiets Fellesforbund har blitt hørt på vårt krav om mer penger til drift i politidistriktene, og vi er glad for å ha nådd gjennom med budskapet. I statsbudsjettet for 2017 ble det bevilget 295 millioner ekstra, som var midler Politiets Fellesforbund hadde vært pådriver for. Disse midlene skulle bevilges som frie driftsmidler ut i distriktene, men ut fra disponeringsskrivet som ble sendt fra Politidirektoratet ser vi dessverre at det ble lagt for mange føringer på hva disse pengene skulle brukes til. Politidirektoratet var i så måte med på å sørge for at justisministerens løfte angående disse pengene ble brutt.

I tillegg viste den økonomiske gjennomgangen av pengeflyten i politiet at de 295 millionene ekstra var det eneste som reddet inn budsjettene mange steder.

IKKE EN REELL ØKNING

Resultatet i rapporten stemte godt overens med Politiets Fellesforbunds egen gjennomgang av budsjettet, som blant annet ble presentert på TV 2 Nyhetskanalen i mars. Gjennomgangen viste at

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

«Politiet er gjennom historiens største reform, og er samtidig pålagt å spare penger. Politiets Fellesforbund har flere ganger påpekt at dette ikke er forenelig.»

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

politiets totale rammebudsjett økte med 2,2 milliarder i 2017, dette var inkludert de 295 millionene ekstra. Nytt av året var at politiet selv skulle ha ansvar for å budsjettere pensjonsutgiftene i etaten, som tidligere har ligget hos Statens Pensjonskasse. Disse midlene tilsvarte rundt 1,4 milliarder, og var altså ikke en reell økning i politibudsjettet. Når vi trakk ifra 350 millioner i lønn og prisvekst, og kompensasjon for helårsvirkning av nye stillinger i 2016 samt midler knyttet til nyansettelser av 350 nye stillinger i 2017, satt vi i vårt regnestykke også igjen med 300 millioner ekstra til distriktene.

INNSPARING OG OPPBEMANNING HENGER IKKE SAMMEN

Politiet er gjennom historiens største reform, og er samtidig pålagt å spare

penger. Politiets Fellesforbund har flere ganger påpekt at dette ikke er forenelig. At politidistriktene i omstillingsprosessen med reformen også må forholde seg til effektiviseringskrav (AEB-reformen) til tross for at norsk politi skal oppbemannes, er med på å gjøre situasjonen ekstra krevende for landets politidistrikt.

Det er også krav om økonomisk effektivisering lenge før man kan forvente å se innsparinger som følge av tiltak gjort i politireformen, mens man er igjennom kostbar omstilling. Dette har Politiets Fellesforbund advart mot flere ganger denne landsmøteperioden. Den eneste reelle måten for politidistriktene å spare penger på er gjennom å redusere lønns-kostnader. Dette henger dårlig sammen med politikernes krav om at distriktene skal oppbemannes.

EKSTRA MIDLER TIL INVESTERINGER

Politiet har fått mer penger, og det er Politiets Fellesforbund selvfølgelig veldig glad for. Alle midler kommer godt med, men problemet er at etterslepet er for stort og midlene som bevilges er for små. I revidert budsjett fikk politiet 100 millioner kroner ekstra til utstyr. Dette var sårt tiltrengte midler, og skulle blant annet gjøre så alle politidistrikt kunne ta seg råd til å kjøpe de nye uniformsjakkene til sine politibetjenter. Politiets Fellesforbund var fornøyd med de ekstra bevilgningene, men samtidig var ikke 100 millioner ekstra nok til å redde situasjonen i politidistriktene. Forbundsleder Sigve Bolstad påpekte også at det er et sykdomstegn når distriktene må få ekstra bevilgninger for å ha råd til å kjøpe uniformer til alle sine ansatte slik at politiet går likt kledd over hele landet.

LØFTE OM EGET INVESTERINGSBUDSJETT

Politiets Fellesforbund har lenge jobbet for å tydeliggjøre behovet for et eget investeringsbudsjett. Det var derfor gledelig at både justisministeren og Arbeiderpartiets Hadia Tajik, under Politiets Fellesforbunds kriminalpolitiske debatt under Arendalsuka i august, var tydelig på at de ville finansiere investeringer på utsiden av ordinære budsjett. Høyre har også i valgkampen lovet mer penger til utstyr til politiet. Dette er svært positivt da tunge investeringer over lang tid har tappet driftsbudsjettene. Politiets Fellesforbund er derfor skuffet over at det ikke er bevilget nok penger til investeringer i statsbudsjettet for 2018.

IKKE EN REELL STYRKING AV DRIFTSBUDSJETTET

I forslaget til statsbudsjett for 2018, videreførte regjeringen 295 millioner fra 2017 og bevilget i tillegg 100 millioner til politiets driftsbudsjetter. Dette er likevel ikke nok til å gi en reell styrking av driftsbudsjettene. Til det er etterslepet i distriktene for stort.

Politiets Fellesforbund var i sitt innspill til statsbudsjettet 2018 tydelig på at pengene til omstilling måtte følge med på budsjettet for 2018. Det er tildelt lite penger til omstilling i 2018. Regjeringen bevilget 98 millioner til gjennomføring av nærpolitireformen. Inkludert i beløpet er etablering av lønn- og regnskapscenter i Kristiansund. Det er ikke bevilget penger i tråd med Politiets Fellesforbunds innspill i sammenheng med omstilling.

Skal man få den effekten av reformen som man ønsker, et politi som kommer nærmere publikum, er det et minimumskrav at distriktene får nok penger til å gjennomføre omstillingene, ansette folk i de nye funksjonene som reformen krever og ansette nok folk til å være ute i gata og der folk bor, slik at vi får et synlig politi over hele landet.

BEMANNING I POLITIET

Det har vært en betydelig økning i bemanningen i politiet fra 2011 til 2017. Særlig har økningen vært i sivile stillinger knyttet til særorganene og fellesenhetene Politidirektoratet, Politiets IKT-tjenester og Politiets Fellestjenester. Målsettingen har likevel vært å øke politibemanningen i politidistriktene.

Per 2. kvartal 2017 er det registrert 16.055 årsverk totalt i politiet (tall fra politi.no). Personellutgiftene er den største kostnaden i politiet. Denne ligger i 2016 på 79 prosent av utgiftene. Resten er knyttet til faste utgifter som husleie og strøm (EBA) og matriell.

Denne kostnadsstrukturen har vært lik over flere år, og gir et svært forutsigbart utgangspunkt for å begrunne budsjettbehov ved krav om økt bemanning.

SKAL SPARE OG OPPBEMANNE SAMTIDIG
Politidirektoratet sin egen ressursanalyse fra 2016 konkluderer med at en politistilling koster rundt en million kroner. Dette stemmer overens med Politiets Fellesforbunds beregninger. Det betyr at kravet om for eksempel å oppbemanne med 720 stillinger vil gi et budsjettbehov på 720 millioner per år.

Når politidistriktene utsettes for årlige kostnadskutt knyttet til avbyråkratisering og effektiviseringstrekk innebærer et slikt kutt i kroner og øre nødvendigvis at bemanningen må reduseres. Dette setter politidistriktene i en svært vanskelig situasjon. Enten må man gjennomføre oppbemanning og bruke mer penger enn det man har fått, eller holde budsjettet gjennom å redusere bemanningen.

Grafen over kostnadsstrukturen i politidistriktene viser at posten diverse står med null prosent. Dette fordi det bare er noen få promille som går til stimulerings tiltak ovenfor de ansatte i form av kurs og seminar. Denne posten er redusert med hele 40 prosent fra 2015 til 2016. I en oms-

tillingsprosess som politiet er igjennom nå er det behov for kompetanseheving, kurs og seminarvirksomhet.

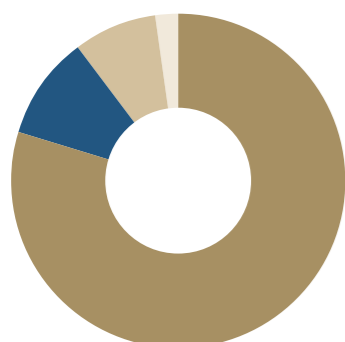
Alle budsjettmessige og bemanningsmessige utfordringer i politidistriktene gjør Politiets Fellesforbund svært bekymret for effekten av politireformen.

POLITISTILLINGER OG SIVILE STILLINGER

Det har vært en økning i antall politistillinger fra 2011 til 2. kvartal 2017 på 1881 politistillinger. 1330 av disse politistillingene har gått til politidistriktene. I samme periode har antallet sivile stillinger økt med 1219 årsverk. Kravet til oppbemanning på politistillinger har vært betydelig høyere i perioden. 92 årsverk av de sivile stillingene har gått til politidistriktene mens 1127 årsverk har gått til særorganene. Virksomhetsanalysen av politi- og lensmannsetaten, som kom i mai i år og som ble utarbeidet av BDO og Monon Economics på oppdrag fra Justisdepartementet, beskriver at:

«Ettersom det lenge har vært et politisk ønske om å øke antall politistillinger, er det interessant at vi ikke ser at andelen politi øker nevneverdig til fordel for andre typer ansatte for alle enhetene på nasjonalt nivå.»

KOSTNADSSTRUKTUREN I POLITIDISTRIKTENE 2016

- Personell 79 %
- Eiendom, bygg, anlegg (EBA) 10 %
- Materiell 8 %
- Tjenester 2 %
- Diverse 0 %

FOTO: ASTRID-HELEN HOLM

MANGLER 2000 POLITISTILLINGER

Dekningsgrad defineres som forholdet mellom antall politiårsverk og antall innbyggere. Med bakgrunn i Politidirektoratets anbefaling (2008) foreligger det en politisk beslutning om å øke politidekningen til minst to politiårsverk per 1 000 innbygger. Måltallet er et landsgjennomsnitt, og ikke et mål per politidistrikt. Det vil være variasjoner i dekningsgrad mellom politidistriktene grunnet kriminalitetsbildet og særskilte utfordringer i det enkelte distrikt.

Politiets Fellesforbund har vært helt klare på at forutsetningen om to per 1000 innbygger må gjelde for politidekningen i hvert enkelt politidistrikt. For å nå dette målet i hvert distrikt må politidistriktene ha rundt 2000 flere politistillinger.

PERIODEN 2011 TIL 30.06.2017**TOTALT**

	2011	30.06.2017	Økning
Politi	7801	9682	1881
Sivile	4875	6094	1219

DISTRIKTENE

	2011	30.06.2017	Økning
Politi	7344	8674	1330
Sivile	3532	3624	92

SÆRORGAN INKLUDERT PST

	2011	30.06.2017	Økning
Politi	457	1007	550
Sivile	1343	2470	1127

POLITIDEKNING 2. KVARTAL 2017**LØNNEDE ÅRSVERK – EKS. SOMMERVIKARER**

Politidistrikt	Kvm²	Antall innbyggere	Antall lønnete politiårsverk	Antall lønnete årsverk jurister	Antall lønnete årsverk sivile	Antall lønnete årsverk totalt	Politi-dekning per 1000 innb.	Politi-dekning per 1000 innb. 30.06.2017 – inkl. sommervikarer
Oslo	745	854 963	2 025,8	167,8	833,4	3 027,0	2,37	2,37
Øst	9 096	718 430	1 108,3	114,0	514,2	1 736,4	1,54	1,61
Innlandet	52 900	379 188	536,7	40,0	240,1	816,7	1,42	1,45
Sør-Øst	32 619	709 426	1 054,7	102,3	410,7	1 567,7	1,49	1,59
Agder	14 878	300 019	432,1	35,0	157,3	624,4	1,44	1,71
Sør-Vest	12 196	519 085	749,3	77,6	324,9	1 151,8	1,44	1,48
Vest	40 244	588 253	857,2	77,7	363,5	1 298,5	1,46	1,52
Møre og Romsdal	14 839	266 667	343,6	29,0	124,8	497,4	1,29	1,38
Trøndelag	42 525	457 391	673,8	50,8	246,1	970,7	1,47	1,52
Nordland	39 972	241 891	401,1	40,4	163,0	604,5	1,66	1,72
Troms	21 366	166 221	272,7	22,8	122,6	418,1	1,64	1,66
Finmark	48 616	76 228	219,6	16,0	123,2	358,8	2,88	2,92
Sum politidistrikt		5 277 762	8 674,8	773,4	3 623,8	13 072,0	1,64	1,71
Grensekommisariatet			0,0	0,0	5,0	5,0		
NID			0,0	0,0	39,3	39,3		
KRIPOS			218,1	19,5	276,1	513,7		
Polithøgskolen			107,5	3,0	314,4	424,9		
Økokrim			30,6	31,2	83,8	145,6		
Utrykningspolitiet			17,2	3,0	38,0	58,2		
PFT			5,0	0,0	231,7	236,7		
PIT			11,0	2,0	455,9	468,9		
Politiets utlendingsenhet			263,8	13,0	504,4	781,2		
Namsfogden i Oslo			0,0	0,0	0,0	0,0		
Politidirektoratet			48,0	12,0	249,9	309,9		
SUM politidistrikt og særorgan		5 277 762	9 376,0	857,1	5 822,3	16 055,4	1,78	1,84
PST (sentrale enhet)			306,0	15,0	271,9	592,9		
SUM justissektoren (eks. Sysselmannen på Svalbard)		5 277 762	9 682,0	872,1	6 094,2	16 648,3	1,83	1,90

2. kvartalstallene var de siste tilgjengelig bemanning- og dekningsstallene fra Politidirektoratet da årsmeldingen ble ferdigstilt.

STATSBUDSJETTET 2018

Politiet vil ikke kunne styrke bemanningen i tråd med intensjonene i politireformen med midlene som bevilges i statsbudsjettet 2018. Dette vil redusere politiets kapasitet til beredskap og tilstedeværelse i lokalsamfunnene.

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

Politiets Fellesforbund har signalisert at vi ønsker å være både en støttespiller og pådriver for at regjeringen skal lykkes med arbeidet sitt, og forbundet var fornøyd med at justisministeren møtte oss på flere områder da statsbudsjettet for 2017 ble lagt frem. Spesielt gjaldt dette de 300 ekstra millionene til distriktenes driftsbudsjetter. I ettertid har det vist seg at disse pengene ikke har vært så frie likevel, da Politidirektoratet har bundet disse opp i ulike poster for distriktenes budsjetter.

STRAMMERE ØKONOMI I DISTRIKTENE

Til tross for at regjeringen fremhevet at budsjettet for 2017 var tidenes budsjett, viser tilbakemeldinger fra både Politidirektoratet og distriktene at 2017-budsjettet var meget stramt og ikke gav det økonomiske handlingsrommet som Politiets Fellesforbund mener er nødvendig for ulike nivåer i politiet. Spesielt er vi bekymret for det store økonomiske etterslepet i distriktene.

Forbundet har vært tydelige til både regjering og Politidirektoratet om at budsjettsituasjonen i politiet er bekymringsfull. Det er ikke tegn som tyder på at dette vil endre seg vesentlig i de nærmeste årene.

Regjeringen må prioritere politiet mye høyere i årene som kommer, og sørge for at politiet har nødvendig handlingsrom til å gjennomføre en effektiv tjeneste i tråd med samfunnets forventninger.

HAR GITT INNSPILL TIL STATSBUDSJETTET

I desember leverte Politiets Fellesforbund sine innspill til statsbudsjettet 2018 til regjeringen. Styrking av frie driftsmidler til både politidistrikt og særorgan var et av punktene forbundet la vekt på i sine innspill. Begrunnelsen var at politiet må sikres fleksibilitet og handlingsrom for å utvikle best mulig beredskap. Her er evnen til å handle raskt i akutte situasjo-

ner med rett ressurs og kompetanse et viktig element. Videre pekte vi på behovet for økt bemanning og større muligheter til kompetanseheving på ulike nivå. Vi trakk også frem utfordringene omkring etterforskning. Etterforskningsløftet må ta inn over seg det dokumenterte behovet for å prioritere etterforskernes lønns- og karriereveier som virkemiddel for å oppnå den nødvendige kvaliteten.

I budsjettinnspillet trakk vi også frem at vi vil ha reduksjon i antall øremerkinger i budsjettet. Politidistriktene er forskjellige og har ulike utfordringer. Det oppleves problematisk at en stor del av pengene er låst til bestemte formål.

Etablering av investeringsbudsjett var et annet område vi fokuserte på. Dette foreslo Regjeringen i 2014, men har ikke blitt en realitet. Politiets Fellesforbund mener dette er viktig for å få til nødvendig oppgradering i rett tempo. Det store etterslepet på eksempelvis IKT, utstyr og kjøretøy må hentes inn uten at dette går på bekostning av daglig operativ drift.

Politiets Fellesforbund er skuffet over at dette ikke har blitt en realitet og mener at det er i alles interesse at dette kommer på plass for 2018.

OMSTILLING KOSTER

Vårt tredje prioriterte område er omstillingsmidler. Arbeidet med politireformen er omfattende og innebærer store og små prosesser som skal planlegges og gjennomføres i rett rekkefølge. Dette inkluderer struktur og organisatoriske endringer, lovmessige endringer, samt metodisk videreutvikling, opplæring og implementering. Det skal også gjøres et omfattende arbeid for å sikre politiet IKT-infrastruktur som er trygg og solid og som kan håndtere fremtidens IT-behov. Da trengs det egne midler til å bekoste dette. Omstilling koster og det ser ut til at politikerne har glemt dette i historiens største reform i politietaten.

Omstilling innebærer usikkerhet for ansatte og påvirker i hvilken grad politiet klarer å levere tjenester av god kvalitet. Politiets Fellesforbund er opptatt av at det må tilføres nok penger til å sikre bærekraftig gjennomføring av politireformen. Dette er viktig for at politiet skal kunne opprettholde kjernevirksomheten på dagens nivå og bevare den interne motivasjonen for endring.

STATSBUDSJETTET 2018

Regjeringens budsjettforslag for 2018 er meget stramt og vil ikke gi polititjeneste i tråd med intensjonene for reformen eller rom for å hente igjen etterslepet i distriktene.

Politiets Fellesforbund er skuffet over at lovnaden om satsning på kjøretøy og IKT ikke innfris.

Budsjettforslaget vil ikke gi den oppbemanningen som samfunnet forventer og politikerne lovet før valget. Det er et alvorlig signal at regjeringen ikke bevilger penger til ansettelse av nyutdannede politifolk i 2018.

Dette vil få store konsekvenser for politiets mulighet til å etablere et lokalt forankret politi med økt kapasitet for tilstedeværelse og beredskap i lokalsamfunnene. Videre vil dette svekke politiets forebyggende arbeid og forventningene om bedre kompetanse og kvalitet i etterforskning.

Vi står midt i tidenes største politireform. Kostnadene for denne reformen tas av allerede pressede driftsbudsjetter. Det er beklagelig at regjeringen ikke foreslår nok penger til å gjennomføre reformen på en forsvarlig måte.

REISETIDSSAKEN

«Reisetidssaken» startet i 2014 da en polititjenestemann fra Sogn og Fjordane, med Politiets Fellesforbund som partshjelp, gikk til sak mot staten. Bakgrunnen var politidistriktets og Politidirektoratets fortolkning av statens reisebestemmelser og politiets arbeidstidsreglement.

Politimannen tapte saken, men anket den gang dommen. Tingretten mente at forflytning til og fra oppdrag ikke skal regnes som arbeidstid, men at det skal godtgjøres som reisetid, og at tjenestemannen på den måten må påregne å avvikle hviletidsperiodene sine under pålagte forflytninger, og ikke bli kompensert for utført arbeidstid.

Saken anses som svært prinsipiell, og ble anket til Borgarting lagmannsrett. Politimannen tapte saken også i lagmannsretten, men denne gangen med dissens mellom fagdommerne. Forbundsstyret besluttet så å anke saken til Høyesterett.

RÅDGIVENDE UTTAELSE FRA EFTA-DOMSTOLEN

Saken utfordrer noe så grunnleggende som skillet mellom arbeidstid og arbeidsfri periode. Arbeidsmiljøloven og EUs arbeidstidsdirektiv definerer hva som er arbeidstid, og hva som er arbeidsfri. Reisetid er ikke en mellomting, men kan enten være arbeidstid eller arbeidsfri, avhengig av hvorvidt man er til disposisjon for arbeidsgiver eller ikke.

Det finnes rettsavgjørelser fra både Høyesterett og EU-domstolen på arbeidstid, som for eksempel Kaarstø-dommen, Jæger-dommen og Tyco-dommen. Norsk Høyesterett har imidlertid antatt saken, da den reiser spørsmål som er uavklarte. Med bakgrunn i dette har Høyesterett sendt en anmodning til EFTA-domstolen om en rådgivende uttalelse i sakens anledning. Det har sammenheng med at Norge som medlem av EØS er forpliktet til at vårt lovverk og vår lovanvendelse på området er i tråd med EUs arbeidstidsdirektiv.

Saken ble behandlet i EFTA-domstolen i Luxembourg 14. juni 2017 der vår prosessfullmektig Merete Furesund fra advokatfirmaet Homble & Olsby

Advokat Merete Furesund representerer polititjenestemannen som har gått til sak mot staten. Her fra rettsaken i lagmannsretten i januar 2016.

Saken ble behandlet i EFTA-domstolen i Luxembourg 14. juni 2017.

EFTA-DOMSTOLEN ER FORELAGT FØLGENDE SPØRSMÅL FRA NORSK HØYESTERETT:

- 1) Is the time spent on a journey ordered by the employer, to and/or from a place of attendance other than the employee's fixed or habitual place of attendance, when such travel takes place outside normal working hours, to be considered working time within the meaning of Article 2 of directive 2003/88/EC?
- 2) Insofar as travel described in Question 1 is not by itself sufficient to be classified as working time, what is the legal test and the relevant elements to be considered in the assessment of whether the time spent on travel should nonetheless be deemed to constitute working time? As part of this question, an opinion is requested on whether an intensity assessment should be made of the amount of work performed while travelling.
- 3) Does it have any bearing on the assessments under Question I and II how often the employer specifies a place of attendance other than the fixed or habitual one?

«Skillet mellom arbeidstid og arbeidsfri er grunnleggende for å oppnå arbeidsmiljølovens formål med den arbeidsfrie tiden – restitusjon.»

prosederte saken for vårt medlem. Vi fikk støtte for fortolkningen vår fra både EU-kommisjonen og ESA kontrollorgan, som også avga prosedyrer i forbindelse med rettsbehandlingen. Regjeringsadvokaten fastholdt sin posisjon fra både tingretten og lagmannsretten.

Rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen er ventet å foreligge innen landsmøtet. Beramning av saken til Høyesterett skjer først når den rådgivende uttalelsen fra EFTA foreligger.

ARBEIDSFRI PERIODE UNDER PRESS

Skillet mellom arbeidstid og arbeidsfri er grunnleggende for å oppnå arbeidsmiljølovens formål med den arbeidsfrie tiden – restitusjon. Arbeidstidens lengde, helsefremmende arbeidsmiljø og god balanse mellom arbeidstid og fritid er essensielt for å drifte og utvikle norsk arbeidsliv på en bærekraftig og forsvarlig måte.

Presset på arbeidstid har vært relativt konstant. Det er et arbeidsgiveransvar å utnytte ressursene samfunnet stiller til rådighet for politiet på en effektiv måte, men når arbeidsgivers fortolkninger blir urimelige og etter vår mening i strid med loven, er det en fagforening sitt ansvar å verne om våre medlemmer.

Skillet mellom arbeidstid og arbeidsfri utfordres i mange virksomheter av teknologiutvikling, som gjør at man kan være på jobb uten å være fysisk på jobben. I dette tilfellet utfordrer man

imidlertid arbeidstiden ved at man også i en situasjon der man er fysisk på arbeid, ønsker å definere dette som reisetid/hviletid, i og med at man etter statens syn ikke utfører arbeid, eller er til disposisjon for arbeidsgiver.

Når hensikten med arbeidsfri periode er restitusjon, hvor mye aktivitet skal da til for at reisetiden blir arbeidstid?

Et annet element i saken er i hvilken grad det er anledning til å utøve styringsrett fra arbeidsgiver under avvikling av de ansattes arbeidsfrie perioder.

SAKEN HANDLER OM VERN AV DE ANSATTE

Politiets Fellesforbund har mottatt mange henvendelser fra medlemmer, også ledermedlemmer, som er hoderystende til statens fortolkning av lov og avtaleverk. Det er rett og slett ikke forenlig med å kunne utøve polititjeneste på en formålstjenlig og effektiv måte.

Denne saken handler om at også ansatte i politiet har krav på avvikling av sin døgnhvile og ukeshvile i tråd med intensjonene bak hvileperioder. Man avvikler ikke hvileperioder i en situasjon der man står til arbeidsgivers disposisjon. Når det er sagt, skal man naturligvis kompenseres for arbeid når man har arbeidstid.

Dette er spesielt viktig for ansatte i politi og lensmannsetaten, som har avtalt relativt store unntak fra arbeidsmiljølovens bestemmelser om hviletid. Om man presser på arbeidstidsbestemmelser

som allerede ligger i ytterkant av det som er mulig før arbeidstidsordningene blir uforsvarlige, utfordrer man selve grunnlaget for å ha fleksible arbeidstidsordninger.

Politiets Fellesforbunds styre er innstilt på å forfølge denne saken helt ut. Unio har levert støtteskriv i sakens anledning, og jobber på tvers av hovedorganisasjonene, som er svært interessert i hvordan saken forløper. Presset på arbeidstid er ikke et spesielt fenomen i politi- og lensmannsetaten. Det er flere virksomheter som med ulike innganger opplever press på arbeidstid.

Politiets Fellesforbund ser frem til både EFTA-domstolens rådgivende uttalelse i saken og Høyesteretts behandling. Å utøve polititjeneste i dette landet, på den måten regjeringsadvokaten har prosedert på at det kan gjøres i de rettsinstansene saken så langt har vært innom, tror vi blir krevende.

Det viktigste for oss er å få stanset en praksis som gradvis har utviklet seg, og som både er urimelig og potensielt helseskadelig.

DELTAKELSE UNDER OSLO PRIDE 2017

Rekordmange politiansatte stilte i juli opp da politiet deltok i Oslo Pride-paraden for 13. gang. Politiet deltok også aktivt på Oslos keive dager og satte fokus på at vi er ett politi for alle.

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

«Målet med politiets deltakelse er å fremme og synliggjøre mangfold og inkludering, både internt i politiet og utad til publikum.»

Politiet markerte seg også i år under Pride-arrangementet i Oslo lørdag 1. juli. Politiets Fellesforbund har hvert år oppfordret sine medlemmer til å ta del i markeringen og paraden. Politiet startet som vanlig Pride-markeringen på Politi-huset i Oslo. Her vaiet regnbueflaggene utenfor, og politiansatte med venner og familie, samt Oslo brann- og rednings-etat, var samlet til frokost og appeller før selve paraden startet.

Det var i år 13. gang politiet deltok, og det stilte 170 politifolk i paraden. 50 uniformerte og 120 sivile, som alle fikk t-skjorter med budskapet «Ett politi for alle». T-skjortene var sponset av Politiets Fellesforbund.

FREMME MANGFOLD OG INKLUDERING

Målet med politiets deltakelse er å fremme og synliggjøre mangfold og inkludering, både internt i politiet og utad til publikum. Politiets deltakelse og slagordet «Ett politi for alle» er viktig for å vise åpenhet og inkludering i egne rekker, men også i et samfunnspektiv. Synliggjøringen av politiet i paraden inviterer til at publikum i alle samfunnslag skal ha tillit til norsk politi uavhengig

av sin seksuelle legning og orientering. Brannvesenet deltok for første gang i paraden i år, etter å ha blitt utfordret av politiet.

STAND I PRIDE PARK

Politiet hadde stand på festivalområdet til Oslo Pride, Pride Park, i Spikersuppa fra 28. juni til 1. juli. Denne var bemannet med politiansatte og studenter fra Politihøgskolen. Målet med standen var å bygge tillit, rekruttere og informere publikum om hatkriminalitet. Hatkriminalitet har fortsatt store mørketall, og politiet ønsker å vise at slik kriminalitet vil bli tatt på alvor.

Fagforeningen er også opptatt av at politiet skal speile befolkningen, og ved å stille i Pride Park går vi fra ord til handling. Politihøgskolen viser at de har fokus på mangfold gjennom å rekruttere i alle miljøer, og politiet får muligheten til direkte dialog med publikum om den jobben de gjør. Denne tilstedeværelsen innbyr til både tillit og synliggjøring av norsk politi.

Politiets Fellesforbund bidro med diverse give-aways til standen.

FAGDAG PÅ POLITIHØGSKOLEN

For første gang arrangerte også Politihøgskolen en fagdag om temaet «Mangfold og inkludering i praksis», i forbindelse med Oslo Pride. Blant foredragsholderne var den kanadiske ambassadøren til Norge og leder av Rosa kompetanse justis. Politiets Fellesforbund er svært glade for Rosa kompetanse justis sitt bidrag under denne fagdagen, da det er viktig med økt kompetanse om LHBT-gruppen, både for at den enkelte yrkesutøver i politiet blir tryggere i møtet med homofile, lesbiske, bifile og transpersoner, og for at publikum skal oppleve seg ivaretatt og trygge hos politiet.

OMTALE I SOSIALE MEDIER

Arrangementet og politiets deltakelse under Oslo Pride har i etterkant fått god publisitet og positiv omtale i sosiale medier. For vår fagforening er det viktig å være synlig under Oslo Pride, nettopp fordi det understreker solidaritet og fellesskapets behov for å anerkjenne at vi er forskjellige.

VARSLER-VERNET ER FORTSATT USIKKERT

Politiets Fellesforbunds kontroversielle vedtak om å ikke anbefale medlemmene å varsle står seg fortsatt. Varslervernet har fått mer oppmerksomhet i denne landsmøteperioden, men det er fortsatt en vei å gå.

Politiets Fellesforbunds forbundsstyre gikk i mars 2016 så langt at det vedtok at forbundet ikke skulle anbefale sine medlemmer å varsle, fordi de personlige kostnadene ved det ble for store. Nye varslingssaker viser at systemet fortsatt ikke er godt nok for å ivareta de som tar den merbelastningen det er å varsle, og derfor har Politiets Fellesforbund opprettholdt sin anbefaling.

FIKK KRITIKK FOR VEDTAK

I mars 2017 fikk Politiets Fellesforbund kritikk i en kronikk i Dagbladet skrevet av leder av fagforbundet Norsk Tjenestemannslag i politiet, Carl Marius Michelsen, for å anbefale sine medlemmer å ikke varsle.

Forbundsleder Sigve Bolstad var da klar på at vedtaket fra forbundsstyret står ved lag, så lenge det ikke er kommet på plass et varslerombud, og så lenge det viser seg at de personlige kostnadene medfører sykdom og varige helseskader for den som varsler. Før dette er på plass kan ikke forbundet forsvare varsling ovenfor våre medlemmer.

SATTE VARSLING PÅ DAGSORDEN

Det er spesielt Monika-saken i tidligere Hordaland politidistrikt fra 2014 som har

satt tema varsling på dagsorden i norsk arbeidsliv. Politimannen Robin Schaefer varslet da om at henleggelsen av dødsfallet til åtte år gamle Monika Sviglinskaja som antatt selvmord var feil, og at det var behov for å ta opp igjen etterforskningen av saken. I kjølvannet av denne saken har varslingssaker fått mer oppmerksomhet og vi har sett nye kontroversielle varslingssaker både i politiet, men også i andre offentlige og private organisasjoner.

Gode systemer for hvordan en skal håndtere varslingssaker og vissheten om at ingen skal utsettes for negative reaksjoner etter at de har sagt ifra, er avgjørende for at politiets visjon «Takk for at du sier ifra» skal ha troverdighet. Det vil alltid oppstå feil, uønskede hendelser og kritikkverdige forhold i arbeidslivet. Skal vi lære av feilene og kunne utvikle og forbedre arbeidslivet, er vi avhengig av at slike hendelser kommer frem i lyset og at vi tør å håndtere sakene.

NASJONALE RUTINER FOR VARSLING

Det siste året har det skjedd mye positivt for varslervernet, men det er fortsatt et godt stykke igjen til Politiets Fellesforbund sitt ønske om et reelt styrket varslervern, herunder opprettelsen av et eget varslerombud, er oppfylt.

Politiets Fellesforbund har i stor grad medvirket til de løpende positive endringene for varslervernet i norsk politi. Blant annet er det nå innført nasjonale rutiner for varsling om kritikkverdige forhold i politi- og lensmannsetaten, og Politiets Fellesforbund har gitt viktige innspill til utformingen av rutinen. Rutinen ble iverksatt medio november 2016, og det skal i løpet av 2017 og 2018 gjennomføres opplæring av arbeidsgiver, vernetjenesten og tillitsvalgte i regi av Politidirektoratet og Politiets Fellesforbund. Det gjenstår også å implementere de nye rutinene i organisasjonen.

MÅ SIKRE HABILE UNDERSØKELSER AV VARSLER

Slik Politiets Fellesforbund erfarer er det fortsatt en hovedutfordring å sikre habile undersøkelser av varsling. Vi erfarer at nye varslingssaker fortsatt blir som en kasteball mellom ulike organ som alle har sine ulike hensyn, formål og mandat. Da blir varselets innhold fragmentert, og det er ingen som vil ta eierskap til en grundig og helhetlig undersøkelse av varselet. Det viser seg også at varsel som knytter seg direkte til ledere høyt i organisasjonen, eller dersom temaet det varsles om er av kontroversiell betydning for maktstrukturer, så er det intet habilt

FOTO: THOMAS HAUGERSVÆEN

system for å håndtere disse sakene. Det er heller ingen organ som har nødvendig grad av kompetanse eller fullmakt til å ta eierskap over disse varslingssakene.

STORE FORVENTINGER TIL VARSLINGsutVALGET

Etter forslag fra Unio og Politiets Fellesforbund har Arbeids- og sosialdepartementet opprettet et ekspertutvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven, og

vurdere om det er behov for å foreslå lovendringer og/eller andre tiltak som kan styrke varslervernet i norsk arbeidsliv. Varslingsutvalget, som ledes av direktør i Kartverket, Anne Cathrine Frøstrup, skal legge frem sin utredning innen 1. mars 2018. Utvalget skal også se på muligheten for å opprette et eget varslerombud eller et annet tilsvarende organ som kan gi råd i varslingssaker samt håndtere og undersøke varslingssaker.

Robin Schaefer varslet om politiets feilbehandling av Monika-saken. Han er tydelig på at bedre varslervern må på plass.

Politiets Fellesforbund har store forventninger til varslingsutvalgets arbeid og forventer at varslervernet vil bli styrket i nær fremtid.

JURIDISK BISTAND

Landsmøtet 2016 vedtok nye retningslinjer for juridisk bistand. De nye retningslinjene skal være enklere å lese og er bygget opp på en slik måte at medlemmet/lokallaget raskere skal kunne finne frem til viktig informasjon.

I tillegg til de nye retningslinjene er det laget en sjekklister til lokallagene som enkelt viser hvilke dokumenter som må foreligge og hvilke skritt som må tas når en sak oppstår.

Ordnningen med juridisk bistand er viktig for våre medlemmer og er et gode som mange får behov for en gang i løpet av arbeidslivet. Antall saker har økt betraktelig i 2017. Dette skyldes nok i hovedsak at politiet er under omstilling, og i den forbindelse oppstår det en del saker.

TRENINGSSKADER BYR PÅ UTFORDRINGER

Det er et gjentakende problem å få treningsskader godkjent som «arbeidsulykke» og derav gi yrkesskaderrettigheter. Advokatene Politiets Fellesforbund bruker opplever at Statens pensjonskasse og NAV håndhever vilkårene svært strengt. Problemet forsterkes av at arbeidsgiver, og til dels også arbeidstakerne, ikke har gode nok rutiner for å sikre bevis for hvordan skaden skjedde. Dette medfører at mange får avslag når de krever en skade godkjent som yrkesskade. Politiets Fellesforbund bruker tid på å informere om dette på hver basisopplæring og ved

andre kurs og samlinger der det faller naturlig.

UENIGHET RUNDT RETT VED LAVERE STILLING GRUNNET YRKESKADE

En ny problemstilling har oppstått når det gjelder spørsmålet om arbeidsgivers plikt i henhold til Hovedtariffavtalen (HTA) til å betale lønn til arbeidstaker som må gå over til en lavere lønnet stilling på grunn av yrkesskade. Tidligere har Statens pensjonskasse rettet seg etter hva arbeidsgiver har kommet frem til i den enkelte sak. Nå krever de imidlertid at den skadelidende får dekket av arbeidsgiver det de mener han eller hun har krav på, i medhold av hovedtariffavtalen. I og med at arbeidsgiver så langt har vegret seg mot å etterkomme dette, opplever Politiets Fellesforbund at skadelidte faller mellom to stoler, og risikerer å ikke få dekket hele inntektstapet etter en yrkesskade.

Politiets Fellesforbund har per dags dato to saker hvor Statens pensjonskasse anfører ovennevnte i forbindelse med erstatningsutmålingen. Problemstillingen trenger en avklaring.

STØTTE VED SAKER I SPESIALENHETEN

Når det gjelder ordningen med advokatbistand i forbindelse med saker som etterforskes av Spesialenheten er det viktig å understreke at Politiets Fellesforbund aldri tar stilling til skyld, men at forbundet skal sikre at prosessen rundt personalsaker blir håndtert på en god måte og at arbeidstakernes rettigheter blir ivarettatt.

NESTEN EN DOBLING I ANTALL SAKER

I landsmøteperioden fra oktober til oktober har vi gitt støtte i 79 nye enkeltsaker mot 40 i samme periode i fjor. Vi har også i samme periode gitt støtte til 13 yrkesskadesaker.

KOMPETANSE OG TILLITSVALGTOPPLÆRING 2017

Vår styrke som fagforening er at Politiets Fellesforbunds tillitsvalgte i alle ledd er godt skolerte og besitter rett kompetanse. I en tid med stor omstilling i politietaten, er det svært viktig at fokus på kurs- og opplæringsvirksomheten vår avspeiler behovet ute i organisasjonen.

Politiets Fellesforbund har i 2017 brukt en del tid på å evaluere kursene vi gjennomfører og utvikle disse underveis. For fagforeningen bidrar kursvirksomheten til å heve organisasjonens totale kompetanse, og er nyttig for hver enkelt tillitsvalgt.

BASISKURS OG LØNN- OG TARIFFKURS

Basiskursene er Politiets Fellesforbunds grunnopplæring av de plasstillitsvalgte. Deltakerne er kanskje helt nye i tillitsvalgtrollen, mens andre har vært tillitsvalgte i flere perioder på forskjellige nivåer. Det ble gjennomført et basiskurs med 42 deltakere i mars. Og to basiskurs med henholdsvis 35 og 36 deltakere på hvert kurs i september. Totalt vil da rundt 113 plasstillitsvalgte ha gjennomgått denne opplæringen i 2017. Tilbakemeldingene fra basiskursene viser at generell opplæring i avtaleverket som regulerer arbeidslivet er ønsket, og at erfaringsdelingene mellom deltakerne under basiskursene er nyttig for de tillitsvalgte.

Det er i løpet av året avholdt to Lønn- og tariffkurs, et i mars med 27 deltakere og et i månedsskiftet oktober/november med rundt 30 deltakere. Dette kurset har fokus på praktisk lønnsarbeid og lønnsforhandlinger. Søkergruppen til dette kurset er noe blandet, og det er flere plasstillitsvalgte som ikke sitter i lokale lønnsutvalg som deltar på disse kursene. Lønn- og tariffkurset ble opprinnelig utarbeidet for målgruppen forhandlingsledere og forhandlingsutvalg, men vi ser at det er få i denne målgruppen som faktisk melder seg på. Tilbakemeldingen er at disse ønsker et kortere kurs. I midten av august arrangerte vi derfor et nytt Lønn- og tariff 2 kurs, der deltakerne må tilhøre målgruppen. Dette kurset tok for seg overordnet lønnsarbeid og målgruppen bestod utelukkende av forhandlingsledere og forhandlingsutvalgsmedlemmer. Kurset varte i tre dager.

LEDERUTVIKLING AV LOKALLAGSLEDERE I POLITIETS FELLESFORBUND

I 2017 startet studiet «Ledelse og organisasjonsutvikling for Politiets Fellesforbund», som er et samarbeid

mellom Politiets Fellesforbund og School of Management ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Samarbeidet med HiOA har vært tett og svært godt, og studiet bærer preg av å være skreddersydd til forbundets toptillitsvalgte. Det deltar 29 deltidsstudenter fra Politiets Fellesforbund på studiet, som skal styrke deltakerenes kompetanse på endringsprosesser, omstillingsarbeid og organisasjon og ledelse. Utdanningen gir 15 studiepoeng på masternivå, og er et deltidsstudium med fire samlinger over et studieår.

Forbundsstyret vedtok i september en videreføring av samarbeidet med HiOA med et nytt emne for høsten 2018 med ytterligere 15 studiepoeng.

MOTIVASJONSKURS

FOR KVINNELIGE TILLITSVALGTE

I 2016 arrangerte Politiets Fellesforbund for første gang et eget motivasjonskurs for kvinnelige tillitsvalgte. Etter en svært positiv evaluering, valgte forbundet å gjenta dette kurset i 2017. Hensikten med kurset er å inspirere og motivere fremtidens kvinnelige toptillitsvalgte i Politiets Fellesforbund til å ta på seg et høyere verv, et lederverv eller bli en av politiets ledere i fremtiden. Kurset skal være en arena for nettverksbygging der deltakerne kan knytte relasjoner. Programmet bestod av ulike foredragsholdere som delte fra sin personlige reise mot å bli en leder. Evalueringen etter runde to viser at Politiets Fellesforbunds satsning på kurs for kvinnelige tillitsvalgte har innfridd forventningene. 100 prosent av deltakerne er fornøyd med kurset og 96,4 prosent sier de vil anbefale dette kurset til andre tillitsvalgte. Samtlige deltakere mener Politiets Fellesforbund bør arrangere tilsvarende kurs neste år.

Politiets Fellesforbund ønsker å videreføre kurset i sin nåværende form, samt videreutvikle til et trinn 2 kurs i 2018.

KURS I POLITISK PÅVIRKNING OG MEDIEHÅNDTERING

3. og 4. mai avholdt Politiets Fellesforbund et kurs i politisk påvirkning og medietrening. Deltakerne var lokallags-

ledere, nestledere eller andre sentrale tillitsvalgte som skal håndtere mediene eller være diskusjonspartner i mediespørsmål. Den første dagen ble det gjennomført et praktisk medietreningskurs i regi av kommunikasjonsbyrået Burson Marsteller. Her ble det gitt en beskrivelse av mediesituasjonen i Norge i dag og hvordan journalistene tenker og jobber. Hoveddelen av dagen gikk til å gjennomføre intervjuer og evaluere disse. Hver deltaker fikk prøve seg i flere intervjusituasjoner. Den andre delen av kurset omhandlet lobbyisme og politisk påvirkning. Foreleser var Ketil Raknes fra Høgskolen Kristiania. Han gikk gjennom sentrale faktorer for å utarbeide effektive lobbystrategier og tiltak på ulike nivå.

Kurset fikk gjennomgående svært gode tilbakemeldinger.

MEDLEMSREGISTERKURS

Hvert år arrangerer Politiets Fellesforbund opplæring av medlemsregisteransvarlige. Kurset går over fem dager, og fokuset er opplæring, erfaringsutvekslinger og workshops i forbindelse med medlemsregisterfunksjonen og medlemsregisteret.

I 2017 ble kurset avholdt i Svolvær i Lofoten. Det var 30 medlemsregisteransvarlige som deltok.

I tillegg til opplæring ble aktuelle temaer som vervekampanje, streikefond og reiseregninger tatt opp. PF Forsikring var også representert på kurset og holdt en innføring i hva PF Forsikring kan tilby våre medlemmer.

REGNSKAPSKURS

I 2011 vedtok Politiets Fellesforbund å kjøpe inn et regnskapsprogram til alle lokallagene. Siden da har forbundet arrangert flere regnskapskurs hvert år, for å gi oppdatert opplæring i regnskapsprogrammet, og opplæring i regnskap til kassererne i lokallagene. Kursene avholdes rundt en gang i kvartalet og har fokus på opplæring i forhold til regnskapsprogram og regnskapsteori. Hensikten er å bidra til å opprettholde og utvikle kompetansen blant kassererne.

Forbundsleder Sigve Bolstad delte av sine ledererfaringer da han holdt foredrag på kvinnekurset for kvinnelige tillitsvalgte med en lederspire i magen i april.

LOKALLAGSLEDERSAMLINGER

Dette er en arena der det legges strategier for å følge opp vedtak fra landsmøtet, og hvor det jobbes politisk med organisasjonens utfordringer. Erfaringsutveksling, læring, informasjon, sikre god involvering og skape engasjement ut i lokallagene er primær fokus. Deltakerne er i hovedsak lokallagsledere og nestledere. Det ble arrangert fem lokallagsledersamlinger i 2017.

FAGDAGER

Nytt av året er at det arrangeres fagdager i ulike temaer, som skal se nærmere på Politiets Fellesforbunds organisering. Dette tiltaket er en oppfølging av tilbakemeldinger som OU prosessstøttegruppen fikk fra intervju-runden av lokallagene i 2016.

Fagdage skårer generelt svært godt og er positivt mottatt i organisasjonen. Lokallagene står fritt til å velge to til tre deltakere fra eget lokallag. Det at fagdage primært legges opp som dagsamlinger på Gardermoen med kort lunsj, og med en tidsramme fra kl. 10 til 15, er også godt mottatt. På flere av fagdage har vi benyttet dyktige, eksterne foredragsholdere innen ulike spissområder, samt at forbundskontoret selv står for store deler av det faglige innholdet.

I 2017 har vi arrangert totalt sju fagdager innen disse temaene:

- Omstilling – reform og hovedfokus på personalløpet
- Omstilling – arbeidsgivers styringsrett og forebygging og håndtering av konflikter i omstilling
- Rett, plikt og styringsrett
- ATB, 2 dager
- Budsjet
- Pensjon
- Lokale forhandlinger, sentrale og lokale prioriteringer, tilskuddsmidler til pott

ANSETTELSESRÅDSKURS

I slutten av mars ble det arrangert et Ansettelsesråds kurs som var praktisk rettet og som la stor vekt på helheten i ansettelsesprosessen. Det var 36 som deltok, og kurset fikk veldig gode tilbakemeldinger. Ansettelsesråds kursen arrangeres årlig for ansettelsesrådsmedlemmer i politidistrikt og særorgan, og tilbakemeldingen fra rådsmedlemmene er at de er avhengig av Politiets Fellesforbund for å bli godt skolert innenfor dette området.

STIPEND

Politiets Fellesforbund tildeler stipend to ganger årlig og søknadsfrist er henholdsvis 1. mars og 1. september 2017. Formålet med stipendet er å bidra til tillitsvalg-

tes personlige kompetanseheving. For fagforeningen vil dette bidra til å heve organisasjonens totale kompetanse.

Det kan søkes om stipend for utdanning, reise, studier hos andre fagforeninger, internasjonal tillitsvalgtrolle og studiesirkler.

Ved første søknadsrunde i 2017 kom det inn 18 stipendsøknader. I første halvår er det utbetalt stipend for til sammen 214 735 kroner. Dette beløpet inkluderer også søknader innvilget i 2016.

Hovedårsaken til at søkere ikke får innvilget søknaden sin, er at de ikke er tillitsvalgte. Det er utviklingsmidler som dekker stipendene, og da er det en forutsetning at pengene går til opplærings- og utviklingstiltak for tillitsvalgte. Pengene kan heller ikke brukes til ren yrkesmessig utdanning.

Ved andre søknadsrunde i 2017 kom det inn 29 stipendsøknader.

Team kurs- og opplæring består primært av Susanne Wathne og Liv Ova Graham. Susanne Wathne gikk ut i et års omsorgspermisjon i oktober 2017. Erlend Skeie Langeland startet opp som kurs- og medlemsregisteransvarlig i dette vikariatet 7. august 2017. Det er et godt tverrfaglig samarbeid i teamet.

HOVEDSAMMENSLUTNINGEN UNIO

Politiets Fellesforbund er en del av Norges nest største hovedorganisasjon som består av ca 350 000 medlemmer fordelt på 13 forbund. Unio er som Politiets Fellesforbund, partipolitisk uavhengig, og har sin hovedvekt av medlemmer i offentlig sektor. Hovedsammenslutningen har i år blant annet stått i spissen i arbeidet for ny tjenestepensjon.

Politiets Fellesforbund har med ulike aktører bidratt aktivt i arbeidet med Unios hovedmål denne landsmøteperioden.

Det første av Unios fire viktigste hovedmål er medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Politiets Fellesforbund deltar aktivt i et av de seks tariffområdene Unio forhandler på. Forhandlingsutvalget til Unio stat ledes av Petter Aaslestad fra Forskerforbundet, med forbundsleder Sigve Bolstad som nestleder. De øvrige fra Politiets Fellesforbund som deltar i forhandlingsutvalget til Unio stat er Unn Alma Skatvold, Roar Fosse og Kjetil Rekdal. Under forhandlingene i 2016 startet partene med modifisering av et nytt lønssystem i staten. B-tabellen ble blant annet fjernet og det ble vedtatt et mandat for hva det nye lønssystemet skulle inneholde. I perioden mellom hovedoppgjøret 2016 og mellomoppgjøret i 2017 har partene utredet mulige nye lønssystem, men det lyktes ikke under forhandlingene i mellomoppgjøret 2017 å enes om et nytt system.

IKKE ENIGHET OM NY TJENESTEPENSJON

Et annet sentralt tema for Unio i perioden har også vært utredning og forhandling om ny offentlig tjenestepensjon, noe som også vil kunne få stor betydning for en rekke av Politiets Fellesforbunds

medlemmer. Per i dag har ikke partene klart å komme frem til enighet om en ny offentlig tjenestepensjon. Hovedutfordringen har vært at tjenestepensjonen ikke skal bli en innsparingsmodell. For å sikre dette har Unio krevd at dette skal være en del av tariffoppgjøret, hvor det også skal ligge en reell streikerett dersom partene ikke kommer til enighet.

STYRKE KOMPETANSE OG KUNNSKAP

Det andre hovedmålet Unio har jobbet for er å styrke kunnskap, forskning og kompetanse i arbeidslivet og samfunnet, for å skape en sterk offentlig sektor og et dynamisk næringsliv. Kunnskap er den viktigste innsatsfaktoren for verdiskapning i Norge. Hovedorganisasjonen har derfor i perioden aktivt arbeidet for å styrke kvaliteten og bedre ressurstilgangen i hele utdanningssektoren. Unio har blant annet deltatt aktivt i utarbeidelsen av regjeringens Nasjonal kompetansepolitisk strategi som ble signert av partene februar 2017. Strategien har en varighet fra 2017 til 2021.

STERK FAGBEVEGELSE ER VIKTIG

Det tredje hovedmålet til Unio handler om samfunnspolitisk engasjement for å sikre og videreutvikle velferdsstaten og samfunnets fellesverdier. Organisasjonsgraden har de siste årene gått ned og på sikt

vil dette kunne utfordre den norske samarbeidsmodellen. Unio har i landsmøteperioden vært en pådriver sammen med YS Stat, LO Stat og Akademikerne for å øke organisasjonsgraden i norsk arbeidsliv. En sterk organisasjonsgrad er positiv for samfunnsutviklingen, både økonomisk og sosialt, og en sterk fagbevegelse er en garantist for en samfunnsutvikling som også fremover sikrer en god fordeling, små forskjeller, høy produktivitet og en fornuftig utvikling av arbeidslivet for alle. Unios andre nestleder Kjetil Rekdal, som også er lokallagsleder og forbundsstyremedlem i Politiets Fellesforbund, leder an dette arbeidet i Unio.

STYRKE INTERNASJONALT SAMARBEID

Utviklingen i Norge påvirkes i sterk grad av internasjonale prosesser i blant annet EU og ILO. Unios fjerde hovedmål knytter seg til internasjonalt arbeid og solidaritet hvor det har blitt jobbet for å styrke internasjonal solidaritet og samarbeid med fagbevegelsen i andre land. Fra Politiets Fellesforbund deltar blant annet Kjetil Rekdal som styremedlem i European Trade Union Confederation sammen med Unio leder Ragnhild Lied.

«Kunnskap er den viktigste innsatsfaktoren for verdiskapning i Norge.»

Skremte Justin Bieber-fans vet ikke helt hvor de skal gjøre av seg når de i 2013 møter Unio stats streiketog på vei opp Karl Johans gate.

INTERNASJONALT FAGFORENINGSARBEID

Politiets Fellesforbund er medlem i Nordisk Politiforbund og EuroCop. I år har det blant annet vært holdt et nordisk stormøte mellom politidirektører og fagforeningsledere.

NORDISK POLITIFORBUND

Politiets Fellesforbund er medlem i Nordisk Politiforbund. Nordisk Politiforbund er en sammenslutning av politiforbundene i Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island.

Det har vært avholdt to møter i forbundet i landsmøteperioden.

Det ble gjennomført årsmøte i Nordisk Politiforbund i Helsinki i Finland i mars.

Tema der var, foruten tradisjonelle årsmøtesaker, oppfølging av planlagte tema for 2017 så langt. Mulighet for felles medlemstilbud for Norden ble foreløpig lagt bort.

En visjonsgruppe, ledet av forbundsleder i Politiets Fellesforbund, Sigve Bolstad, la frem sine omforente prioriterte saker for Nordisk Politiforbund. Dette er saker som Nordisk skal konsentrere seg om i årene som kommer.

Dette ble godkjent av årsmøtet og er følgende saker:

- Hvordan skaffe mer ressurser til politiet ved å lage et nordisk trykk på viktigheten av politiet og kostnaden ved et effektivt politi.
- Kompetanse og utviklingsledelse.
- «Hva sa vi-kampanje»- for å understreke viktigheten av dialog.
- Nordisk utveksling mellom tillitsvalgte. Kan vi sende deltagere på kurs hos hverandre? Har vi noe å hente på en slik utveksling?

– Lønns og ansettelsesforhold. Finne ut om vi har noen fellestrekk i forhold til betydningen lønn har i både å rekruttere og beholde. I tillegg vil vi lete etter felles utviklingstrekk i ansettelsesforhold de siste årene. På nordiske møter de siste årene har vi sett at det som skjer i et land ofte får en overslagseffekt og treffer de andre nordiske landene etter tur.

Det ble gjennomført valg av ny formann og nestformann som ble henholdsvis Yrjo Suhonen fra Finland og Snorri Magnusson fra Island.

Politiets Fellesforbund spilte inn en sak om reisetid til årsmøtet i Nordisk Politiforbund, og dette ble grundig debattert. I de andre nordiske landene er ikke dette en spørsmålsstilling da reisetid er arbeidstid. Det ble besluttet å utarbeide et notat fra Nordisk Politiforbund som man ønsker fremmet for Eurocop for å belyse utfordringen med dette.

Høstens møte i Nordisk Politiforbund ble avholdt på Island i september. Tema der var blant annet oppfølging av visjonsgruppens dokument. Det ble diskutert muligheter for deltagelse på kurs hos hverandre og vi begynte også på å utarbeide en ny felles kronikk med temaet medbestemmelse.

Det ble diskutert en oppfølging av årets stormøte med de nordiske politidirektørene og hva vi ønsker med et slikt møte inn i 2018. På agendaen sto også oppfølging av vårens møte i Eurocop

samt høstens møte som ble avholdt i Bilbao i oktober.

EUROCOP

Eurocop er hovedsammenslutningen for politiforbundene i Europa. Der er også alle de nordiske politiforbundene med. President i Eurocop er Angels Bosch fra Spania.

I landsmøteperioden har det vært to samlinger med Eurocop. Dette er de årlige «Springcommittee» og «Autumncommittee»-møtene. Begge møtene har delegater fra hvert av medlemslandene, samt noen som er observatører.

I Politiets Fellesforbund er det forbundsleder Sigve Bolstad som er fast delegat med nestleder Unn Alma Skatvold som vara.

«Springcommittee»-møtet var i Malta i mai hvor man blant annet debatterte og lagde en resolusjon om situasjonen rundt flyktningkrisen. Oppstart av en lønnsøkningskampanje og gjennomgang av budsjett var andre temaer på agendaen.

Skotsk politiforbund presenterte en videokampanje som viser hvordan arbeidshverdagen til politiet er. Denne har blitt svært populær og får mange treff på nettet.

ARBEIDSGRUPPE EUROCOP

Nestleder i Politiets Fellesforbund, Unn Alma Skatvold, deltar i en arbeidsgruppe i Eurocop som skal se på om man skal starte arbeidet med å forsøke og enes om et sett med minimumsstandarder

For første gang møttes alle de nordiske politidirektørene og fagforeningsledere til stormøte i Oslo.

for europeisk politi. Arbeidsgruppen trådte sammen i september og skal i første omgang søke EU om midler til å gjennomføre en slik kartlegging.

Det er noen utfordringer med en slik kartlegging i forhold til om dette deretter blir overordnede akseptable standarder. For Nordisk Politiforbund er det et spørsmål om vi ønsker et sett minimumsstandarder da man kan frykte at dette blir et maksimumsnivå og dermed innskrenke det enkeltes land muligheter for å finne gode løsninger som er innenfor den standard som er ønsket av partene i arbeidslivet. Det er derfor viktig at et slikt mandat og kartlegging tar høyde for det enkeltes land selvstendige arbeid for standarder for sitt politi.

NORDISK STORMØTE

I april ble det for første gang avholdt et felles todagers-møte mellom de nordiske politidirektørene og fagforeningslederne tilsvarende Politiets Fellesforbund i de fem nordiske landene, Norge, Sverige, Finland, Danmark og Island. Den islandske rikspolisjefen var forhindret fra å delta i møtet.

Det var Politidirektoratet som inviterte til dette møtet etter et felles møte i Helsinki i 2016, under Nordisk politiledermøte.

Det sentrale temaet for møtet var de ulike lands reformer, erfaringsdeling og synspunkter rundt dette. Det at Norge

ligger etter de andre nordiske landene i gjennomføringen av politireformen gjør at vi kan trekke verdifull erfaring på godt og vondt fra de andre.

Kriminalitetsutvikling sett opp mot ny teknologi og utfordringer rundt dette var også et sentralt tema.

Deltakerne på møtet kom med en felles uttalelse i etterkant av møtet.

De nordiske rikspolisjefer og fagforeningsledere møttes 20.–21. april 2017 i Oslo for å diskutere erfaringer med reformer og utfordringer som politiet står overfor de kommende årene.

Politiet i de nordiske land opplever sammenfallende trender med mindre tradisjonell kriminalitet, men også ny og krevende kriminalitet. Samtidig har politiet i alle land gjennomgått store reformer med høye ambisjoner for politiets evne til å løse en bredt sammensatt oppgaveportefølje.

Politiet har behov for satsing på ny teknologi, metodeutvikling og ledelse- og kompetanseutvikling for å lykkes, samtidig som satsing på politiets tilstedeværelse og forebygging er viktig for å opprettholde den høye tilliten som preger politiet i Norden. Satsingene er til dels krevende og forutsetter nødvendige økonomiske rammebetingelser.

De nordiske rikspolisjefer og lederne av fagforeningene understreket at reformer, nye utfordringer og stramme rammebetingelser berører politiet i alle de nordiske land. Det var enighet om å

arbeide videre med erfaringer fra reformene for å styrke utviklingen av politiet og samarbeid mellom politiets ledelse og fagforeningene i både nasjonalt og nordisk format.

Rikspolisjefene og fagforeningslederne er enige om at digital transformasjon er nødvendig for den videre utviklingen, og vil legge til rette for videre samarbeid innenfor den nordiske rammen om bruk av teknologi og digitalisering i politiet, samtidig som de understreker at dette betinger budsjettmessige prioriteringer. Rikspolisjefene og fagforeningslederne sluttet seg også til å arbeide videre med harmonisering av virkemidler for politiets virksomhet i de nordiske land der hvor dette er mulig innenfor dagens rammer.

FELLES KRONIKK FRA FAGFORENINGENE

Fagforeningslederne i alle de nordiske landene så seg også nødt til å rope et felles varsko i etterkant av møtet. Fagforeningene i de fem landene skrev derfor en felles kronikk, hvor de pekte på utfordringene ved reformen, og at trygghet, nærvær og tillit er i ferd med å forsvinne.

Opråb fra politifolk i hele Norden: Tryghed, tillid og nærvær er ved at forsvinde

KRONIK AF:

Lena Nitz, formand for Polisförbundet, Sverige, Claus Oxfeldt, formand for Politiforbundet, Danmark, Sigve Bolstad, formand for Politiets Fellesforbund, Norge, Yrjö Suhonen, formand for Suomen Poliisijärjestöjen Liittoon, Finland, og Snorri Magnússon, formand for Landsamband Lögreglumanna, Island.

Politiet i de nordiske lande har altid været i øjenhøjde med befolkningen og altid nydt en tillid, som alle har misundt os. Tilliden har skabt tryghed og været et fast fundament i vores velfærdssamfund, retsstater og demokratier.

Politiassistenten er aldrig blevet set som en fjende, men som en tillidsperson og autoritet, alle kunne tale med og møde forståelse fra. Det gælder børn, unge, socialt udsatte, ældre, narkomaner og almindelige borgere. Alle steder i samfundet fra top til bund, fra metropol til udkant.

De tider er ved at være forbi. Ja, de er næsten forbi.

Politiet i dag er synligt i form af patruljebiler, som ræser forbi på gaden. Ofte med udrykning. Det er ikke nødvendigvis tryghedsskabende eller bygger bro. Tværtimod. Det er samtidig blevet svært at komme i kontakt med politifolk. De sidder stadig længere tid i bilerne, stadig flere lokale politistationer lukker, og fodpatruljer og forebyggende arbejde er ved at blive en sjældenhed.

Der er ikke længere ret mange middelstore byer, hvor politiet reelt har fingeren på pulsen, når det handler om lokal ungdomskultur, om salg af narko og de potentielle ungdomskriminelle, som kan stoppes i tide. Det betyder også, at mange af de statistikker politiet udgiver omkring kriminalitet og anmeldelser omkring retvisende, eller for den sags skyld troværdige.

I København kan borgere og besøgende kun komme i kontakt med politiet ét sted! Alle personlige anmeldelser i en metropol er samlet på hovedbanegården, alle andre stationer har lukket dørene for offentligheden. Er det tryghedsskabende eller fingeren på pulsen? Næppe.

Hvordan kan det være, at vi i Norden og trods advarsler har ladet noget så fundamentalt som tillid og nærvær skride væk under en af de vigtigste søjler i vores samfund?

Og hvorfor fortsætter kursen?

Politiet kommer længere og længere væk fra borgerne i alle de nordiske lande.

Det er en dybt bekymrende udvikling, som går igen i forskellige hastigheder i Sverige, Danmark, Norge, Finland og Island.

Derfor vil vi på vegne af alle politifolk i de nordiske lande råbe vagt i gevær. Så store værdier i vores velfungerende fællesskaber er ved at gå tabt på grund af en udvikling, som er kørt ad sporet.

Det er tid til at stoppe op. At ændre kurs. I Sverige har man for snart to år siden lavet en politireform, som fra politikernes side blev solgt som en reform, der ville bringe politiet tættere på borgerne. Realiteten har været stik modsat. Den var underfinansieret, kaotisk og har fjernet politiet fra borgerne.

I Island har resultatet været nøjagtigt det samme.

Der findes i dag meget store områder af Sverige, Norge, Finland og Island, hvor kun én patruljebil servicerer borgerne – til trods for køreafstande på flere hundrede kilometer. Samtidig oplever svensk politi, at godt tre politifolk dagligt søger væk fra styrken. I Danmark og Island taler mange unge politifolk også om at forlade arbejdet, da det slider for meget på familie og den faglige stolthed.

I Norge vil en reform, som ligner den svenske, blive gennemført ved årsskiftet. Sandsynligvis med samme kaotiske

konsekvenser og med mindre nærhed som følge.

I Danmark har man stort set afskaffet nærhed og lokal patruljering.

I Finland må brandbiler ofte rykke ud i stedet for politiet, på grund af mangel på politifolk i nærheden.

Island oplever også tilbageskridt.

Vi taler i alle lande om «politikrise» – men uden at skifte markant kurs væk fra konsulenthusenes fejlslagne underminering af politi og velfærdsstat.

Alle steder lover politikerne mere politi og flere penge. Men polititimerne og pengene forsvinder i drift, dokumentationskrav, styring, og andre faggrupper, som skal måle, veje og lave projekter omkring brugen af ressourcerne.

Hvorfor har politikerne ikke for længst sagt stop? Borgerne i alle fem lande sårer politiets tid til nærvær.

Alligevel fortsætter udviklingen åbenbart uhindret og er ikke tilfældig. De nordiske rigspolitichefer mødes flere gange årligt og har en løbende dialog og erfaringsudveksling. I stedet for at lære af hinandens fejl, ser det ud til, at vi gentager dem i forskellige tempi henover de nordiske grænser.

Udviklingen er særdeles uheldig. Den gavner kun utrygheden og den private sikkerhedsbranche, som overtager stadig flere opgaver og som bevæger sig stadig tættere på opgaver, som vi tidligere ville have forsvoret er forenelige med vores åbne demokratier og retsstater.

Hvordan er det kommet så vidt?

Hvor er politikerne henne?

Har alle sovet i timen i årevis?

Hvordan kan det være, at velfærdsstat efter velfærdsstat har skåret på faglighed, nærhed og antallet af politifolk, samtidig med at utrygheden og truslerne mod demokratiet har været stigende?

Hvordan kan det være, at politistyrker over hele Europa i dag står så svækkede

og sparet i bund, at de har svært ved at løse de opgaver, som borgere og politikere stiller dem? De har svært ved at tackle flygtningekrise, globalisering og terrortrusler.

Det ser slemt ud i hele Europa. Det er måske en af mange forklaringer på, at lande er begyndt at lukke sig om sig selv og agerer på populisme og frygt.

I Norden er vi dog privilegerede.

Hvor andre europæiske lande er knapt så politisk gennemskuelige i forhold til arbejdsmarked og fagforeninger, så har vi i Norden enkle og meget succesfulde modeller, som gør, at vi bedre kan se og advare om den drejning, som udviklingen har taget.

Derfor har vi også løbende kunnet advare politikerne og offentligheden gennem de seneste ti år. Men forgæves, når det handler om beslutningsprocessen.

En af forklaringerne hedder New Public Management – den offentlige styreform, som er blevet presset igennem i hele den vestlige verden over de senere år. Den har forskellige former, men overordnet gælder det, at systemet kommer først, og at borgere og ansatte derefter skal indrette sig. Ledere skal «performe» i forhold til systemet, ikke i forhold til virkelighedens krav.

Borgerne kommer med andre ord ikke først. Det gør de målbare kasser, planer og konsulentrapporter, som skal ligge til grundlag for produktionen i den offentlige sektor. Ret beset skal politiet hermed indrettes, som en produktionsfabrik, dog underlagt en slags kommunistisk dagsorden med ét-års-planer for produktionen. Det er måltal.

Som vi ved fra alle samfund, der har styret efter denne kurs, så betyder det hurtigt store mangler. Selv toiletteppe er svært at skaffe i den gamle østblok. Fordi man ikke længere indretter sig efter samfundet, men i stedet udelukkende kører efter planerne.

I vores samfund er det ikke toiletteppe eller helt nødvendige daglige fornødenheder, men derimod den lokale politipatrulje, nærheden, det forebyggende og tilliden, som er forsvundet i planerne.

Selv om alt logik og forskning ellers viser, at det er den bedste måde at tackle utryghed på, at forebygge og at lave godt politiarbejde. Den kan bare ikke måles.

Derfor falder tilliden. Derfor udhuler vi i dag de bærende faggrupper i samfundet. De samfund, der ellers er baseret på tillid, tryghed, liget og som altid ligger i top på listen over mindst korrupte lande i verden.

Hvorfor?

Alle er advaret! Det er som om, at når politikerne bliver tvunget til at se virkeligheden i øjnene, så reagerer de i stedet overraskede og ved at udvande retsstat og lade politiets opgaver glide over til private og andre faggrupper. Hovsaløsninger, som kunne være undgået.

Hvor er den plan fra politikerne, som skal tale frygten ned og genskabe tilliden og stoltheden?

Som reelt skal forebygge ekstremisme, tabte unge, stoppe fødekæderne til bander og tackle udfordringer med faglighed.

Vi har svært ved at se dem. Vi kan ikke se dem i de planer eller den udvikling, som de nordiske rigspolitichefer hver for sig tager med under armen til deres møder.

Vi vil selvfølgelig adressere problemerne, når rigspoliticheferne mødes i Helsinki her i november – og i samme forbindelse har sagt ja til at mødes med repræsentanterne for Nordisk Politiforbund.

Vi vil fortælle dem, at det er tillid, nærvær og faglighed, der skal prioriteres – hvis ikke vil krisen i politiet vokse yderligere. Vi vil opfordre til at lytte til organisationer, ansatte og borgere og samtidig gøre opmærksomme på, at vi

er klar til at tage et medansvar og gå i dialog. For politiet skal tilbage på en ansvarlig og tryghedsskabende kurs.

Vi vil advare mod det reaktive politi, som udspringer af måltal og New Public Management – som kun forstærker krisen.

At netop den nordiske model er i fare.

Men vi vil også råbe politikerne op. Hvordan kan det være, at det, der ville være utænkeligt i de nordiske lande for bare ti år siden i dag er tænkeligt, ja nærmest praksis? Hvordan kan det være, at folk ikke længere kan regne med, at politiet kommer de to gange i deres liv, de har brug for dem? Når de er ramt af indbrud eller måske udsat for røveri. Og hvad gør det ved tilliden?

Hvorfor fortsætter vi ned ad samme vej, som selv forskere i alle lande advarer mod? Som ophavsmændene til modellen med New Public Management i dag undskylder for og kalder fejlslagen.

VI står med en af verdens bedste modeller til at tackle de store udfordringer, som præger verden i dag. Vi har veluddannede, engagerede og dygtige politifolk, som er klar til at løfte og løse opgaverne. Men metoden har på det seneste været at undergrave samme model. Derfor taler vi om politikrise i hele Europa. Også i Norden. Derfor er utrygheden på fremmarch. Politiet i Norden er borgernes politi. Ikke konsulenthusenes. Alligevel lader vi fortsat konsulenthuse styre politiet væk fra borgerne, samfundet og den tillid, som er løsningen på udfordringerne.

Det er galskab. Det skal stoppe. Lyt til de ansatte. Brug nærheden og fagligheden. Få respekten og tilliden til politiets faglighed tilbage – og stop med at sælge den i klumper til private udbydere.

POLITIETS FELLESEFORBUND SOM ARBEIDSPASS

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

- Politiets Fellesforbund har et forbundskontor med 27 ansatte og tillitsvalgte sentralt plassert i sentrum av Oslo.
- Vi rekrutterer inn ansatte i politiet som har tillitsvalgtroller i politidistriktene. Formelt velges disse til verv på forbundskontoret og de har permisjon fra jobben sin i politidistriktet så lenge de jobber sentralt i forbundet. Samtidig har vi en del fast ansatte som tar seg av administrative oppgaver på kontoret.
- Politiets Fellesforbund skal være en arbeidsplass preget av stor frihet, klare krav og mulighet for påvirkning og utvikling. Vi er en kunnskapsorganisasjon og skal være en attraktiv arbeidsplass for flinke, kunnskapsrike folk. Vi ønsker ulikhet og forskjellige meninger internt, fordi det gir bedre løsninger eksternt. Derfor er det også høyt under taket hos oss.
- Vi har et høyt tempo i forbundet. Mange kan oppleve det som en krevende organisasjon å jobbe i, men vi opplever samtidig at veldig mange oppfatter at vi har et godt arbeidsmiljø i organisasjonen og at vi har det moro på jobb. Vi ønsker å vise at vi setter pris på den innsatsen ansatte og tillitsvalgte gjør og er derfor bevisst på å legge inn pauser i form av sosiale tiltak.
- Som fagforening skal Politiets Fellesforbund som arbeidsgiver opptre overfor sine ansatte og valgte slik vi ønsker politiet som arbeidsgiver skal opptre ute.

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

ORGANISASJONSUTVIKLING I POLITIETS FELLEFORBUND

«Sammen skal vi skape fremtidens PF». Dette er et viktig prinsipp for arbeidet i prosess-støttegruppen. Det er samtlige tillitsvalgte og medlemmer i Politiets Fellesforbund som skal skape fremtidens forbund og ikke prosess-støttegruppen alene. Det er lagt stor vekt på god informasjon, involvering og forankring av arbeidet i både forbundsstyret og lokallag.

I første møte etter landsmøtet i Trondheim i 2016, foretok prosess-støttegruppen en grundig gjennomgang og revurdering av mandatet og hva dette innebærer av fokus, arbeidsform og arbeidsoppgaver. Dette ble også sett i sammenheng med følgende vedtak fra landsmøtet angående organisasjonsutvikling i Politiets Fellesforbund:

- Når forslag til fordeling av roller og oppgaver mellom lokallagene og PF sentralt er fordelt, utarbeides det forslag til ny modell for kontingentnivå og fordeling.
- Det utarbeides retningslinjer for valgkomiteens arbeid. Denne beskriver et sett av kriterier, egenskaper og kompetanse hos medlemmer som skal kunne innstilles å være valgbare til forbundsstyret, eller andre sentrale verv i PF. Retningslinjene legges frem for landsmøtet i 2017 og gjelder fra valget i 2018.
- Forslag til en frivillig og ny ordning med føring av lokallagenes regnskap, legges frem for landsmøtet i 2017. Lokallag som ønsker at forbundskontoret fører regnskap fra 2018, må ha gitt beskjed om dette innen 15. mai 2017.

OMFATTENDE MANDAT

Prosess-støttegruppen har et omfattende mandat å forholde seg til. De mest sentrale oppgavene er å identifisere utviklingsområder, samt planlegge og iverksette ulike tiltak for OU-utviklingen i Politiets Fellesforbund på kort og lang sikt.

Konkret har man tolket mandatet til å gjelde følgende momenter for prosess-støttegruppens arbeid:

- Utarbeide saksunderlag for OU-saker som skal fremlegges forbundsstyret og landsmøtet.
- Støtte lokallagene i egen utviklingsprosess.
- Foreslå etablering av arenaer for involvering og erfaringslæring.

- Utarbeide oversikt og utrede sentrale temaer/tiltak for OU-prosessen.
- Utarbeide forslag til videreutvikling av forbundskontoret, herunder rolle, oppgaver, kompetanse, organisering i nært samarbeid med generalsekretær.
- Foreslå eventuelle organisatoriske endringer i Politiets Fellesforbund.

Som beskrevet ovenfor er informasjon og involvering viktig for arbeidet. Prosess-støttegruppa har gitt en orientering om status og fremdrift på alle lokallagsledersamlingene i tråd med landsmøtevedtaket fra 2015. Her har det vært gode diskusjoner som har gitt nyttige innspill til saken prosess-støttegruppa har arbeidet med. I tillegg har OU vært tema på

«Informasjon og involvering er viktig for arbeidet.»

samtligte møter i forbundsstyret. Med forankring i vedtakene fra landsmøtet og tilbakemeldinger fra forbundsstyret og lokallagene, ble det hovedsakelig arbeidet med følgende saker i 2016:

KARTLEGGING I LOKALLAG – ANDRE RUNDE

Første kartlegging som ble gjennomført i 2016 gav prosess-støttegruppa meget god kunnskap om situasjonen i lokallag og viktige innspill til videre arbeid for å utvikle Politiets Fellesforbund. Våren 2016 ble det foretatt ny kartlegging, med samme spørsmål for å få kunnskap om eventuelle endringer. I tillegg tok prosess-støttegruppa med enkelte andre spørsmål som for eksempel landsmøtefrekvens og utvidelse av Politiets Fellesforbunds medlemsgrupper. Kartleggingene er et meget viktig verktøy for både involvering, innflytelse og tiltak for videreutvikling av forbundet.

FREKVENNS PÅ LANDSMØTET

Prosess-støttegruppen utredet spørsmålet som følge av meninger som kom frem gjennom kartleggingen i lokallag. Saken ble lagt frem for lokallagslederne og forbundsstyret i juni. Med bakgrunn i dette ble det besluttet at saken skulle legges frem for landsmøtet i 2017.

REGNSKAPSFØRING I LOKALLAG

Denne saken er utredet med forankring i landsmøtevedtak fra 2016. Forslaget som er lagt frem for landsmøtet 2017 er utarbeidet med tanke på trygghet og sikkerhet for kassererne og deres regnskapsføring. Videre er formålet forutsigbarhet, effektivitet, enklere opplæring og reduserte utgifter i form av lisenser.

RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITEEN

Landsmøtet i 2016 vedtok at prosess-støttegruppen også skulle utarbeide

retningslinjer for valgkomiteen. Det ble innhentet informasjon fra lokallag og andre organisasjoner, slik at prosess-støttegruppa kunne utarbeide et best mulig forslag. Dette ble lagt frem for landsmøtet i 2017.

KURS- OG OPPLÆRINGSVIRKSOMHET I POLITIETS FELLESEFORBUND

Prosess-støttegruppen har startet arbeidet med å videreutvikle og modernisere Politiets Fellesforbunds program og verktøy for kursing og opplæring av nye og erfarne tillitsvalgte. Forslag utarbeides i nært samspill med opplæringsansvarlig og generalsekretær.

INTERNUNDERSØKELSE PÅ FORBUNDSKONTORET

I 2014 ble det gjennomført internundersøkelse på forbundskontoret for blant annet å undersøke de ansattes meninger om organisering, arbeidsoppgaver, ledelse og forholdet til lokallag. Høsten 2017 gjennomførte prosess-støttegruppen ny kartlegging med samme spørsmål, slik at de skulle kunne fange opp eventuelle endringer i situasjonen. Denne kunnskapen skal benyttes i arbeidet med videreutvikling av forbundskontoret.

UTVIDELSE AV POLITIETS FELLESEFORBUND MED ANDRE MEDLEMSGRUPPER

Prosess-støttegruppen mener det krever en grundig utredning før landsmøtet kan foreta beslutning om eventuell utvidelse av Politiets Fellesforbunds medlemsgrupper. Målet er å legge dette frem for landsmøtet i 2018.

OU FORBUNDSKONTORET

Hva forbundskontoret skal være – ansvar, rolle, oppgaver og kompetanse utarbeides til slutt. Her inngår også leder-satsingen og andre råd og utvalg. Dette arbeidet utføres i nært samarbeid med generalsekretær.

Prosess-støttegruppen mener følgende grunnlag må være på plass først:

- Lokallagene har kommet et godt stykke på vei i egen utvikling og ser hvilke utfordringer de står overfor. Videre er det viktig at de har etablert en klar forståelse for hva de har behov for når det gjelder egen rolle, oppgaver og kompetanse, samt hva de trenger fra forbundskontoret.
- Det må foretas en grundig utredning om PF skal utvides med andre medlemsgrupper. Denne beslutningen vil ha stor påvirkning på hva forbundskontoret skal være for medlemmene.
- Det må videre foretas en kartlegging og analyse av ytre faktorer som har påvirkning på hva forbundskontoret skal ivareta i fremtiden.

PROSESS-STØTTEGRUPPENS SAMMENSETNING

Gruppen består nå av følgende ni deltakere: Arbeidet ledes av Unn Alma Skatvold og Paal Christian Balchen er sekretær. I tillegg består gruppen av Ernst Olav Lunde, Marina Sørgård, Lars Reiersen, Lasse Hekkås, Astrid Røren, Ørjan Hjortland og Andrea Mandt.

OU-gruppen luftet tanker og gode innspill på en fjelltur.

FOTO: ERIK Inderhaug

UTVIKLING AV FORBUNDSKONTORET

Det har vært en spennende tid på kontoret det siste året. Flere sentrale ansatte har sluttet, og flere nye ansatte har kommet til. Politiets Fellesforbund er en dynamisk organisasjon og en attraktiv arbeidsplass. Dette ser vi spesielt ved utlysning av ledige stillinger hvor vi får en stor og kompetent søkermasse.

I tråd med omorganiseringen av Politiets Fellesforbund er man også i gang med å videreutvikle forbundskontoret. Vi ser for oss at dette blir en prosess som kommer til å ta noe tid. Kontoret fokuserer på arbeidsoppgaver og de mest effektive løsningene av disse før ny struktur settes. Det er et ønske om å jobbe enda bedre på tvers av teamene, samt å sikre bedre rutiner i dokumentasjonen/arkiv. Våre etterkommere skal raskt kunne sette seg inn i, finne og benytte seg best mulig av det arbeidet vi har gjort.

Prosess-støttegruppen har kommet godt i gang, men har foreløpig ikke kommet med resultatene av kartleggingen. Funnene her kommer til å være sentrale for vårt videre arbeid med organiseringen av kontoret. Samarbeid og dialog med prosess-støttegruppen oppleves som godt og involverende.

Planen videre er en dyp og god involvering av alle som jobber ved kontoret. Målet er å skape enda større eierforhold til oppgavene, jobbe mer effektiv og komme enda tettere på lokallagene. Generelt har lokallagene blitt mer robuste. Det innebærer at vi ønsker å bli mer spesialiserte slik at vi også fremover kan løfte kompetansenivået vårt i takt med lokallagene.

FAST ANSATT GENERALSEKRETÆR

Forbundsstyret har, etter det som beskrives som en meget god prosess, ansatt generalsekretær Per Erik Ommundsen fast. Det ble positivt mottatt fra kontoret at dette har falt på plass etter nesten to år med midlertidighet. Det ble vurdert at det var viktig at øverste administrative leder deltok aktivt i omorganiseringen. Dette er bakgrunnen for at ansettelsesprosessen ble tatt tidlig i omorganiseringsprosessen.

SENTRALE PERSONER SLUTTET

Det er en særdeles hektisk tid i hele Politiets Fellesforbund, og også her på kontoret. En av de mest sentrale personene, Jørgen Hellwege, gikk av med pensjon og sluttet i Politiets Fellesforbund til jul. Han har vært meget sentral i store deler av driften, og vi har jobbet mye med kompetanseoverføring etter hans avgang. Kontoret er takknemlig for at Jørgen har stilt opp når vi har hatt behov for han i ettertid, og ønsker han lykke til med nye oppgaver.

Gry Jorunn Holmen valgte før sommeren å begynne i ny jobb etter å ha vært i Politiets Fellesforbund i 14 år. Hun har jobbet med kommunikasjon og informasjonsarbeid, og var en helt sentral person for forbundsleder. Vi ønsker

henne lykke til. Hilde Nordlund, som i utgangspunktet var inne som vikar for webredaktør Liselotte Kristoffersen, har siden 1. juli fungert i hennes stilling. Denne stillingen ble lyst ut i oktober. Morten Høylo kom også inn på kontoret i en 50 prosent stilling på kommunikasjon før denne landsmøteperioden startet. Han jobber også 50 prosent for Unio med Kriseberedskapssystemet (KBS).

NVANSETTELSE

Forbundsstyret vedtok denne landsmøteperioden å ansette en fast politisk rådgiver. Det ble gjort for å styrke arbeidet opp mot politiske partier og sette dette arbeidet i system i større grad enn før. Denne stillingen ble lyst ut i oktober.

Susanne Wathne gikk ut i permisjon i oktober. I hennes vikariat har vi midlertidig ansatt Erlend Skeie Langeland. Han kommer fra KRIK (Kristen idrettskontakt) i lignende stilling. Erik Inderhaug i Politiforum har også gått ut i permisjon, og i hans vikariat har Politiforum ansatt Liv Rønnaug Bjerke Lilleåsen som journalist.

På regnskap har vi ansatt Unn Sissel Hansen fast og Elin Jensen i et to års vikariat. Dette i kjølvannet av at Jørgen Hellwege gikk av med pensjon.

Per Erik Ommundsen ble fast ansatt som generalsekretær i sommer. Han har fungert i stillingen i nesten to år og gjort en strålende jobb.

Målet er å skape enda større eierforhold til oppgavene, jobbe mer effektivt og komme enda tettere på lokallagene.

Pernille Haga sa opp sin stilling for å fortsette studier og Inger-Lise Røvig ble fast ansatt i resepsjonen.

Lars Reiersen ble på landsmøtet 2016 valgt som leder av Politiets Fellesforbund Politilederne. Han gikk derfor ut av rollen som forbundssekretær. Linda Verdal ble valgt inn i vervet som forbundssekretær etter han. Hennes hovedfokus skal være fortsatt utvikling av Politiets Fellesforbund Politilederne.

DATAUTVIKLING

25. januar ble lokallagene Follo, Romerike og Østfold slått sammen til ett: Øst, som siste distrikt i regi av politireformen. Sammenslåingen var det allerede laget tekniske rutiner for å håndtere, etter de foregående sammenslåingene som fant sted i 2016. I juni flyttet vi de medlemmene i Troms-delen, som tidligere hadde

tilhørt Midtre-Hålogaland og som ble midlertidig flyttet til Nordland, til Troms.

Høsten 2017 er PFs nye nettsider planlagt lansert. I forbindelse med dette prosjektet, var det behov for å lage ny Min side løsning for medlemmene. Dette har vært en storsatsning på sensommeren/høsten 2017 og vil fortsette ut året. I denne forbindelse skal en ny versjon av systemet for behandling av reiseregninger gås gjennom, og vi skal se på en mulighet for lokallagene å benytte samme system for behandling av medlemmenes reiseregninger på lokale kurs.

Samtidig har det vært en jevnlig oppgradering av systemet for lokale lønnsforhandlinger, hvor det ble lansert ny versjon i 2016. Alle endringene i Hovedtariffavtalen (fra 1.5.16) gjenspeiles nå i systemet.

Medlemsregisteret for lokallagene har også blitt pusset på, og det skjer stadige

oppdateringer. Det ble i august lansert et elektronisk system for utmelding av pensjonister, samt at prosedyrene for kvartalsvis utbetaling av streikefond har blitt betydelig effektivisert og forenklet.

Konfliktberedskapen har vært rolig i 2017, og systemet har hatt lite behov for endringer.

ØKONOMISK UTVIKLING

Regnskapet for den politiske virksomheten i Politiets Fellesforbund pr. 31. august 2017 viste et overskudd på i overkant av 3,8 millioner kroner mot et budsjettert overskudd på 3,5 millioner kroner. I 2017 har Politiets Fellesforbund hittil i år utbetalt 3,2 millioner kroner til 276 pensjonister og etterlatte fra Solidaritetsfondet.

KOMMUNIKASJON

Politiets Fellesforbund er en attraktiv aktør i media, og også i år har forbundsleder og mange av våre lokallagsledere vært svært synlig i den offentlige debatten rundt nærpolti, bemanning, ressursituasjon og bevæpning.

Politiets Fellesforbund har en mediestrategi der vi skal være til stede i media på de viktigste sakene våre, men vi skal ikke mene noe om alt hele tiden. Dette gjør Politiets Fellesforbund til en troverdig og god kilde i saker som omhandler norsk politi.

2952 GANGER I MEDIA

I år har det vært svært mye aktivitet i media rundt gjennomføringen av reformen, men også rundt bevæpning i kjølvannet av stadig flere terroranslag med tragisk utfall i våre europeiske naboland, også hos våre nærmeste naboer Sverige og Danmark. I løpet av denne landsmøteperioden (fra landsmøtet november 2016 og til begynnelsen av oktober 2017) har Politiets Fellesforbund og våre tillitsvalgte vært omtalt i media 2952 ganger. Forbundslederen har i snitt vært i media rundt 70 ganger hver måned denne perioden. Bolstad har vært omtalt i 221 artikler i trykte medier, 109 radio og TV-saker og 476 artikler på nett.

NYE PF.NO

Kommunikasjon har denne landsmøteperioden kommet et godt stykke videre i arbeidet med de nye nettsidene våre. Etter en sonderingsrunde og anbuds-runde endte forbundet opp med byrået Fete Typer+Savant som leverandør og samarbeidspartner. For at nettsidene skal bli optimale for våre medlemmer og tillitsvalgte har vi en bred referansegruppe som kommer med tilbakemeldinger underveis i prosessen. De nye nettsidene skal etter planen lanseres innen utgangen av året.

ØKT BRUK AV VIDEO

Politiets Fellesforbund har hatt økt fokus på videoproduksjon til nettsiden og Facebook denne landsmøteperioden. Videoposter når i gjennomsnitt mer enn dobbelt så mange brukere sammenlignet med bildeposter, og nesten tre ganger så mange som lenkeposter. Vi har derfor brukt video mer aktivt for å fremme våre politiske budskap, og også for å vise medlemmene hva forbundet jobber med og får gjennomslag for.

MÅNEDENS PFER

Kommunikasjon har også startet spalten Månedens PFER. Spalten tar sikte på å presentere de ulike sidene ved politityrket, vise frem situasjonen i politiet, både positivt og negativt, samt trekke frem medlemmer og tillitsvalgte som har utmerket seg personlig eller tematisk den siste tiden. Månedens PFER inneholder et tekstintervju med noen faste og noen variable spørsmål, samt en videoreportasje. Spalten har blitt svært populær på Facebook, og får et høyt antall likerklikk og kommentarer, noe som igjen betyr at vi når ut til mange. Engasjement og antall personer vi når ut til øker for hver måned. Politiets Fellesforbund synes det er gøy å se at våre medlemmer og tillitsvalgte som trekkes frem i denne spalten får skryt og gode tilbakemeldinger for jobben de gjør fra omverden via innleggene på Facebook.

ØKT SATSING PÅ FACEBOOK

Vi har hatt økt satsning på å nå flere gjennom vår Facebook-side og har gått fra 3850 følgere ved starten av lands-

møteperioden til 8106 i begynnelsen av oktober 2017.

Politiets Fellesforbund likestiller nettsiden og Facebook, og vi ser på Facebook som en viktig arena for å nå ut med våre budskap til medlemmene våre.

NY DESIGNPROFIL

Politiets Fellesforbund har også fått en ny designprofil dette året. Dette er en mer moderne designprofil som passer til bruk også på digitale flater. Blant annet er forbundets logo forenklet.

ENDRINGER I KOMMUNIKASJONSSTABEN

Det har skjedd store endringer i kommunikasjonsstaben, da kommunikasjonssjef Gry Jorunn Holmen sa opp sin stilling til fordel for nye utfordringer etter 14 år i Politiets Fellesforbund. Hun startet i ny jobb 1. august. Morten Høylo, som startet i en nyopprettet 50 prosent stilling i fjor har fortsatt ved kontoret på heltid, og skal også bistå med forvaltningen av konfliktberedskapsystemet (KBS) for Unio. Liselotte Kristoffersen kom 7. august tilbake etter å ha vært i svangerskapspermisjon dette året, og Hilde Nordlund, som har vært Kristoffersens vikar, fikk utvidet sitt vikariat ut 2017 som følge av at Holmen sluttet i sin stilling. Stillingen etter Holmen ble lyst ut i oktober.

ÅRSMELDING FRA UTVALGENE

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

- Politiets Fellesforbund Politilederne
- Sivilutvalget
- Likestillings- og mangfoldutvalget
- Merkantilutvalget
- Politiforum

POLITIETS FELLESEFORBUND POLITILEDERNE

2017 har vært et år preget av omstilling. De lokale omstillingsprosessene har vært krevende for mange av våre ledermedlemmer, og både sentralt og lokalt har mye av fokuset til PFPL vært å sikre best mulige prosesser for våre medlemmer.

18. januar startet lederutvalget sitt arbeid med å planlegge aktivitetene i 2017. Fokuset i år har vært å samarbeide tett med de lokale lederkontaktene, men også et tett samarbeid med lokallagslederne, da et av satsingsområdene til PFPL har vært å innarbeide godt samarbeid mellom ledermedlemmene og lokallaget. Nesten samtlige lederkontakter sitter nå i lokallagsstyret, og dette har vært nyttig for alle parter.

BASISKURS FOR LEDERE

Også i år har vi satset på å tilby basiskurs for ledere, hvor ledermedlemmene får opplæring i avtaleverket. Dette er populære kurs, og interessen er langt større enn kapasiteten. Denne landsmøteperioden ble kurset holdt i Bergen.

Selv om vi i PFPL mener at opplæring i avtaleverket først og fremst er et arbeidsgiveransvar, er vi opptatt av å imøtekomme ønsker fra medlemmene og dette har vært et klart uttalt ønske fra ledere i PF. Kursene får svært gode tilbakemeldinger, og det er tydelig at dette er et behov hos våre medlemmer.

Kontakten med de lokale lederkontaktene er svært viktig, og også i år har det vært et godt samarbeid både i for-

hold til høringer, men også når det gjelder lokale ledersamlinger. Disse samlingene har vært godt besøkt, og er viktig for å skape en arena hvor ledere kan møtes for å diskutere utfordringer og erfaringer. Dette er spesielt viktig i den tiden vi er nå hvor distrikter slås sammen og man treffer nye lederkolleger.

VELLYKKET LEDERKONGRESS

Lederkongressen ble arrangert for tredje gang, og interessen for kongressen er veldig stor. Årets kongress ble arrangert i Trondheim, og ble en veldig bra kongress med mange gode foredragsholdere. Vi ønsker å bygge videre på konseptet, og har en tanke om at dette skal bli en arena som er viktig å være tilstede på hvert år for alle ledere i politiet. Det skal også være en arena hvor ledere treffes og diskuterer både ledelse som fag, og andre utfordringer vi opplever i politietaten. Ikke minst er dette en sosial happening hvor man kan knytte kontakter fra hele politi-Norge. 150 ledermedlemmer var til stede på de tre dagene, og tilbakemeldingene var veldig positive.

På kongressen i år var det svært mange dyktige foredragsholdere, som president i Norges Håndballforbund, Kåre

Geir Lio, rektor ved Relasjonsakademiet, Jan Spurkeland, leder i PST, Benedicte Bjørnland, Politimester i Finnmark Ellen Katrine Hætta, motivator og foredragsholder, Henrik Aase, lege og professor ved Hypokonderklinikken, Ingvald Wilhelmsen, og ikke minst mellomledere fra politiet, Thorry Aakenes og Kathrine Stein.

Det aller viktigste med både basiskurs og lederkongress er at ledermedlemmene reiser tilbake med en ekstra porsjon motivasjon og kunnskap.

VIKTIG MED PLESS DER BESLUTNINGENE TAS

Leder i PFPL har vært 100 prosent frikjøpt, og har sin faste plass på forbundskontoret og i forbundsstyret. Det er av stor viktighet at satsingen på ledelse også omfatter en «integrert» løsning på forbundskontoret. Leder i PFPL har deltatt i de fleste IDF-møter hvor ledelse og lederspørsmål har vært diskutert. Samtidig er det viktig for Politiets Fellesforbund å ta med seg alle perspektiver når man beslutter strategi og problemløsninger, også fra lederne. I tillegg mener vi at det er viktig at vi er representert med PFPL-leder i forbundsstyret, da det er forbundsstyret som bestemmer politikken mellom landsmøtene. Ledelse

«Også i år har vi satset på å tilby basiskurs for ledere, hvor ledermedlemmene får opplæring i avtaleverket.»

og ledere blir på denne måten en naturlig integrert del av Politiets Fellesforbund, og dette har fungert veldig bra. Samtidig må også samarbeidet med lokallagslederne trekkes frem. De har gjennom hele satsingsperioden vært konstruktive og positive, og dette har vært viktig for at vi skal lykkes med satsingen.

GOD VERDI AV MEDLEMSKAPET

Nå er det tid for å se fremover, og PFPL er opptatt av å se hvilke områder som må forbedres, hva som kan videreutvikles, og hvordan vi skal gi også ledere en god verdi for et medlemskap i Politiets Fellesforbund. Det vil fortsatt være viktig å ha fokuset rettet ut mot de som jobber som ledere i politidistriktet. Det er der utfordringene materialiseres, og de er en viktig kontaktflate for det arbeidet som skjer lokalt.

KÅRING AV ÅRETS LEDER

For å understreke viktigheten av god ledelse for alle som jobber i politiet, har vi i år tatt initiativ til en kåring av «Årets leder i politiet». Arbeidet med dette gjøres først og fremst for å fremme god ledelse, men også for å hedre den av våre kolleger som går foran som et forbilde når

det gjelder lederrollen. Det har vært en bredt sammensatt jury som i september kåret Geir Solem i Øst politidistrikt til årets leder i politiet. Juryen har særlig lagt vekt på at årets leder er faglig sterk med fokus på oppgaven, medarbeidere, egen enhet og politidistriktet. Han er en resultat- og utviklingsorientert leder som har tillit til sine medarbeidere, og vektlegger samarbeid og utvikling av et godt arbeidsmiljø. Han er en leder som er tydelig på mål og resultater uten å utøve detaljstyring.

Årets leder er en god rollemodell for fremtidens ledere i politiet.

VÆRE DER FOR VÅRE MEDLEMMER PÅ ALLE NIVÅ

Etter hvert som reformen nå får satt seg vil vi gå over i en produksjonsfase hvor mange ledere vil møte nye utfordringer både i forhold til struktur, men også i sitt lederskap. Håpet er at PFPL kan være en støtte for alle våre medlemmer, enten det er faglig eller det dreier seg om arbeidsvilkår. Disse områdene kan være ulike alt etter hvor man befinner seg i organisasjonen. Fokuset på omstilling og personalløp vil dreie fra overordnet til individuelt. Da er det viktig at PFPL også kan ta opp i seg både utfordringer

for mellomlederes lederroller, og for de medlemmene som har fått nye jobber som nivå 2-ledere. Dette blir et viktig område inn i det neste året, og PFPL vil prøve å skape en arena også for lederne i høyere stillinger.

PFPL har et håp om at vi også til neste år kan være en støttespiller for alle våre medlemmer enten det handler om informasjon eller konkrete problemstillinger. Vi har en stadig økende medlemsmasse, og det er hyggelig. Det er en styrke at Politiets Fellesforbund organiserer alle nivåer i politiet. Det gir en god helhetlig tanke i problemløsningen, og vi skal fortsatt være tydelig på hva våre medlemmer ønsker enten de er PBI, sivilt ansatt eller leder.

PFPL har i 2017 bestått av leder Lars Reiersen (PF Sør-Øst), Karin Wallin (PF Sør-Øst), Robin Johnsen (PF Nordland), og Hilde Aar Fjeld (PF Sør-Øst). 1. august tiltrådte Linda Verdahl (PF Agder) som forbundssekretær med spesielt fokus på PFPL.

SIVILUTVALGET

2017 har vært preget av arbeid med politireform, endring og omstilling. Sivilutvalget har i landsmøteperioden vært tett på reformprosessen, og hatt fokus på personalløpet og rettigheter ved omstilling.

Tilbakemeldingene fra de sivile kontaktpersonene våre var at de ønsket fortsatt fokus på PNP (personalløpet) og rettigheter ved omstilling.

Sivilutvalget har gjennomført to samlinger for sivile kontaktpersoner i 2017. Høstsamlingen ble avholdt i Oslo, og tema her var i all hovedsak personalløpet og rettigheter ved omstilling, men tok også for seg lokale lønnsforhandlinger og rollen som tillitsvalgt. Foredragsholder Cecilie Thunem-Saanum var hyret inn til samlingen, og snakket blant annet om presentasjonsteknikk i forhold til trygghet fra talerstolen under landsmøtet. I tillegg snakket hun om kunsten å presentere foran et publikum og å være godt forberedt til dialog i medlemsmøter.

DANSK REFORM OG LØNNSSYSTEM UNDER LUPEN

Vårens samling ble avviklet i København. Tema her var dansk politireform og dansk politis lønnsystem. Dansk politiforbund er særlig bekymret for utviklingen for lederne i politiet, og mener kontrollspennet har blitt for stort mellom leder og ansatt. I tillegg har nå politikerne i Danmark begynt å reversere deler av reformen, da den ikke hadde hatt den ønskede effekten som de trodde på forhånd. Scenarioet angående et mulig nytt norsk lønnsystem ble også diskutert, og vi så nærmere på lønnsystemet som benyttes i dansk politi. Det ble en diskusjon rundt hvilke elementer de tillitsvalgte ønsker å ha med videre og hva som kan videreutvikles.

Det ble gjennomført en evaluering av begge samlingene med meget gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Evalueringen viser at vi treffer bra med faglig innhold, og at våre egne interne forbundssekretærer, Liv Ova Graham og Anna Holter Sollien samt jurist Gry Berger, bidrar særdeles godt med sin brede kompetanse og erfaring.

DELTA I REAL-PROSJEKTET

Politiets Fellesforbund har vært invitert med på informasjonsmøter i forbindelse med gjennomføringen av REAL-prosjektet. Politiets Fellesforbund har blitt invitert av styringsgruppen Politiets fellestjenester til å delta på informasjonsmøter om REAL-prosjektet. Utvalgsleder Vegar Monsvoll har deltatt på disse møtene. Sivilutvalget har fokusert på å nå berørte medlemmer med rett informasjon både når beslutninger er fattet og underveis i prosessen. Utvalget vil fortsette dette arbeidet fremover.

Sivilutvalget har også jevnlig sendt ut informasjonsskriv til alle sivile medlemmer. Disse skrivene har hatt reform og endringer i sivile oppgaver som gjennomgående tema.

INVITERT TIL LOKALLAGENE

Sivilutvalget har i denne landsmøteperioden blitt invitert ut til flere lokallag i forbindelse med sivile medlemsmøter, utvalgsmøter og omvisninger ved forskjellige avdelinger.

Særorganutredningen er nytt av året og utvalget har valgt å ha sitt hovedfokus

på de forskjellige utfordringene disse endringene kan medføre for våre sivile medlemmer. Utvalget har blant annet vært i møte med sivilutvalget i PFFU.

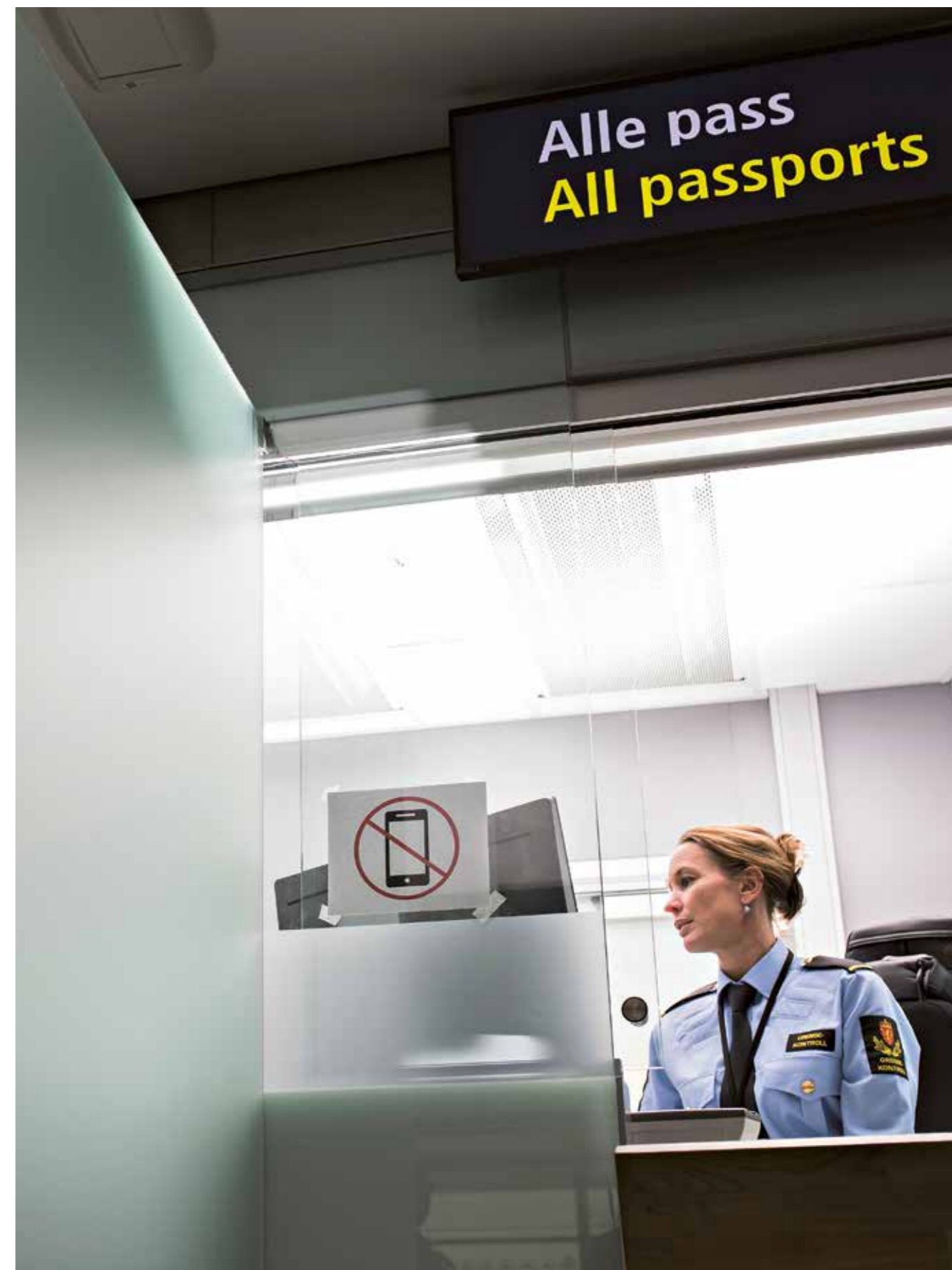
HØY AKTIVITET I UTVALGET

Vegar Monsvoll har i perioden også sittet i styringsgruppen «Pilotprosjekt transport og fremstilling». Landsmøte 2015 fattet følgende vedtak; Politiets Fellesforbund skal jobbe for å beholde arbeidsoppgavene tilknyttet transport og fremstilling i politiet. Politiet må utrede alternative løsninger for å utnytte ressursene best mulig internt i etaten. Sivilutvalget har vært opptatt av at dette er en sak som forplikter hele Politiets Fellesforbund, ikke bare sivilutvalget.

Karl Karlsson har sittet i forhandlingsdelegasjonen som reforhandler ATB-avtalen, og Marit Salater Rotmo deltok på en workshop angående Pass/E-id. Sivilutvalget har i perioden også deltatt på samtlige forbundsstyremøter, lokallagsledersamlinger og jevnlig avholdt utvalgsmøter.

Sivilutvalgets leder ble i september frikjøpt fra sin stilling.

Politiets Fellesforbund har i løpet av 2017 fått 169 nye sivile medlemmer (per 11. oktober). Dette er vi meget godt fornøyd med, og utvalget vil fortsette å ha fokus på verving av flere medlemmer.

LIKESTILLINGS- OG MANGFOLDSUTVALGET

Likestilling vil si at menn og kvinner skal ha like rettigheter og muligheter i samfunnet, uavhengig av kjønn. Likestilling handler om rettferdighet mellom kjønnene. Det er dette arbeidet likestillings- og mangfoldsutvalget jobber med i Politiets Fellesforbund.

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

«Mobbing, trakassering og seksuell trakassering, er noe som ikke skal finnes i politiet.»

MÅL

Alle i arbeidslivet har et ansvar for å forebygge diskriminering. Diskriminering foregår også i politiet, til tross for at det er forbudt ved lov. Utvalgets mål er å gjøre likestillings- og mangfolds-tenkningen til en naturlig del av arbeidshverdagen. Dette arbeidet skal være en selvfølge og en del av det systematiske arbeidet i politiet.

Politiet som viktig samfunnsaktør, har ikke råd til å gå glipp av god kompetanse, som er nødvendig for lønnsomhet og god måloppnåelse. Utvalget ser at likestilling og mangfold er helt nødvendige faktorer for lønnsomhet, kreativitet og kvalitet.

SAMARBEIDSPARTNERE

Utvalget har godt samarbeid med likestillings- og diskrimineringsombudet. Ombudet behandler diskrimineringsforbudene i lovverket, gir veiledning og er en pådriver for likestilling og mangfold i arbeidslivet. Utvalget har hatt stort utbytte av dette samarbeidet, både opp mot enkeltsaker, samt for faglig oppdatering.

Utvalgets leder Nasim Karim har også hatt kontakt med Rosa kompetanse justis, som er en kompetansmodell for undervisning av helse, skole og justis, og er finansiert av blant annet Politidirektoratet. Utvalget arbeider for at undervisningsopplegget til Rosa kompetanse justis skal bli obligatorisk for alle politiets ansatte. Et foredrag med leder i Rosa kompetanse justis, Eirik Aimar Engebretsen, er faglig påfyll for både ledere og ansatte.

Utvalget har videre samarbeid med Politiets høyskolen, opp mot generell rekruttering og utfordringer med kjønnsmessig skjevfordeling innad i avdelinger, samt fagdager med mer.

Utvalget har hatt kontakt med Politidirektoratet i enkeltsaker og på strategisk nivå, samtidig som det er spilt inn saker til Justiskomiteen på Stortinget. Denne tilnærmingen er valgt fordi sakene må løftes opp på både politisk nivå og ledernivå, dersom en skal komme i mål med blant annet handlingsplanen for økt kjønnsbalanse i lederstillinger.

INFORMASJON

Forbundssekretær Liv Ova Graham ivaretar informasjon til lokale likestillings- og mangfoldskontakter, og følger opp kurs, seminarer og aktuelle saker.

SAKER

Likestilling kommer ikke av seg selv, og nettopp derfor ønsker vi å trekke frem den nye handlingsplanen fra Politidirektoratet for økt kjønnsbalanse i lederstillinger som et viktig skritt i riktig retning. Utvalget skal jobbe aktivt med å følge opp denne planen, både sentralt og lokalt. Likestillings- og mangfoldskontaktene vil her bli viktige aktører.

Utvalget ser med bekymring på utviklingen i samfunnet forøvrig, når det gjelder tilnærmingen fra viktige samfunnsaktører, spesielt opp mot med Prideliggende arrangementer. Både internasjonalt og nasjonalt, opplever minoriteter økt negativ oppmerksomhet. Det er forskjell på ytringsfrihet og ren verbal sjikanering, som etterhvert kan vise seg å få voldelige følger.

Politiets måltall når det gjelder uttransporteringer virker i negativ retning både når det gjelder den ansattes menneskesyn og psyke. Ansatte i disse stillingene trenger god oppfølging og

jevnlige debrifinger, for ikke å bli skadelidende.

Mobbing, trakassering og seksuell trakassering, er noe som ikke skal finnes i politiet. Her har vi noen runder å gå med oss selv, både når det gjelder kultur og tilnærming. Vi burde evaluere hvordan tilnærmingen har vært på alle nivåer i tidligere saker, slik at både etaten og Politiets Fellesforbund kan hente ut læringspunkter.

Utvalget var representert ved Oslo Pride paraden, sammen med mange stolte kollegaer.

KOMPETANSEHEVING, SAMLINGER OG KURS

Likestillings- og mangfoldsopplæring har vært en del av basiskurset også i år. Politiets Fellesforbund bidrar til både fokus og bevissthet på dette området i politietaten.

Samling for likestillings- og mangfoldskontaktene ble holdt 20.–22. september i Oslo.

MEDLEMMER:

Utvalgets medlemmer denne perioden, har vært leder Nasim Karim, og utvalgsmedlemmene Edgar Opsal, Merethe Rikardsen og Audun Vårvik. Edgar har fungert som nestleder av utvalget. Utvalget har god oppfølging og samspill med forbundskontoret, hovedsaklig ved vår engasjerte forbundssekretær Liv Ova Graham.

MERKANTILUTVALGET

Merkantilutvalget arbeider kontinuerlig med å forbedre eksisterende avtaler og tilby nye produkter til våre medlemmer. Politiets Fellesforbund har nå mer enn 20 ulike tilbydere og samarbeidsavtaler, i tillegg til 13 lokale avtaler. I tillegg har våre medlemmer tilgang til avtaler via Unio.

Det har i år vært utskiftninger i utvalget både blant faste ansatte og tillitsvalgte. Jørgen Hellwege, som må sies å være en nestor og foregangsperson i det merkantile arbeidet for Politiets Fellesforbunds medlemmer, har sluttet, og det har også vært utskiftning blant de tillitsvalgte. Dette merkes på kort sikt. Nye dyktige medarbeidere har kommet inn, og utvalget er utvidet til fire tillitsvalgte, og vi er i ferd med å finne en god arbeidsform.

Merkantilutvalget har gjennom det siste året videreført det gode samarbeidet med Politiets Pensjonistforbund. Vi har hatt møter med styret og deltatt på Politiets Pensjonistforbunds landsmøte i Trondheim. Vi har også hatt samarbeidsmøter med alle våre forsikringstilbydere og arbeidet med forbedringer av forsikringsavtaler. Vervekampanjen som ble satt i gang 2016 har gitt gode resultater og er videreført inn i dette året.

FORSIKRINGSTILBUDET

Politiets Fellesforbunds kollektive medlemsforsikringer har hatt rundt 20 prosent vekst det siste året. Per juli 2017 har salget av private skadeforsikrin-

ger økt med rundt 30 prosent i forhold til samme tid i 2016, og porteføljen har nå passert 65 millioner. Merkantilutvalget har i 2017 jobbet med å forbedre forsikringsavtalene vi tilbyr, og brukt tid på forberedelser til reforhandlinger med forsikringsleverandørene AIG, Codan og Storebrand. Detaljert informasjon om dette har blitt publisert på PF.no og i en egen forsikringsbrosjyre.

Merkantilutvalget har innværende år gjennomgått samarbeidsavtalene med Bafo Forsikring AS og Bafo Forsikringsmegling AS, i tillegg til avtalene med forsikringsleverandørene. I dette arbeidet har vi benyttet konsulentfirmaet Deloitte og Advokatfirmaet Lippestad as.

Politiets Fellesforbund har i samarbeid med Unio fremforhandlet en gunstig bankavtale med Storebrand, og vi kan tilby våre medlemmer boliglån for inntil 85 prosent av boligens verdi til en svært gunstig lånerente.

PF Forsikring skal bli enda bedre. Dette er et mål. Vi skal fortsette å stå på for deg og dine forsikringsbehov i tiden fremover. Dette er et løfte.

VERVEKAMPANJE

Vervekampanjen som ble satt i gang i 2016 er videreført i 2017. Dette arbeidet er viktig for Politiets Fellesforbund som organisasjon. Per medio september har kampanjen gitt 408 sivile medlemmer, 122 politiutdannede medlemmer, fire jurister og to assosierte medlemmer.

Politiets Fellesforbund får stadig flere medlemmer herunder studenter, politi og sivile i en tid der organisasjonsgraden går ned i andre bransjer.

Merkantilutvalget er særdeles godt fornøyd med at forsikringsselskapene fortsetter å støtte vervekampanjen med gratis reise- og innboforsikring ut 2018, for alle nye medlemmer. På denne måten kan nye medlemmer teste ut PF Forsikring.

Vervekampanjen er like mye en kampanje for å bevisstgjøre alle medlemmene på de tilbudene vi har, og det er produsert og revidert flere filmer som vises på samlinger og møter for å understøtte betydningen av medlemskapet i Politiets Fellesforbund, medlemsfordeler og PF Forsikring. Merkantilutvalget anbefaler alle tillitsvalgte å bruke disse filmene på møter og samlinger.

NYE MERKANTILE AVTALER I 2017

På bakgrunn av forespørsel fra medlemmer som ønsket variasjon av billeverandør og pris, ble det 1. juli, 2017 inngått avtale med Bertel O. Steen. Detaljene rundt rabattene er publisert på PF.no.

Avtalen gjelder for følgende bilmerker:

Mercedes-Benz
Peugeot
Citroën
Kia

Det er også jobbet frem en avtale med bilutleiefirmaet Sixt. Alle PFs medlemmer tilbys oppgradering til Gullkort hos Sixt, og kan nyte fordeler hos bilutleieaktøren over hele verden.

Avtalen hos Sixt gir:

20% rabatt på leiebil i Norge
1 gratis ekstra sjåfør i Norge
Opptil 10% rabatt i resten av verden
Gullkort til alle PF-medlemmer

ANDRE AKTIVITETER

Merkantilutvalget har et ønske om å prioritere samlinger for tillitsvalgte i 2017

og 2018. Vi har tidligere brukt mye tid på årsmøtene, men ønsker nå en dreining over til mer informasjon og opplæring for tillitsvalgte på dette området.

Vi har begynt å se på mulighetene for å opprette PF Pensjon. Dette er en ny virksomhet i Politiets Fellesforbund som skal gi yngre medlemmer muligheter til å kunne forbedre sin pensjon, etter at statens ytelser har blitt svekket.

Det har blitt utviklet informasjonsmaterieell som viser medlemmet i sentrum, hvor vi har lagt vekt på å skape et bilde av Politiets Fellesforbund med fokus på politiske saker og medlemstilbud.

Alle lokallag har mulighet til å inngå avtaler med lokale tilbydere i sine distrikt i tillegg til de avtalene vi i utvalget fremforhandler og tilbyr til alle medlemmene. Politiets Fellesforbund har, på vegne av lokallagene, forhandlet frem mange lokale avtaler og er behjelpelig med å fremforhandle et tilbud i ditt distrikt på forespørsel. Kontakt heidib@pf.no

Vi arbeider kontinuerlig for å forbedre tilbudene til våre medlemmer både på forsikringsproduktene og de øvrige merkantile avtalene. Vi har et meget godt

samarbeid med Bafo forsikringsmegling og har håp og tro om at vi kan fortsette det gode samarbeidet til beste for alle våre medlemmer.

MÅLSETTINGEN ER FORNØYDE MEDLEMMER

Medlemmene i merkantilutvalget i 2017 er Reidun Martinsen (leder, PF Innlandet), Jan Tore Hagnes (PF Nordland), Andreas Pareli Wahl (PF Politiets utlendingsenhet), Marianne Glorud (PF Innlandet) og Line Cecilie Nordheim Thode (fast fra forbundskontoret). Utvalget har også fått svært god hjelp av markedsansvarlig Heidi Bjørkedal til å inngå avtaler og administrere arbeidet med avtalepartnere, samt utarbeidelse av markedsmateriell herunder kampanjefilmer til verving. I tillegg har generalsekretær Per Erik Ommundsen bistått utvalget dette året.

POLITIFORUM

Politiforum ble sitert i andre medier 801 ganger i 2016. Det er opp fra 525 ganger i 2015. Dette viser at Politiforum på nett i stadig større grad oppfyller et sentralt krav fra bladets formålsparagraf: Å være en premissleverandør i den kriminalpolitiske debatten.

Siste opplagskontroll viste et opplag på 19.445 i perioden 1. august 2016 til 31. juli 2017. Forrige måleperiode viste et opplag på 16.054. Siste leserundersøkelse, som ble avholdt januar 2015, viser gode tall både hva gjelder leserprosent (76 prosent) og lesetid (35 minutter). 87 prosent uttaler at de er fornøyde med bladet. Med 1,5 lesere per utgave gir det Politiforum 29.167 lesere hver måned. Det er opp fra 24.081 ved forrige måling. Det betyr at våre lesere hver måned bruker 17.014 timer på bladet, opp fra 14.047 timer ved forrige måling.

FAGPRESSEPRISEN

Flere år på rad har Politiforum nådd frem blant landets beste fagblader. Vi er stolte av at vi i år vant fagpressens forsidepris med den doble forsiden til saken «Politidømmen som brast», fra november 2016. Juryens begrunnelse:

«Ved aller første øyekast ser forsiden ganske ordinær ut, men så blir du om – og finner nok et cover [...] På en genial måte har vinneren fortalt hva saken handler om; nyutdannede politifolk som jobber som alt mulig annet.»

I tillegg ble Politiforum vurdert som en av de tre beste med hederlig omtale til «Graveprisen» for artikkelen «Humblebolet». Samme sak var også nominert til den prestisjetunge SKUP-prisen,

som en av tre bidrag fra Fagpressen. Vi nådde ikke opp i konkurranse mot de store mediene, men Politiforum fikk bred omtale i forkant av prisutdelingen – blant annet på forsiden av det årlige SKUP-magasinet – og vi vet også at vi ble vurdert som en reell priskandidat av juryen. I tillegg var Politiforums redaktør en av fire kandidater som var nominert til pris for «Årets redaktør» i Oslo redaktørforening, som følge av jobben med «Humblebolet».

POLITIFORUM.NO

I slutten av 2013 så vi at nettstedet fikk 770 timer månedlig oppmerksomhet fra leserne. I desember 2016 hadde dette økt til 2152 timer. Dette viser hvorfor journalistisk satsing på både nett og papir er nødvendig for å nå frem med politi-relevant stoff både til PF-medlemmer og i den kriminalpolitiske debatten for øvrig. Det vil være en interessant øvelse å omsette antall timer med oppmerksomhet om medlemsaktuelle saker til en verdi i kroner og øre for PF.

Samlet på papir og nett får Politiforum nær 20.000 timer oppmerksomhet per måned gjennom egne kanaler. I tillegg kommer oppmerksomheten gjennom sosiale medier og et høyt antall sitatsaker i andre medier.

Vi har brukt første halvår i 2017 til å forberede overgang til et annet og mer

moderne publiseringsverktøy. I løpet av høsten vil Politiforum.no fremstå med ny design og forbedret brukervennlighet. Det er i tillegg ventet at nytt verktøy vil frigjøre tid redaksjonen bruker på å legge artikler ut på nett.

SOSIALE MEDIER

Vi legger alle saker vi publiserer på Politiforum.no ut på Twitter og Facebook. I tillegg bruker vi Instagram og Snapchat noe når vi har aktivitet som særlig er egnet for vår yngre leserkrets. På Twitter har vi 10.976 følgere, opp 860 følgere fra året før. På Facebook har vi 14.000 følgere, opp 3000 fra året før. Dette fremstår dermed som et hensiktsmessig verktøy for å få oppmerksomhet til PF/Politiforums aktivitet.

BEMANNING

Redaksjonen utgjør nå tre faste stillinger (journalist Erik Inderhaug, webjournalist Torkjell Trædal og redaktør Ole Martin Mortvedt). I tillegg kommer markedsansvarlig (Heidi Bjørkedal) i 40 prosent stilling, Trædal fikk fast ansettelse i fjor sommer, etter en lengre prosjektperiode som dokumenterte en solid effekt av å ha en webjournalist på heltid.

Høsten 2017 vil journalist Erik Inderhaug være ute i pappaperm. I forkant av dette, ble sommerredaksjonen forsterket

Redaksjonen utgjør nå tre faste stillinger (øverst fra venstre): Webjournalist Torkjell Trædal, Journalist Erik Inderhaug, redaktør Ole Martin Mortvedt. Liv Rønnaug Bjerke Lilleåsen vikarierer for Erik Inderhaug.

med en prosjektstilling, som Liv Rønnaug Bjerke Lilleåsen fikk, på nett. Dette for å kunne avvikle normal ferie i redaksjonen og samtidig sørge for en kontinuerlig nyhetsstrøm gjennom hele sommeren. Vi ser at det har gitt umiddelbare resultater, gjennom et doblet besøkstall på nett i juli 2017 sammenlignet med juli 2016, i tillegg til en lang rekke sitatsaker i andre medier. Lilleåsen vil også fungere som vikar i Inderhaugs fravær.

ØKONOMI

Salget av annonser har stabilisert seg på et tilfredsstillende høyt nivå, til tross for at markedet for fagpressen har gått inn i en generell svekkelse. I 2015 solgte vår markedsansvarlig annonser for 1.990.294 kroner. I 2016 var tilsvarende salg 1.712.715 kroner. De foreløpige tallene for 2017 viser omtrent samme nivå som 2016. Vi håper

I slutten av 2013 så vi at nettstedet fikk 770 timer månedlig oppmerksomhet fra leserne. I desember 2016 hadde dette økt til 2152 timer.

en bedre profilering av annonser på nytt nettsted kan legge til rette for å øke inntektene på nettannonser.

DESIGN

Mediamania AS står for designen.

TRYKKING

Det er Panzerprint AS som er vår trykkeripartner. Den fysiske trykkingen foregår i Finland.

ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Politiforum distribueres med Posten. Direct House adresserer og plastpakker bladet.

Neo leverer nytt publiseringsverktøy.

VEDLEGG

- Ansatte og tillitsvalgte på forbundskontoret
- Sentrale tillitsvalgte
- Æresmedlemmer og hederstegningnehavere
- Landsmøtevedtak

FOTO: TORKJELL TRÆDAL

ANSATTE OG TILLITSVALGTE PÅ FORBUNDSKONTORET

LEDELSEN:

Forbundsleder: Sigve Bolstad
Nestleder: Unn Alma Skatvold
Generalsekretær: Per Erik Ommundsen

FORBUNDSSEKRETÆRER:

Forhandlingssjef: Roar Fosse
Paal Christian Balchen
Linda Verdal
Liv Ova Graham
Stein Nordahl Wilhelmsen
Arild Hustad
Anna Holter Sollien
Sven Arne Kjepso
Espen Sjeggstad
Dag Arne Thoresen

PF POLITILEDERNE:

Lars Reiersen

INFORMASJON:

Liselotte Kristoffersen
Morten Høylo
Hilde Nordlund (vikar)

JURIST:

Gry Berger

ADMINISTRASJON:

Annbjørg Asphaug
Inger-Lise Røvig
Heidi Fagerli
Hanne Nilsen
Line Cecilie Nordheim Thode
Unn-Sissel Hanssen
Susanne Wathne (permisjon)
Erlend Skeie Langeland (vikar)
Elin Jensen (vikar)

POLITIFORUM:

Ole Martin Mortvedt
Torkjell Trædal
Heidi Bjørkedal
Erik Inderhaug (permisjon)
Liv Rønnaug Bjerke Lilleåsen (vikar)

(Per medio oktober 2017)

SENTRALE TILLITSVALGTE

FORBUNDSSTYRET

Representanter	Lokallag
Forbundsleder Sigve Bolstad _____	Oslo Politiforening
Forbunds nestleder Unn Alma Skatvold _____	PF Øst
Kristin Aga _____	Oslo Politiforening
Kjetil Drange _____	PF Vest
Ernst Olav Lunde _____	PF Agder
Reidun Martinsen _____	PF Innlandet
Kjetil Rekdal _____	PF Vest
Astrid Røren _____	PF Sør-Øst
Bjørn Tharaldsen _____	PF Finnmark
Leder av politilederne Lars Reiersen _____	PF Sør-Øst
Leder av sivilutvalget Vegar Monsvoll _____	PF Trøndelag
Leder av likestillings- og mangfoldsutvalget Nasim Karim _____	Oslo Politiforening
Hovedverneombud Audun Buseth _____	

Varamedlemmer	Lokallag
Vidar Johnsen _____	PF Trøndelag
Merethe Rikardsen _____	PF Trøndelag
Marius Bækkevar _____	Oslo Politiforening
Brita Hansen _____	PF Agder
Olav Espedal _____	PF Sør-Vest

KONTROLLNEMDA

Marina Sørgård _____	PF Nordland
Runar Arnesen _____	PF Øst
Lars Morten Lothe _____	PF Vest
Torill Sorte (vara) _____	PF Sør-Øst

POLITIETS FELLEFORBUND POLITILEDERNE

Leder Lars Reiersen _____	PF Sør-Øst
Medlem Karin Madeleine Walin _____	PF Sør-Øst
Medlem Robin Johnsen _____	PF Nordland
Varamedlem Hilde Aar Fjeld _____	PF Sør-Øst

SIVILUTVALGET:

Leder Vegar Monsvoll _____	PF Trøndelag
Medlem Mette Skare _____	Oslo Politiforening
Medlem Karl Karlsson _____	PF Troms
Varamedlem Marit Rotmo _____	PF Møre og Romsdal

LIKESTILLINGS- OG MANGFOLDSUTVALGET

Leder Nasim Karim _____	Oslo Politiforening
Medlem Edgar Opsal _____	PF Sør-Vest
Medlem Merethe Rikardsen _____	PF Trøndelag
Varamedlem Audun Vårvik _____	PF Trøndelag

HOVEDVERNEOMBUD FOR POLITI- OG LENSMANNSETATEN:

Representanter	Lokallag
Audun Buseth _____	Oslo
Vararepresentanter _____	Lokallag
Ketil Reistad _____	Trøndelag

ÆRESMEDLEMMER OG HEDERSTEGNINNEHAVERE

ÆRESMEDLEMMER

Terje Ødegård
Kjell Fagerlid
Bjørn Enge
Arne Johannessen
Egil Haaland
Victor-Bjørn Nielsen
Jørgen Hellwege

HEDERSTEGNINNEHAVERE (TILDELINGSÅR)

Sverre Haugvaldstad 1974
Trygve Norderud 1980
Gudmund Restad 1980
Hans Rønning 1980
Knut Marius Prestvold 1984
Rolf Stubdal 1989
Rolf Vik 1990
Knut Erik Evju 1990
Per Leif Rusten 1991
Olav Røttingsnes 1991
Fritz Blix Hansen 1992
Einar Ove Danielsen 1992
Jarle Albert Jonassen 1993
Stig Alf Hansen 1993
Geir Duesund 1994
Terje Alfred Olsen 1995
Tom Solberg 1995
Steinar Ravlo 1995
Kjell Fagerlid 1996
Anne – Lise Hafsten 1996
Tor Inge Hansen 1996

Jon Torstein Kvikne 1996
Terje Ødegård 1996
Nils Johan Mikalsen 1996
Egil Svartbekk 1996
Tore N. Hanssen 1996
Lorentz Lunde 1996
Sverre Georgsen 1997
Brian Jacobsen 1997
Edvard Natvik 1997
Ole Valen 1997
Geir Magne Aanestad 1997
Jakob Inge Kristoffersen 1997
Tom Landa 1997
Mona Hamborg Simensen 1997
Bjørn A. Hoff 1997
Geir Wingereid 1997
Steinar Øverli 1997
Arne Johannessen 1997
Victor-Bjørn Nielsen 1997
Arne Krogstad 1997
Egil Haaland 1997
Leif Odd Feragen 1998
Berit Aslaksen 2000
Atle Reidar Eide 2000
Torbjørn Finn 2000
Stein Hustad 2000
E. Eystein Loftesnes 2004
Morten Holt 2004
Ivar Solum 2004
Jan Gunnar Bøe 2004
Harald Jakobsen 2004
Arne Jørgen Olafsen 2005

Kyrre Stenbro 2005
Modolf Haraldseid 2006
Nina Schjeldrup 2006
Tor Ståle Stålesen 2007
Reidar Vikane 2007
Mona Hagen 2010
Annie Sandersen 2010
Liv Bente Aunemo 2012
Jan Martin Skulstad 2012
Terje Moland Pedersen 2012
Ingjerd Kagnes 2013
Frank Haga 2014
Ove Sem 2014
Gry Mossikhuset 2014
Arild Sandstøl 2014
Reidar Gaupås 2014
Ivar Sindre Hellene 2014
Marina Sørgård 2014
Roar Isaksen 2014
Lars Øverkil 2015
Terje Tømmerås 2015
John Mong 2015
Jahn Thore Nerhus 2015
Anders Folkestad 2016
Bente Elisabeth Bugge 2016
Erik Eriksen 2016
Jan Tore Hagnes 2016
Roger Fjellin 2016
Ellen Amundsen 2016
Kjetil Rekdal 2016
Stein Nordahl Wilhelmsen 2016

LANDSMØTEVEDTAK

xxx

LANDSMØTEVEDTAK

xxx

POLITIETS
FELLESFORBUND

ADRESSE:
MØLLERGATA 39,
0179 OSLO

pf.no